

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Αξιολόγησης Τουριστικών Υπηρεσιών Κρήτης στο Διαδίκτυο: Αξιοθέατα

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

OLTION KURTI (AM:645)

Επιβλέπων: **Δημοστικάλης Ιωάννης,**

Επίκουρος Καθηγητής

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Ιανουάριος 2015

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	ii
Πίνακας εικόνων	7
Περίληψη	10
Abstract.....	11
1 Διωνυμική κατανομή.....	12
1.1 Διωνυμική κατανομή πιθανότητας.....	12
1.2 Υπολογισμοί με τη διωνυμική κατανομή σε λογιστικά φύλλα	14
1.3 Παραδείγματα Διωνυμικής Κατανομής	14
1.3.1 Παράδειγμα 1ο:.....	14
1.4 Προϋποθέσεις Διωνυμικής κατανομής.....	16
1.4.1 Ιδιότητες Διωνυμικής κατανομής.....	16
1.4.2 Επιπλέον Προϋποθέσεις χρήσης της διωνυμικής κατανομής	17
1.4.3 Αναγωγικός Τύπος (αναδρομικός τύπος).....	18
1.4.4 Παράδειγμα 1δικονομικής κατανομής	18
1.4.5 Παράδειγμα 2.....	18
1.4.6 Παράδειγμα 3.....	19
1.5 Ειδικές διακριτές κατανομές.....	19
1.5.1 Η κατανομή BERNOULLI.....	20
1.5.2 Μοντέλα που οδηγούν στην κατανομή Bernoulli.....	20
1.6 Εφαρμογής Διωνυμικής Κατανομής στα Δεδομένα Αξιολογήσεων TripAdvisor.....	21
2 Περιγραφή αξιοθέατων της Κρήτης	23
2.1 Εισαγωγικά	23

2.2	Νομός Χανίων	23
2.2.1	ΕΛΑΦΟΝΗΣΙ	23
2.2.2	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟΥ ΜΠΑΛΟΥ	24
2.2.3	ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ	24
2.2.4	ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ	25
2.2.5	ΛΟΥΤΡΟ	26
2.2.6	ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ	27
2.2.7	ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΤΕΡΑ	27
2.2.8	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ	28
2.2.9	ΦΑΡΑΓΓΙ ΙΜΠΡΟΥ	29
2.2.10	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΡΑΘΙ	29
2.2.11	ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ	30
2.3	Νομός Ρέθυμνου	30
2.3.1	ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	30
2.3.2	ΤΟ ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ	31
2.3.3	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ	31
2.3.4	ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ	32
2.3.5	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	33
2.3.6	ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (ΠΑΤΣΟΥ)	33
2.3.7	ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΙ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	34
2.3.8	ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ	34
2.3.9	ΣΠΗΛΙΑ ΔΙΚΤΑΙΟΥ ΑΝΤΡΟΥ	35
2.3.10	ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΤΩ	36
2.3.11	ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ	36
2.3.12	ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΡΑΓΚΟΚΑΣΤΕΛΛΟ	37
2.3.13	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΙΚΡΟ ΑΜΜΟΥΔΙ (ΚΛΕΙΣΙΔΙ)	38
2.3.14	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΡΑΚΑΣ (ΡΟΔΑΚΙΝΟ)	38

2.3.15	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ	39
2.3.16	ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	39
2.3.17	ΣΠΗΛΑΙΑ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ	40
2.4	Νομός Ηράκλειου	41
2.4.1	ΑQUAWORLD	41
2.4.2	ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ	41
2.4.3	ΣΤΑΛΙΔΑ	42
2.4.4	ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ).....	43
2.4.5	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	43
2.4.6	ΤΟ ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΙ	44
2.4.7	ΓΟΥΡΝΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	44
2.4.8	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΚΚΙΝΗ ΑΜΜΟΣ.....	45
2.4.9	ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	45
2.4.10	ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	46
2.4.11	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΤΑΛΑ	47
2.4.12	ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ.....	47
2.4.13	ΦΑΙΣΤΟΣ	48
2.4.14	ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΗΣ ΚΝΩΣΟΥ	49
2.4.15	ΘΑΛΑΣΣΟΚΟΣΜΟΣ.....	50
2.4.16	ΠΑΡΑΛΙΑ ΨΑΡΟΜΟΥΡΑ	50
2.4.17	ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΙΚΟ ΚΑΣΤΡΟ (ΚΟΥΛΕΣ)	51
2.4.18	ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	51
2.4.19	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	52
2.4.20	ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ.....	52
2.4.21	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΛΙΩΝ	53
2.4.22	ΚΡΗΝΗ ΜΟΡΟΖΙΝΙ	54
2.4.23	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΟΝΟΝΑΥΤΗΣ	55

2.4.24	ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ.....	55
2.4.25	ΚΤΙΡΙΟ ΛΟΤΖΙΑ.....	56
2.4.26	ΓΟΡΤΥΝΑ.....	56
2.4.27	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΜΟΣ.....	57
2.4.28	ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ.....	58
2.4.29	ΣΠΗΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΤΑΛΑ.....	59
2.5	Νομός Λασιθίου.....	60
2.5.1	ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ.....	60
2.5.2	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ.....	60
2.5.3	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ.....	61
2.5.4	ΦΑΡΑΓΓΙ ΡΙΧΤΗ.....	61
2.5.5	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ.....	62
2.5.6	ΦΡΟΥΡΙΟ ΦΟΡΤΕΤΣΑΣ.....	63
2.5.7	ΣΠΗΛΑΙΟ ΜΙΛΑΤΟΥ.....	64
2.5.8	ΠΑΡΑΛΙΑ ΒΑΙ.....	64
2.5.9	ΜΟΝΗ ΤΟΠΛΟΥ.....	65
2.5.10	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.....	65
2.5.11	ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ.....	66
2.5.12	ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ (ΚΑΤΩ ΖΑΚΡΟΣ).....	66
2.5.13	ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΙΣΤΡΟΥ.....	67
2.5.14	ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ.....	67
3	Μεθοδολογία έρευνας.....	69
3.1	Σκοπός της εργασίας.....	69
3.2	Μεθοδολογία της έρευνας.....	69
3.3	Χρησιμότητα και χρήση της βαθμολογίας από το tripadvisor.....	69
3.4	Παρουσίαση των αποτελεσμάτων.....	71
3.4.1	Νομός Χανίων.....	71

3.4.2	Νομός Ρεθύμνου	72
3.4.3	Νομός Ηρακλείου	74
3.4.4	Νομός Λασιθίου.....	75
3.4.5	Σύνολο Κρήτης.....	77
4	Συμπεράσματα	78
4.1	Σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας.....	78
4.2	Προτάσεις	79
4.2.1	Οι δημόσιες σχέσεις ως λειτουργία και ως μοχλός ανάπτυξης στις επιχειρήσεις του τουρισμού της Κρήτης.....	79
4.2.2	Οι τρόποι προώθησης των επιχειρήσεων μέσω διαφόρων μορφών τουρισμού όπως του εναλλακτικού	80
4.3	Μελλοντικές ερευνες.....	81
	Βιβλιογραφία	82
	Γενική	82
	Διαδικτυακές.....	82
	Παραρτημά.....	88

Πίνακας εικόνων

Εικόνα 1	Η διωνυμική κατανομή πιθανότητας.....	13	
Εικόνα	2	Ελαφόνησος	
“ http://www.firstchoice.co.uk/holiday/attraction/Kolymbari/Elafonisi-Island-Paradise-991715 ”	.....	24	
Εικόνα 3	Φαράγγι της Σαμαριάς “ http://cpjournalist.wordpress.com ”	25	
Εικόνα 4	Γλυκά Νερά “ http://www.cretanbeaches.com/paralies/hania/paralia-glykane-nera-sfakia/ ”	27	
Εικόνα 5	Φαράγγι της Ίμπρου http://www.xania.net/sights/canyonschania/60-imbroucanyon.html	29	
Εικόνα 6	Μαράθι “ http://www.angelfire.com/super2/greece/marathi.html ”	29	
Εικόνα 7	Παλιά πόλη του Ρεθύμνου “ http://soukarat.blogspot.gr/2012/07/blog-post_9991.html ”	31	
Εικόνα 8	Το φαράγγι του Κουρταλιώτη “ http://www.2811.gr ”	31	
Εικόνα 9	Λίμνη Κουρνά http://el.wikipedia.org/wiki	32	
Εικόνα	10	φαράγγι της Πατσού	
“ http://www.amari.gov.gr/index.php?id=52,114,0,0,1,0 ”	.....	33	
Εικόνα 11	Δικταίο Άντρο “ http://el.wikipedia.org/wiki ”	35	
Εικόνα	12	Λατώ	
“ http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B1%CF%84%CF%8E ”	.....	36	
Εικόνα	13	Φραγκοκάστελο “ http://www.green-e.gr/m/destination/view/Fragkokastello-Xania-Paralia ”	37
Εικόνα 14	Ροδάκινο http://www.2811.gr/beaches ”	38	
Εικόνα 15	Ελεύθερνα “ http://news.pathfinder.gr/media/culture/news/4696.html ”	39	
Εικόνα 16	Φαράγγι της Αγίας Ειρήνης“ http://el.wikipedia.org/wiki/ ”	40	

Εικόνα 17	Λυχνοστάτης	http://www.crete.tournet.gr/el/crete-guide/6-museums-in-crete/1244-lychnostatis-museum	42
Εικόνα 18	Δημοτικός Κήπος	www.crete.tournet.gr/	43
Εικόνα 19	Κόκκινη Άμμος	http://www.cretanbeaches.com/paralies/iraklei%CE%BF/kokkini-ammos/	45
Εικόνα 20	Μάταλα	http://www.2811.gr/beaches/%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%9B%CE%91	47
Εικόνα 21	Φαιστός	http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:Crete_-_Phaistos_disk_-_side_B.JPG	48
Εικόνα 22	Κνωσό	http://www.eloundastar.gr/articles.asp?mlang=gr&aid=87&id=126	49
Εικόνα 23	θαλασσοκοσμος	www.tripadvisor.gr	50
Εικόνα 24	Βενετσιάνικο θαλάσσιο φρούριο	http://www.heraklion.gr/city/koule/koule.html	51
Εικόνα 25	Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου	http://nylou.com/html/ent/638/ent.18638.2.asp	52
Εικόνα 26	Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας	http://www.archaiologia.gr	53
Εικόνα 27	Το ανάκτορο των Μαλίων	http://www.geocaching.com/seek/cache_details.aspx?guid=0c47338d-46ae-40b4-ac40-014841c93d0b	53
Εικόνα 28	Κρήνη Μοροζίνι	http://el.wikipedia.org/wiki	54
Εικόνα 29	Μονοαύτης	http://www.evitaapts.gr/beaches.html	55
Εικόνα 30	Λότζια	http://www.ethnos.gr	56
Εικόνα 31	Λίμνη Βουλισμένη	http://www.holidays2crete.com/lake-Voulismeni.jpg	58

Εικόνα 32 Μάταλα “ http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-Matala-spilies.html ”	59
Εικόνα 33 Η Σπιναλόγκα “ http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-spinalonga.html ”.....	60
Εικόνα 34 φαράγγι του Ρίχτη “ http://www.cretanbeaches.com/faraggia/faraggia-lasithi%CE%BFy/faraggi-rixti/ ”	61
Εικόνα 35 Φορτέζας “ http://lexifilia.blogspot.gr/2012/08/blog-post_7282.html ”	63
Εικόνα 36 σπήλαιο της Μιλάτου “ http://www.cretanbeaches.com/spilaia/spilaia-lasithi%CE%BFy/spilaio-milatoy/ ”	64
Εικόνα 37 Κάτω Ζάκρο “ http://www.explorecrete.com/hiking/GR-faraggi-Zakrou.html ”	66

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως θέμα την αξιολόγηση των τουριστικών υπηρεσιών της Κρήτης μέσα από το Διαδίκτυο και συγκεκριμένα τα αξιοθέατα. Δηλαδή παρουσιάζει, πέρα από τα ίδια τα αξιοθέατα, το βαθμό παρουσίασης των αξιοθέατων στην Κρήτη και με την βοήθεια της Διωνυμικής κατανομής εμφανίζει την συσχέτιση των βαθμολογιών του Tripadvisor και του google links.

Abstract

This thesis is a study on assessment of tourism services in Crete through the Internet and specific attractions. That shows, beyond the very sights, degree presentation of the sites in Crete and with the help of the Binomial shows the correlation of scores Tripadvisor and google links.

Διωνυμική κατανομή

Διωνυμική κατανομή πιθανότητας

Η διωνυμική κατανομή (binomial distribution) είναι η πιο διαδεδομένη διακριτή κατανομή πιθανότητας. Οι περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να εφαρμοστεί είναι δύο:

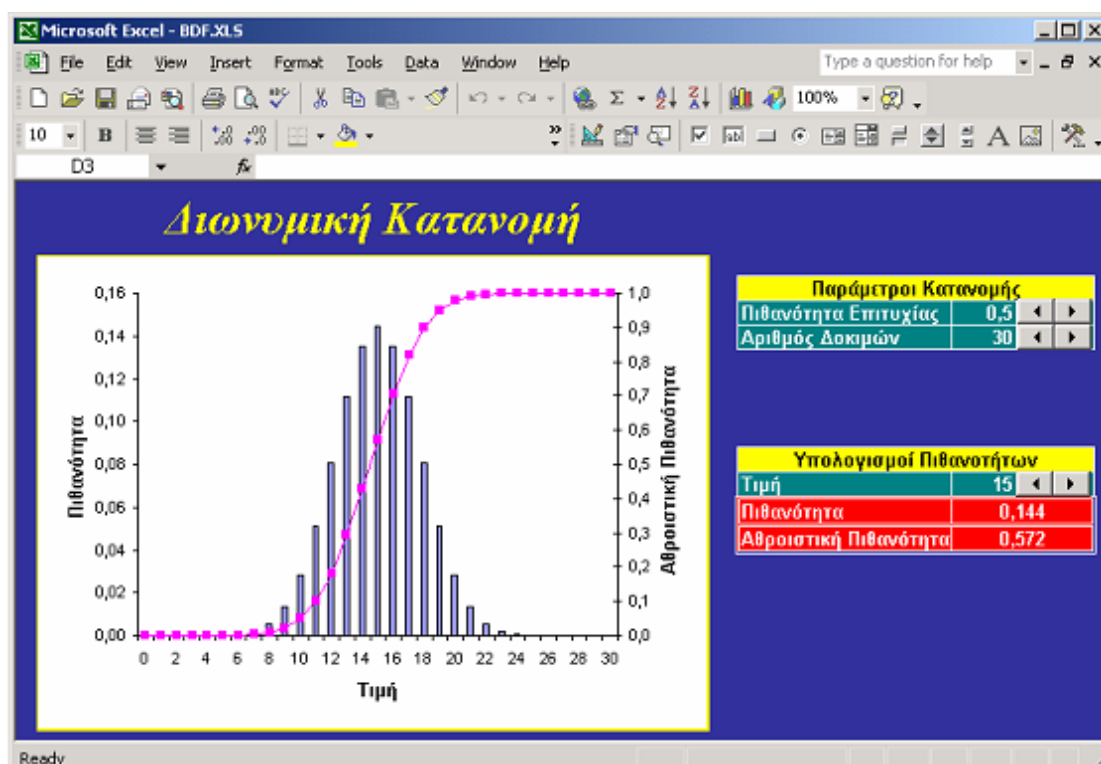
1. Κατά την εξέταση ενός δείγματος από πληθυσμό με δύο μόνο είδη μελών (π.χ. άνδρες και γυναίκες).
2. Κατά την πραγματοποίηση μιας σειράς τυχαίων πειραμάτων κάτω από τις ίδιες συνθήκες, όπου το κάθε πείραμα παρουσιάζει δύο μόνο πιθανά ενδεχόμενα.

Έστω ένα πείραμα το οποίο μπορεί να επαναληφθεί πολλές φορές κάτω από τις ίδιες συνθήκες. Κάθε επανάληψη του πειράματος ονομάζεται δοκιμή. Το αποτέλεσμα κάθε δοκιμής είναι ανεξάρτητο από τα προηγούμενα και μπορεί να πάρει μία από δύο πιθανές τιμές (ενδεχόμενα). Τα ενδεχόμενα αυτά μπορούν –αυθαίρετα ή όχι– να ονομαστούν ως επιτυχία και αποτυχία. Επειδή τα πειράματα είναι ανεξάρτητα, η πιθανότητα επιτυχίας σε κάθε δοκιμή είναι η ίδια και συμβολίζεται με p . Η πιθανότητα αποτυχίας είναι προφανώς ίση με $1 - p$. Αν ο αριθμός των δοκιμών είναι ίσος με n , η διωνυμική κατανομή περιγράφει την πιθανότητα εμφάνισης k επιτυχιών, όπου το k κυμαίνεται μεταξύ 0 και n .

Μαθηματικά, αν με X συμβολιστεί η τυχαία μεταβλητή με ενδεχόμενα τις τιμές k ($k = 0 \dots n$) που αντιπροσωπεύουν τον αριθμό επιτυχιών σε n ανεξάρτητες δοκιμές με πιθανότητα επιτυχίας καθεμιάς ίση με p , η μεταβλητή αυτή ακολουθεί διωνυμική κατανομή με παραμέτρους n και p . Μια κλασική περίπτωση εφαρμογής της διωνυμικής κατανομής είναι το πείραμα ρίψης ενός νομίσματος. Τα πιθανά ενδεχόμενα είναι δύο (κορώνα ή γράμματα), ένα από τα οποία μπορεί αυθαίρετα να ονομαστεί ως επιτυχία. Η πιθανότητα επιτυχίας σε κάθε ρίψη του νομίσματος (δοκιμή) είναι ίση με 0,5. Αν η δοκιμή επαναληφθεί ένα συγκεκριμένο αριθμό, έστω 30, ποια είναι η πιθανότητα να υπάρξουν συνολικά 10, 15, 20 (ή οποιοσδήποτε αριθμός μεταξύ 0 και 30) επιτυχίες; Πρόκειται για μια περίπτωση εφαρμογής της διωνυμικής κατανομής με $n = 30$ και $p = 0,5$. Η σχέση υπολογισμού των πιθανοτήτων αυτών είναι αρκετά πολύπλοκη και δεν πρόκειται να παρουσιαστεί. Οι

υπολογισμοί που ακολουθούν στηρίζονται αποκλειστικά στις συναρτήσεις που παρέχει το Excel.

Πριν εξετασθούν οι σχέσεις υπολογισμού που αφορούν στη διωνυμική κατανομή, σκόπιμο είναι να παρουσιαστεί η μορφή της. Στην εικόνα 1 παρουσιάζεται, με τη μορφή ραβδογράμματος, η κατανομή πιθανότητας που αντιστοιχεί στο παράδειγμα ρίψης νομίσματος που αναφέρθηκε παραπάνω. Η γραμμή, στο ίδιο διάγραμμα, αντιπροσωπεύει

Εικόνα 1 Η διωνυμική κατανομή πιθανότητας.

την αντίστοιχη αθροιστική κατανομή πιθανότητας. Στο φύλλο αυτό δίνεται επίσης η δυνατότητα πειραματισμού με τις παραμέτρους της κατανομής. Μεταβάλλοντας τα κελιά που περιέχουν τις τιμές των παραμέτρων p και n –εισάγοντας άμεσα τις νέες τιμές ή χρησιμοποιώντας τα κουμπιά που βρίσκονται στα αριστερά των κελιών– ενημερώνεται αυτόματα το διάγραμμα της κατανομής. Ένα ενδιαφέρον συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι για σχετικά μεγάλες τιμές του n και για τιμές της p όχι πολύ κοντά στα άκρα 0 και 1, η διωνυμική κατανομή είναι συμμετρική και έχει τη μορφή «καμπάνας».

Με τη βοήθεια του ίδιου αρχείου μπορεί να υπολογιστεί και η πιθανότητα εμφάνισης συγκεκριμένου αριθμού επιτυχιών. Για παράδειγμα, στην περίπτωση που οι

παράμετροι p και n έχουν τιμές 0,5 και 30 αντίστοιχα, οι πιθανότητες εμφάνισης 10, 15 και 20 επιτυχιών είναι 0,028, 0,144 και 0,028 αντίστοιχα. Οι αντίστοιχες αθροιστικές πιθανότητες (οι πιθανότητες δηλαδή εμφάνισης τουλάχιστον 10, 15 και 20 επιτυχιών) είναι 0,049, 0,572 και 0,979.

Όπως κάθε κατανομή πιθανότητας, έτσι και η διωνυμική κατανομή χαρακτηρίζεται από μία μέση (αναμενόμενη) τιμή και μία τυπική απόκλιση. Οι δύο αυτές ποσότητες εξαρτώνται αποκλειστικά από τα χαρακτηριστικά μεγέθη της κατανομής (n , p) και υπολογίζονται από τις σχέσεις:

$$\mu = E(X) = n p$$

$$\sigma = \text{Stdev}(X) = \sqrt{n p (1 - p)}$$

Υπολογισμοί με τη διωνυμική κατανομή σε λογιστικά φύλλα

Για τον υπολογισμό πιθανοτήτων με τη διωνυμική κατανομή το Excel διαθέτει τη συνάρτηση BINOMDIST. Η σύνταξή της είναι η ακόλουθη: BINOMDIST ($k;n;p;\text{cum}$) Το δεύτερο και τρίτο όρισμα (n και p) είναι οι παράμετροι της διωνυμικής κατανομής (αριθμός δοκιμών και πιθανότητα επιτυχίας σε κάθε δοκιμή αντίστοιχα). Το πρώτο όρισμα (k) είναι ο αριθμός των επιτυχιών, η πιθανότητα εμφάνισης των οποίων υπολογίζεται. Το τελευταίο όρισμα (cum) είναι μια λογική παράμετρος. Όταν έχει τιμή FALSE (ή την αριθμητική τιμή 0) τότε η συνάρτηση επιστρέφει την πιθανότητα εμφάνισης ακριβώς k επιτυχιών [$P(X = k)$]. Όταν έχει τιμή TRUE (ή αριθμητική τιμή διαφορετική από 0) τότε η συνάρτηση επιστρέφει την αθροιστική πιθανότητα, δηλαδή την πιθανότητα ο αριθμός των επιτυχιών να είναι μικρότερος ή ίσος από k [$P(X \leq k)$].

Παραδείγματα Διωνυμικής Κατανομής

Από την περιγραφή της διωνυμικής διαδικασίας φαίνεται ότι ο αριθμός x είναι τιμή μιας διακριτής τ.μ. X , της οποίας η κατανομή πιθανότητας λέγεται «διωνυμική κατανομή πιθανότητας». Την κατανομή αυτή εισάγουμε με ένα παράδειγμα.

Παράδειγμα 1ο:

Πωλητής ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής συναντά τους υπονήφιους πελάτες του ξεχωριστά τον καθένα.

Σε κάθε συνάντηση καταβάλλει την ίδια προσπάθεια προκειμένου να πείσει τον υποψήφιο πελάτη να ασφαλιστεί.

Η διαπίστωση που έχει κάνει ο πωλητής μετά από πολύχρονη θητεία στο χώρο των ασφαλίσεων είναι ότι η πιθανότητα να πείσει τον πελάτη να ασφαλιστεί (πιθανότητα επιτυχίας) είναι $p = 0,1$ ή (10%).

Ποια η πιθανότητα σε $n = 4$ συναντήσεις με ισάριθμους υποψήφιους πελάτες να ασφαλίσει τον ένα ($x = 1$) από αυτούς ;

Απάντηση

Ορίζουμε το ενδεχόμενο:

E = ο πελάτης πείθεται και ασφαρίζεται με συμπληρωματικό το ενδεχόμενο

A = ο πελάτης δεν ασφαρίζεται

Από την εκφώνηση συμπεραίνουμε τα ακόλουθα :

Η πιθανότητα επιτυχίας $p(E)$ είναι σταθερή για κάθε συνάντηση με πελάτη και ίση με $p=0,1$. Εδώ ως δοκιμή θεωρείται η συνάντηση με πελάτη.

Οι δοκιμές είναι ανεξάρτητες. Ο πωλητής συναντά κάθε πελάτη χωριστά. Η απόφαση του ενός δεν επηρεάζει την απόφαση του επόμενου ή κάποιου άλλου από τους επόμενους.

Η πιθανότητα μιας επιτυχίας (E) σε $n=4$ δοκιμές προκύπτει υπολογίζοντας το πλήθος των τετράδων που περιέχουν μία επιτυχία επί την πιθανότητα κάθε τέτοιας τετράδας, δηλαδή:

$$P[X = 1] = \binom{4}{1} \cdot p \cdot q^3 = \binom{4}{1} \cdot 0,1 \cdot 0,9^3 = 4 \cdot 0,073 = 0,292$$

Μπορούμε τώρα να γενικεύσουμε ως εξής:

Η πιθανότητα να έχουμε x επιτυχίες σε n ανεξάρτητες δοκιμές, όταν σε κάθε δοκιμή η πιθανότητα επιτυχίας είναι σταθερή και ίση με p είναι:

$$P[X = x] = \binom{v}{x} p^x q^{v-x}$$

Η $P[X=x]$, όπως ορίστηκε, αποτελεί τη συνάρτηση πιθανότητας της διωνυμικής κατανομής. Ο δειγματικός χώρος R_x της διακριτής τ.μ. X που έχει τη διωνυμική κατανομή είναι:

$$R_x = \{0, 1, 2, \dots, v\}.$$

Προϋποθέσεις Διωνυμικής κατανομής

Η **Διωνυμική κατανομή** είναι μια ασυνεχής κατανομή με πολλές εφαρμογές στην καθημερινή ζωή. Η εφαρμογή της βασίζεται στις εξής τέσσερις προϋποθέσεις:

- Οι παρατηρήσεις ταξινομούνται σε δύο αμοιβαίως αποκλειόμενες κατηγορίες, που συνήθως ονομάζονται **επιτυχία** και **αποτυχία**.
- Η πιθανότητα της επιτυχίας ισούται με p , και είναι σταθερή σε όλες τις παρατηρήσεις. Έτσι η πιθανότητα να ανήκει στην συμπληρωματική της, δηλαδή στην αποτυχία ισούται με $1-p$ και είναι και αυτή σταθερή για όλες τις παρατηρήσεις.
- Η προηγούμενη προϋπόθεση σημαίνει ότι οι παρατηρήσεις είτε προέρχονται από άπειρους πληθυσμούς χωρίς επανατοποθέτηση είτε από πεπερασμένους με επανατοποθέτηση πληθυσμούς. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι σε πεπερασμένο αριθμό παρατηρήσεων μετά την δειγματοληψία ο "κλήρος" επανατοποθετείται "κληρωτίδα" έτσι ώστε η πιθανότητα επιτυχίας να παραμένει σταθερή.
- Το αποτέλεσμα κάθε παρατήρησης πρέπει να είναι ανεξάρτητο από τα αποτελέσματα των άλλων παρατηρήσεων (κατι που ισχύει αν ικανοποιείται η προϋπόθεση της σταθερότητας των πιθανοτήτων όπως προαναφέραμε).

Ιδιότητες Διωνυμικής κατανομής

ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ $\mu = Np$ (N = πλήθος, p = Πιθανότητα)

ΔΙΑΣΠΟΡΑ $\sigma^2 = Npq$ (N = πλήθος, p = Πιθανότητα q =σύνολο αριθμών δειγματος)

ΤΥΠΙΚ.ΑΠΟΚΛΙΣΗ $\sigma = \sqrt{pq}$ (N= πλήθος, p= Πιθανότητα q=σύνολο αριθμών δειγματος)

ΣΥΝΤ.ΡΟΠΗΣ ΛΟΞΩΣΗΣ $\alpha = 3 = q/p$ ρίζα του Npq (N= πλήθος, p= Πιθανότητα q=σύνολο αριθμών δειγματος)

ΣΥΝΤ. ΡΟΠΗΣ ΚΥΡΤΩΣΗΣ $\alpha = 4 = 3 + (1 - 6pq/Npq)$ (N= πλήθος, p= Πιθανότητα)

Επιπλέον Προϋποθέσεις χρήσης της διωνυμικής κατανομής

Πότε δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη διωνυμική κατανομή: όταν τα ενδεχόμενα δεν είναι ανεξάρτητα. Πολλές αιτίες μπορεί να υπάρχουν για να συμβεί κάτι τέτοιο αλλά μία από αυτές είναι ο τρόπος με τον οποίο εμείς κάνουμε τη δειγματοληψία: αν πάρουμε ένα αντικείμενο από μία συλλογή N άσπρων ή μαύρων αντικειμένων και δεν το επιστρέψουμε, η πιθανότητα να βγει άσπρο ή μαύρο το επόμενο θα έχει αλλάξει. Αν Xείναι τα μαύρα και N-Xτα άσπρα, έστω ότι το πρώτο ήταν μαύρο. Η πιθανότητα να συμβεί αυτό ήταν X/N . Αν βγάλουμε το πρώτο εκτός, η πιθανότητα να βγει το δεύτερο μαύρο θα είναι $(X-1)/(N-1)$ που είναι εν γένει διαφορετικός αριθμός. Αν όμως το επανατοποθετήσουμε, οι πιθανότητες μένουν ίδιες. Αν ο πληθυσμός είναι αρκετά μεγάλος σε σχέση με το δείγμα τότε μπορούμε να αποσύρουμε δείγμα χωρίς να αλλοιωθεί σημαντικά η πιθανότητα. Εμπειρικός κανόνας: αν πληθυσμός > 20 φορές το δείγμα, μπορούμε να πούμε ότι τα ενδεχόμενα είναι προσεγγιστικά ανεξάρτητα και να εφαρμόσουμε τη διωνυμική κατανομή. Με τις παραπάνω προϋποθέσεις να ακολουθούνται προκύπτει ένας τελικός μαθηματικός τύπος προσδιορισμού των πιθανοτήτων της διωνυμικής κατανομής.

$$P(X) = \frac{n!}{(n-X)!X!} p^X \cdot (1-p)^{n-X}$$

Τύπος:

Αυτή είναι η γενική μορφή της διωνυμικής κατανομής. Προσέξτε ότι τα p, q είναι παράμετροι της κατανομής και όχι στατιστικά δείγματος. Τώρα, η διωνυμική κατανομή συνηθίζεται να δίνεται σε πίνακες ως συνάρτηση του μεγέθους του δείγματος N, των αριθμών επιτυχίας X και της πιθανότητας "επιτυχίας" ανά παρατήρηση, p (ορίζοντας τα δύο ενδεχόμενα ως "επιτυχία" και "αποτυχία", ο,τι και

αν σημαίνει αυτό). Δίνεται επίσης και από συναρτήσεις στα προγράμματα λογιστικών φύλλων όπως Excel Microsoft Office 2007 και OpenOfficeCalc.

Αναγωγικός Τύπος (αναδρομικός τύπος)

Στη διωνυμική κατανομή αποδεικνύεται εύκολα ένας αναγωγικός τύπος ο οποίος μας δίνει την πιθανότητα $P(X = x+1)$ όταν γνωρίζουμε την αμέσως προηγούμενη $P(X=x)$.

Ο τύπος είναι:

$$P(X = x + 1) = \binom{n}{x+1} p^{x+1} q^{n-x-1} = \frac{n!}{(x+1)! (n-x-1)!} p^{x+1} q^{n-x-1}$$

Παράδειγμα 1 δικονομικής κατανομής

Ποια είναι η πιθανότητα σε μια παρέα 3 ατόμων οι δύο να έχουν κινητό τηλέφωνο, όταν είναι γνωστό ότι το 40% των ατόμων έχουν κινητό τηλέφωνο;

Οι τιμές των δεδομένων του προβλήματος είναι $n=3$, $X=2$, $p=0.4$. Έτσι:

$$P(2) = \frac{3!}{(3-2)!2!} 0,4^2 \cdot (1-0,4)^{3-2} = \frac{3 \cdot 2 \cdot 1}{1 \cdot 2 \cdot 1} 0,4^2 \cdot 0,6 = 0,288$$

ή 28,8%

Παράδειγμα 2

Πιθανότητα ελαττωματικού εξαρτήματος σε μία παρατήρηση: 0.1

- α) Ποια η πιθανότητα να μη βρεθεί κανένα ελαττωματικό σε δείγμα τεσσάρων;
- β) Ποια η πιθανότητα να βρεθεί ένα ελαττωματικό σε δείγμα τεσσάρων;
- γ) Ποια η πιθανότητα να βρεθεί το πολύ ένα σε δείγμα τεσσάρων;

Από πίνακες:

α) $P(0; 4; 0.1) = 0,656 = 65,5\%$

β) $P(1; 4; 0.1) = 0,292 = 29,2\%$

γ) $P(\leq 1; 4; 0.1) = P(0; 4; 0.1) + P(1; 4; 0.1) = 94,7\%$

Η τελευταία απάντηση μας θυμίζει και την έννοια της αθροιστικής κατανομής (cumulative distribution) που είναι η πιθανότητα να έχει κάποια μεταβλητή (στατιστικό) τιμή μικρότερη από μία δεδομένη x .

Παράδειγμα 3

Αν X ακολουθεί τη $B(3, \frac{1}{2})$ τότε να υπολογιστούν οι πιθανότητες $P(X=x)=f(x)$ για $x=0, 1, 2, 3$.

Λύση

$$f(0)=P(X=0)=\binom{3}{0} \left(\frac{1}{2}\right)^0 \left(\frac{1}{2}\right)^3 = \frac{1}{8}$$

$$\text{ομοίως } f(1)=\frac{3}{8}, f(2)=\frac{3}{8}, f(3)=\frac{1}{8}.$$

Ειδικές διακριτές κατανομές

Ορισμός: Ένα τυχαίο πείραμα θα λέγεται πείραμα Bernoulli αν είναι δυνατόν να καταλήξει σε ένα από δύο μόνο, ξένα μεταξύ τους, ενδεχόμενα που η ένωσή τους αποτελεί τον δειγματικό χώρο.

Συνήθως χρησιμοποιούμε τους όρους “επιτυχία” (success) (S) και “αποτυχία” (failure) (F) για τα ενδεχόμενα αυτά και συμβολίζουμε με

$$p = P(S) \text{ και } q = 1-p = P(F), \quad 0 \leq p \leq 1$$

Ο δειγματικός χώρος, δηλαδή, σ' ένα πείραμα Bernoulli αποτελείται από δύο μόνο σημεία, τα S και F.

Παραδείγματα πειραμάτων Bernoulli αποτελούν το στρίψιμο ενός νομίσματος (κεφάλι-γράμματα), η ποιότητα ενός βιομηχανικού προϊόντος (ελαττωματικό-μη ελαττωματικό), η γέννηση ενός παιδιού (αγόρι - κορίτσι) κ.λ.π.

Ορισμός: Θα λέμε ότι έχουμε μια ακολουθία n δοκιμών Bernoulli όταν έχουμε n ανεξάρτητες επαναλήψεις ενός πειράματος Bernoulli με τέτοιο τρόπο ώστε η πιθανότητα επιτυχίας p να μένει ίδια από δοκιμή σε δοκιμή.

Ο δειγματικός χώρος σε μια ακολουθία n δοκιμών Bernoulli αποτελείται από 2^n σημεία της μορφής S και F .

Παραδείγματα ακολουθίας δοκιμών Bernoulli έχουμε στο στρίψιμο ενός νομίσματος n φορές, στο ρίξιμο ενός ζαριού n φορές κ.λ.π. Στην περίπτωση ακολουθίας δοκιμών Bernoulli, επειδή οι δοκιμές είναι ανεξάρτητες, οι πιθανότητες πολλαπλασιάζονται. Με άλλα λόγια, η πιθανότητα οποιασδήποτε συγκεκριμένης ακολουθίας είναι το γινόμενο που παίρνουμε αντικαθιστώντας τα σύμβολα S και F με p και q αντίστοιχα.

Έτσι $P(SSFFS\dots SFS) = p p q q p \dots p q p$

Η κατανομή BERNOULLI

Ορισμός: Έστω X μια τυχαία μεταβλητή με πεδίο τιμών το $\{0, 1\}$ και κατανομή πιθανότητας

$$P(X=x) = \begin{cases} p & \text{αν } x=1 \\ 1-p & \text{αν } x=0 \end{cases}, \quad 0 \leq p \leq 1$$

Η τυχαία μεταβλητή X λέγεται τυχαία μεταβλητή Bernoulli (Bernoulli random variable) και η κατανομή πιθανότητας της X λέγεται κατανομή Bernoulli (Bernoulli distribution).

Είναι προφανές ότι η κατανομή Bernoulli είναι μια καλώς ορισμένη κατανομή ($\sum P(x) = 1, P(x) \geq 0$).

Μοντέλα που οδηγούν στην κατανομή Bernoulli

Αν έχουμε ένα πείραμα Bernoulli και ορίσουμε την τυχαία μεταβλητή X με τιμές $X(S)=1$ και $X(F)=0$ και κατανομή πιθανότητας $P(X=x)$

$$P(X=x) = \begin{cases} p & \text{αν } x=1 \\ 1-p & \text{αν } x=0 \end{cases}, \quad 0 \leq p \leq 1, \quad q = 1-p$$

λέμε ότι η X ακολουθεί την κατανομή Bernoulli.

Πρόταση: Αν X ακολουθεί την κατανομή Bernoulli, τότε $E(X) = p, \Delta(X) = pq$

Απόδειξη: Προφανής.

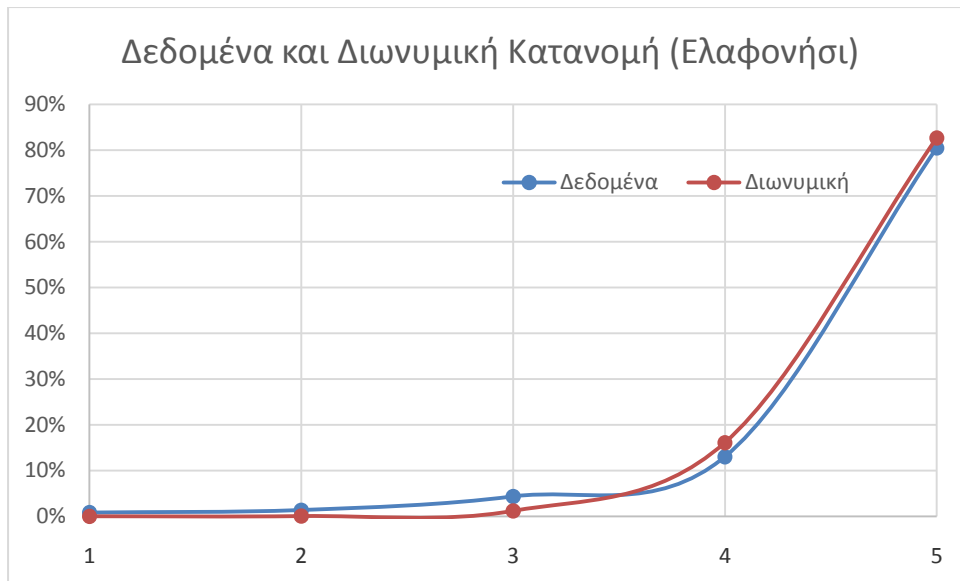
Εφαρμογής Διωνυμικής Κατανομής στα Δεδομένα Αξιολογήσεων TripAdvisor

Σαν παράδειγμα θα χρησιμοποιήσουμε τα δεδομένα αξιολόγησης από τους χρήστες του TripAdvisor για την παραλία Ελαφονήσι στην Κίσαμο Χανίων. Στον παρακάτω Πίνακα 1 στη 2^η γραμμή είναι το πλήθος αξιολογήσεων με 5-4-3-2-1 αστέρια της παραλίας (π.χ. 297 την βαθμολόγησαν με 5 αστέρια «εξαιρετικό») από 369 χρήστες συνολικά. Στην 3^η γραμμή Δεδομένα% είναι το ποσοστό των ατόμων στις αντίστοιχες αξιολογήσεις και είναι η πραγματική κατανομή των δεδομένων.

Αστέρια Χαρακτηρισμός	5 "ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ"	4 "ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ"	3 "ΜΕΤΡΙΟ"	2 "ΑΝΕΠΑΡΚΕΣ"	1 "ΠΟΛΥ ΚΑΚΟ"
Πλήθος Αξιολογήσεων	297	48	16	5	3
Δεδομένα %	80,49%	13,01%	4,34%	1,36%	0,81%
Διωνυμική %	82,68%	16,10%	1,18%	0,04%	0,00%
Σφάλμα	-2,19%	-3,09%	3,16%	1,32%	0,81%
Τετραγωνικό Σφάλμα	0,000479	0,000954	0,000998	0,000174	0,000065

Πίνακας 1: Τα δεδομένα αξιολογήσεων για την παραλία Ελαφονήσι

Στην 4^η γραμμή Διωνυμική % είναι η προσέγγιση των πραγματικών ποσοστών από την καλύτερη διωνυμική κατανομή με $p=95,36\%$ που βρέθηκε ότι είναι η τιμή του p που ελαχιστοποιεί το τετραγωνικό σφάλμα. Στην 5^η και 6^η γραμμή του πίνακα είναι οι αντίστοιχες τιμές του σφάλματος και τετραγωνικού σφάλματος.

Γράφημα 1: Τα δεδομένα και η Διωνυμική για την παραλία Ελαφονήσι

Η Εύρεση της καλύτερης προσέγγισης των δεδομένων από τη διωνυμική κατανομή έγινε με μη γραμμική παλινδρόμηση χρησιμοποιώντας το εργαλείο «**Επίλυση**» του excel. Δηλαδή με κριτήριο την ελαχιστοποίηση του τετραγωνικού σφάλματος ζητήθηκε να βρεθεί η βέλτιστη τιμή της παραμέτρου P της Διωνυμικής κατανομής. Στο Γράφημα 1 παρουσιάζονται σε μορφή καμπύλης τα δεδομένα σε ποσοστά και η καμπύλη της Διωνυμικής κατανομής. Φαίνεται ότι υπάρχει καλή προσέγγιση των δεδομένων από τη διωνυμική κατανομή και επομένως η κατανομή των αξιολογήσεων είναι φυσιολογική. Η βέλτιστη τιμή του $p=95,36\%$ μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι το πόσο αρέσει η παραλία σε ένα επισκέπτη, είναι η αναμενόμενη τιμή της βαθμολογίας ενός επισκέπτη. Αν θέλουμε να την μετατρέψουμε στην κλίμακα 1-5 αστέρια απλά πολλαπλασιάζουμε $0,9536*5=4,767$.

Με την διαδικασία εφαρμογής της Διωνυμικής κατανομής στα δεδομένα υπολογίζουμε ένα «διορθωμένο» ποσοστό της μέσης αξιολόγησης του TripAdvisor που στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν $p_i=94,20\%$ γιατί υπολογίζεται ως σταθμισμένος μέσος όρος των **αστεριών X άτομα που βαθμολόγησαν** δηλ. $p_i=(297*5+48*4+16*3+5*2+3*1)/369=4,710$. Η διαφορά των 2 εκτιμήσεων $4,710-4,767$ οφείλεται σε τυχαίους παράγοντες (σφάλμα) και επομένως η εφαρμογή της Διωνυμικής μας επιτρέπει να υπολογίσουμε το σφάλμα που υπάρχει στις αξιολογήσεις.

Περιγραφή αξιοθέατων της Κρήτης

Εισαγωγικά

Για τις ανάγκες της εργασίας καταγράψαμε τα κυριότερα αξιοθέατα της Κρήτης με βάση από το tripadvisor με σκοπό να προχωρήσουμε στην αξιολόγηση αυτών στο επόμενο κεφάλαιο.

Νομός Χανίων

ΕΛΑΦΟΝΗΣΙ

Η νήσος Ελαφώνησος βρίσκεται στη νοτιοδυτική άκρη της Κρήτης και απέχει γύρω στα 150 μέτρα από την απέναντι ακτή, από την οποία χωρίζεται με αβαθή διάυλο. Είναι επιμήκης με μέγιστο μήκος 1.500 m και μέγιστο πλάτος 500 m, αν και στο μεγαλύτερο τμήμα της έχει πλάτος 150-300 m. Το μεγαλύτερο υψόμετρο είναι 39 m και βρίσκεται στο δυτικό βραχώδες μέρος, ενώ το υπόλοιπο είναι χαμηλό και κυρίως αμμώδες. Βραχώδες υπόβαθρο εμφανίζεται μόνο περιφερειακά στις ακτές (με εξαίρεση το ανατολικό τμήμα του νησιού). Στην εκτεταμένη παραλία του νησιού σχηματίζονται αμμοθίνες, όπου αναπτύσσεται η φυτοκοινωνία *Ammophiletum arenariae*. Υπάρχουν πολλές φυτοκοινωνίες που αναπτύσσονται πάνω σε άμμο, στις βραχώδες ακτές και στο κέντρο του νησιού όπου αναπτύσσονται φρύγανα. Λίγα χιλιόμετρα πριν από την Ελαφώνησο βρίσκεται η μονή της Χρυσοσκαλίτισσας με χαρακτηριστική φρυγανώδη και μακκία βλάστηση. Τέλος, το θαλάσσιο τμήμα της περιοχής που καλύπτει περίπου το 53% της συνολικής της έκτασης περιλαμβάνει αμμοσύρσεις, αβαθείς όρμους, ύφαλους και εκτεταμένα υποθαλάσσια λιβάδια με *Posidonia oceanica*.

Εικόνα 2 Ελαφόνησος "http://www.firstchoice.co.uk/holiday/attraction/Kolymbari/Elafonisi-Island-Paradise-991715"

ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟΥ ΜΠΑΛΟΥ

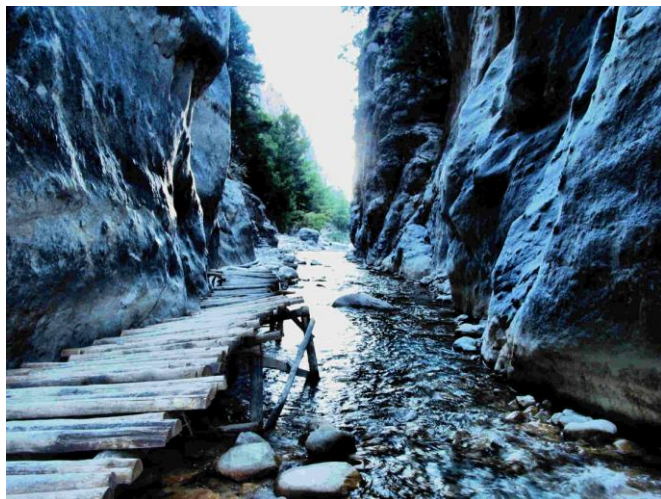
Ο Μπάλος ή λιμανάκι των Ψαράδων, όπως ήταν παλιότερα γνωστός, είναι μία εξωτική παραλία, στημένη σε ένα σκηνικό απερίγραπτης ομορφιάς, στο βορειοδυτικότερο άκρο του νομού Χανίων Στην κατάλευκη αμμουδιά της με τα υπέροχα νερά, φτάνουν καθημερινά τους καλοκαιρινούς μήνες, εκατοντάδες ξένοι επισκέπτες, κυρίως με πλοία από το λιμάνι της Κισάμου. Στη συνέχεια, παίρνουν το σχετικά εύκολο μονοπάτι που οδηγεί στην αμμουδιά, μετά από περίπου 35-40 λεπτά. Οι απότομες και βραχάδεις πλαγιές του βουνού Γεροσκίνος, στο ακρωτήριο της Γραμβούσας, καταλήγουν σε μία χρυσόλευκη αμμουδιά και στη συνέχεια σε έναν θεόρατο στρογγυλό βράχο που παγιδεύει τα νερά της θάλασσας, σχηματίζοντας μια μεγάλη λιμνοθάλασσα, μέσα στην οποία το νερό έχει βάθος μόλις λίγων εκατοστών. Στη δεξιά πλευρά του κόλπου τα νερά βαθαινούν τόσο όσο χρειάζεται για να απολαμβάνει κανείς το κολύμπι στη θάλασσα, ανάμεσα σε εξωτικές νησίδες από άμμο.

ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ

Το Φαράγγι της Σαμαριάς είναι ίσως το μεγαλύτερο σε μήκος φαράγγι της [Ευρώπης](#) μετά από τα [γαλλικά](#) φαράγγια του Βερντόν (Verdon) και αποτελεί μία από τις ωραιότερες πεζοπορικές διαδρομές. Έχει κηρυχθεί εθνικός δρυμός για να προστατευτεί η σπάνια χλωρίδα και πανίδα του από το 1962 και φιλοξενεί πολλά ενδημικά είδη πουλιών και ζώων, το πιο γνωστό από τα οποία είναι ο κρητικός [αίγαγρος](#) γνωστός και σαν [κρι-κρι](#). Το όνομά του το πήρε από το εγκαταλελειμμένο σήμερα χωριό της Σαμαριάς, που με τη σειρά του οφείλει το όνομα στην εκκλησία της Οσίας Μαρίας. Κατά τη διάρκεια της [Τουρκοκρατίας](#) αποτέλεσε κρησφύγετο επαναστατών και του τοπικού πληθυσμού. Από το 2010

αποτελεί μέρος του Παγκόσμιου Δικτύου Αποθέματων Βιόσφαιρας της [UNESCO](#) Το φαράγγι είναι από τα σημαντικά αξιοθέατα της Κρήτης έλκοντας πολλές χιλιάδες τουριστών που θέλουν να διασχίσουν περπατώντας τη διαδρομή των 16 χιλιομέτρων από το [Ομαλό](#) μέχρι την [Αγία Ρουμέλη Χανίων, Αγία Ρουμέλη].

Εικόνα 3 Φαράγγι της Σαμαριάς "<http://cpjournalist.wordpress.com>"

ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ

Η Φαλάσαρνα είναι μια από τις σημαντικές πόλεις της Κισσάμου . Βρισκόταν σε μια μικρή έξαρση του εδάφους στη θέση που λέγεται σήμερα Κουτρί, λιμάνι της Πολυρρήνιας από την οποία απέχει 60 στάδια, σύμφωνα με τον Στράβωνα. Ήταν λιμάνι κλειστό, περικλειόταν από τείχη και ενωνόταν με τη θάλασσα με διώρυγα. Το λιμάνι και η διώρυγα είναι σήμερα χωράφια που καλλιεργούνται, γιατί έχει ανυψωθεί η παραλία περίπου 5μ. Η απόσταση του λιμανιού από την θάλασσα απέχει 5 μέτρα .Η ασφάλεια του λιμανιού της σε συνδυασμό με το απόρθητο φρούριο της και τον πλούσιο κάμπο της δείχνουν ότι ήταν σπουδαίο εμπορικό και ναυτικό κέντρο. Έχει ναό προς τιμήν κατά πάσα πιθανότητα στη θεά Δίκτυνα. Η Φαλάσαρνα κτίστηκε στους ιστορικούς χρόνους, όμως το όνομα της ήταν προελληνικό και προέρχεται από την νύμφη Φαλάσαρνη.. Ήταν οι πιο σημαντικές πόλεις μαζί με την Πολυρρήνια

Λόγω της ανεξαρτησίας της και της αυτονομίας της είχε δικά της νομίσματα, που το ένα μέρος φέρουν κεφαλή γυναίκας με ενώτια και από το άλλο το γράμμα Φ.Α. ανάμεσα σε μια τρίαινα. Η Φαλάσαρνα, πιθανολογείται να καταστράφηκε από το Ρωμαίο στρατηγό Μέτελλο, τον επονομαζόμενο Κρητικό, εξαιτίας της επίμονης αντίστασης και της πολιτικής της Πολυρρήνιας

ΛΟΥΤΡΟ

Το χωριό Λουτρό είναι ένα παραλιακό μέρος και βρίσκεται σε απόσταση 71 περίπου χιλμ νοτίως των Χανίων στην επαρχία Σφακιών στο άκρο του ακρωτηρίου μουρι. Πιστεύεται ότι ήταν το πλευρό της αρχαίας πόλης Φοίνικας και επίσης ήταν το λιμάνι της αρχαίας Ανωπολης, αργότερα έγινε το χειμερινό λιμάνι της πόλης των Σφακιών, εξ αιτίας του γεγονότος ότι ο περιβάλλον κόλπος και το μικρό νησί στην είσοδο του δημιουργούν ένα φυσικό λιμάνι όπου τα πλοία μπορούν να είναι ασφαλή ακόμα και σε πολύ κακό καιρό. Το χωριό ονομάστηκε έτσι από τα λουτρά που βρέθηκαν εκεί, το νερό των οποίων ερχόταν από την Ανωπολη. Ανάμεσα στα παλιά κτίρια που μπορεί κανείς να δει εδώ, μπορεί να δει επίσης το κυβερνείο που χρησιμοποιήθηκε το 1821(κατά την επανάσταση). Από το Λουτρό μπορείτε να επισκεφθείτε τα ερείπια της αρχαίας Αραδενας με την βυζαντινή εκκλησία του αρχάγγελου Μιχαήλ, και της Ανωπολης. Στο Λουτρό δεν υπάρχουν μεγάλα ξενοδοχεία με πισίνες, ούτε γεμάτοι κίνηση δρόμοι, πολυσύχναστα εστιατόρια ή παράλιες, ούτε καν αυτοκίνητα υπάρχουν εκεί!!! Ένα μικρό γραφικό ψαροχωρι, στη νοτιοδυτική Κρήτη, που δεν έχει ακόμα "χαλάσει" από το μαζικό τουρισμό. ανακαλύψτε τις όμορφες παράλιες "γλυκά νερά", τίμιος σταυρός, περβολάκι, μάρμαρα. Υπάρχουν δυο τρόποι να πάει κανείς εκεί, με καΐκι ή με τα ποδιά, απολαύστε τον ήλιο τα πεντακάθαρα νερά και την ηρεμία

ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ

Εικόνα 4 Γλυκά Νερά "<http://www.cretanbeaches.com/paralies/hania/paralia-glyka-nera-sfakia/>"

Τα Γλυκά Νερά βρίσκονται 75km νότια των Χανίων και 4km δυτικά της [Χώρας Σφακίων](#). Είναι μια από τις παραλίες που αξίζει κανείς να επισκευτελι λόγω του κάλλους της, η οποία είναι κρυμμένη ανάμεσα στους ορεινούς όγκους των Σφακίων. Το 2003, οι Times του Λονδίνου την είχαν κατατάξει στις 20 πιο όμορφες παραλίες της Ευρώπης. Η επωνυμία της έχει προέλθει από τις πηγές γλυκού νερού που αναβλύζουν δίπλα και μέσα στη θάλασσα. Το νερό είναι πόσιμο, αν και λίγο γλυφό μερικές χρονιές. Η παραλία αποτελείται η στεργιά της απο βότσαλο και τα νερο της χει ενα χαρακτηριστικό βαθυγάλανο χρώμα. Σε γενικές γραμμες , ο μόνος τρόπος για να έρθετε εδώ είναι με καραβάκι από τη Χώρα Σφακίων. Τα νερά όπως αναμένεται είναι γενικά παγωμένα ακόμη και στο κατακαλόκαιρο, διότι υπάρχουν πολλές πηγες .Επιπλέον παρότι είναι μια φυσική παραλία που την έχουν αφήσει, υπάρχει μια καντίνα πάνω σε ένα βράχο στην δυτική πλευρά της παραλίας η οποία πουλάει φαγητό, αναψυκτικά και νοικιάζει ξαπλώστρες. Επίσης, υπάρχουν αρκετά αλμυρικά στην παραλία, στα οποία (αν προλάβετε) θα βρείτε δροσιά

ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΤΕΡΑ

Η αρχαία Απτέρα ιδρύθηκε στο χαμηλό ύψωμα Παλιόκαστρο, σε ένα τόπο που παραμένει μοναδικός για τη φυσική του ομορφιά, με τον πανέμορφο κόλπο της Σούδας στα βόρεια και την επιβλητική οροσειρά των Λευκών Ορέων στα νότια. Η στρατηγική θέση της πόλης με τα δυο λιμάνια της, τη Μινώα (σημερινό Μαράθι) και την Κίσαμο (κοντά στις σημερινές Καλύβες) στην είσοδο του φυσικού κόλπου, που εξασφάλιζε τη δυνατότητα του ελέγχου στη διακίνηση του εμπορίου, ευνόησε την ανάπτυξη της. Για το λόγο αυτό χαρακτηρίστηκε από τον ιστορικό Γ. Σβορώνο η πιο εμπορική πόλη της Κρήτης και στις περιόδους ακμής της, μία από τις πιο

ισχυρές. Από τον 4ο π. Χ. Αιώνα η πόλη ακμάζει και είναι μια σημαντική πόλη-κράτος διότι σταδιακά γίνεται η πιο εμπορική πόλη της Κρήτης. Είχε συνάψει ισχυρές εμπορικές και πολιτικές συμφωνίες με την Αίγυπτο, τη Λιβύη, τα Βασίλεια της Περγάμου και της Βιθυνίας αλλά και απέστειλε πρόξενους σε πολλές πόλεις της Κρήτης, της ηπειρωτικής Ελλάδας, την Πελοπόννησο, τα νησιά του Αιγαίου, την Αδριατική, τον Ελλήσποντο και την Μικρά Ασία, και ανέπτυξε στρατιωτική ισχύ. Δείγμα ευρημάτων διαφόρων χρονικών περιόδων από την πόλη και το νεκροταφείο εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων. Υπήρχαν σημαντικά εργαστήρια αργυρο-χρυσοχοΐας και πολεμικών όπλων. Ο αρχαιολογικός χώρος της Απτέρας είναι ελεύθερος για τους επισκέπτες καθημερινά από τις 8:30 έως 15:00, εκτός Δευτέρας.

ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ

Τα Λευκά Όρη είναι μια ,ασυγκριτου φυσικού κάλλους, [οροσειρά](#) στην δυτική [Κρήτη](#). Η έκταση τους φτάνουν τα 50 χιλ. Μήκος και πλάτους 25 χιλ. και ουσιαστικά είναι το μεγαλύτερο τμήμα του [νομού Χανίων](#). Ψηλότερες κορυφές είναι οι Πάχνες, Τροχάρης Σβουριχτή . Χαρακτηριστικό γνώρισμά τους αποτελεί ένα εσωτερικό [υψίπεδο](#) το οποίο περιβάλλεται από πολλές κορυφές. Η ιδιαίτερη μορφολογία τους καθιστά αναγκαίο στον εκάστοτε επισκέπτη να διαθέτει μέσα και γνώσεις [προσανατολισμού](#) γιατί η πιθανότητα να χαθεί κάποιος μέσα σε αυτή τη «θάλασσα» από κορυφές δεν είναι διόλου ευκαταφρόνητη . Στα Λευκά Όρη τα ετήσια [ύψη βροχής](#) (2000 mm) είναι οξύμωρο αφού οι περιοχές αυτές όμως το καλοκαίρι είναι εντελώς ξερές και δεν υπάρχουν πηγές για ανεφοδιασμό νερού. Οι διαδρομές και οι τρόποι να τα προσεγγίσει κανείς είναι ποικίλοι και γίνεται είτε από τη νότια είτε από τη βόρεια πλευρά τους. Περισσότερο ενδιαφέρον πάντως παρουσιάζει η διάσχιση του όλου συγκροτήματος σε σχέση με την ανάβαση σε κάποιες μεμονωμένες κορυφές. Ο χρόνος για να διασχίσει κανείς τις κορυφές δεν είναι καθορισμένος αφού διαφέρει από εποχή σε εποχή, όμως σίγουρο είναι πως θα πρέπει να υπολογίζεται σε αρκετές ώρες. Εν κατακλείδι στην περιοχή των Λευκών Ορέων και κυρίως στη νότια πλευρά τους βρόσκουμε κάποια από τα μεγαλύτερα [φαράγγια](#) της Ελλάδας ([Σαμαριάς](#), [Φαράγγι του Ελυγιά](#), [Κλάδου](#), [Τρυπητής](#)) τα οποία αξίζει να επισκεφθεί .

ΦΑΡΑΓΓΙ ΙΜΠΡΟΥ

Εικόνα 5 Φαράγγι της Ίμπρου <http://www.xania.net/sights/canyonschania/60-imbroucanyon.html>

Το φαράγγι της Ίμπρου, κοντά στη [Χώρα Σφακίων](#), είναι το δεύτερο πιο δημοφιλές φαράγγι της Κρήτης μετά αυτό της [Σαμαριάς](#). Η διαδρομή δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολη και μπορεί να ολοκληρωθεί σε 2-3 ώρες. Το τοπίο είναι πανέμορφο και η σχετική ευκολία στην κατάβαση καθιστά την κάθοδο της Ίμπρου ιδανική για οικογένειες με παιδιά. Το μήκος του φαραγγιού είναι 11 χιλιόμετρα. Τη πρώτη μισή ώρα το περπάτημα είναι κατηφορικό, με το φαράγγι να στενεύει σε όλο το μήκος του. Μετά από 75 λεπτά περίπου θα βρίσκεστε στο στενότερο, πιο εντυπωσιακό σημείο του φαραγγιού. Τα τοιχώματα του φαραγγιού εδώ απέχουν μεταξύ τους λιγότερο από 2m, ενώ το ύψος τους φτάνει τα 300 μέτρα. Ένα ακόμα εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του φαραγγιού είναι οι λεγόμενες πέτρινη πύλες.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΡΑΘΙ

Εικόνα 6 Μαραθή <http://www.angelfire.com/super2/greece/marathi.html>

Το Μαραθή βρίσκεται στο Ακρωτήριο 16km έξω από την πόλη των Χανίων. Αποτελείται από δύο παραλίες και ένα νησάκι γύρω στα 1000m μακριά. Κοντά υπάρχει επίσης αρχαιολογικός χώρος που λέγεται το «Μικρό ανάκτορο του Μίνωα».

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

Το σπήλαιο της "Αγίας Σοφίας" διανοίγεται στα δυτικά τοιχώματα του φαραγγιού των Τοπολίων, σε απόσταση 47 χλμ. από την πόλη των Χανίων. Αποτελείται από δύο αίθουσες σε διαφορετικά επίπεδα. Η κάτοψη του σπηλαίου είναι σχήματος περίπου κυκλικού με διάμετρο 50 μ. Το ύψος του είναι μεταβλητό και σε ορισμένα σημεία φθάνει τα 20 μ. Η είσοδος του έχει άνοιγμα 25 μ. και στο αριστερό της άκρο βρίσκεται το εκκλησάκι της Αγ. Σοφίας, διαστάσεων 6Χ3 μ. Το σπήλαιο παρουσιάζει αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον. Ο P. Faure αναφέρει ότι εντόπισε χαρακτηριστικά όστρακα της νεολιθικής, κλασικής και ρωμαϊκής περιόδου. Το 1963 ο S. Hood ανακάλυψε ένα πήλινο ειδώλιο, που χρονολογείται στο τέλος του 4ου αι. π.Χ., καθώς και κεραμική νεολιθικών, πρωτομινωικών, υστερομινωικών ΙΙΙ, κλασικών, ελληνοιστικών και ρωμαϊκών χρόνων.

Νομός Ρέθυμνου

ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

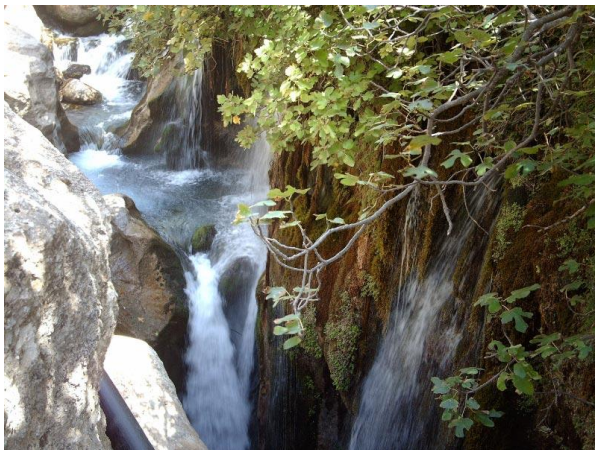
Η Παλιά πόλη του Ρεθύμνου είναι χτισμένη πάνω στο ακρωτήρι της βόρειας παραλίας που ξεκόβει από τη στεριά και προχωρά μέσα στη θάλασσα. Μέσα από ένα σύμπλεγμα διώροφων και τριώροφων σπιτιών, ξεπροβάλλουν μιναρέδες των Οθωμανικών τζαμιών, το κωδωνοστάσιο του 19ου αιώνα του Μητροπολιτικού ναού, ο φάρος στο στόμιο του λιμανιού και Βενετσιάνικό φρούριο που βρίσκεται σήμερα στο λόφο του Παλαίικαστρου. Χιλιάδες επισκέπτες ακόμα και σήμερα σταματούν για να το φωτογραφίσουν από τις ίδιες ακριβώς θέσεις που εδώ κι αιώνες παλιοί χαρτογράφοι και περιηγητές κοντοστάθηκαν γοητευμένοι στο δρόμο για να τη σκιτσάρουν από μακριά. Σήμερα, το Ιστορικό Κέντρο του Ρεθύμνου διατηρεί σε ένα μεγάλο τμήμα του τον πολεοδομικό ιστό των χρόνων. Η περίοδος της Τουρκοκρατίας άφησε τα δικά της αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά. Εξαιτίας των ιδιαίτερων αυτών χαρακτηριστικών της, η Παλιά Πόλη χαρακτηρίστηκε το 1967 Ιστορικό Διατηρητέο Μνημείο, και το 1985 Παραδοσιακός Οικισμός.

Εικόνα 7 Παλιά πόλη του Ρεθύμνου "http://soukarat.blogspot.gr/2012/07/blog-post_9991.html"

ΤΟ ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ

Το φαράγγι του Κουρταλιώτη βρίσκεται στα νότια του νομού 22km από την πόλη του Ρεθύμνου. Είναι ένα από τα εντυπωσιακότερα φυσικά αξιοθέατα του Ρεθύμνου. Ξεκινάει από το χωριό Κοζαρέ, που . Οι τεράστιες βραχώδης πλαγιές του φαραγγιού είναι γεμάτες ανοίγματα και σπηλιές. Από μέσα περνάει ο Κουρταλιώτης ποταμός που διασχίζει μέρος του φαραγγιού και εκβάλλει στη Λίμνη Πρέβελη.

Εικόνα 8 Το φαράγγι του Κουρταλιώτη "<http://www.2811.gr>"

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

Η Ιερα Μονη Αρκαδιου είναι ένα από τα σημαντικότερα ιστορικά μνημεία της νεότερης Κρήτης το οποίο βρίσκεται 23 χιλιόμετρα Νοτιοανατολικά από το Ρεθύμνο στις βρειοδυτικές πλαγιές του Ψηλορείτη και σε υψόμετρο περίπου 500 μέτρων. Όλοι οι δρόμοι που οδηγούν στη Μονη περνούν από περιοχές από περιοχές με φυσική ομορφιά και ιστορικό ενδιαφέρον. Η θυσία των πολιορκημένων από τους

τουρκους, επαναστατες και λαου στην επανασταση του 1866 κατεστησε τη Μονη Αρκαδιου παντοτινο συμβολο θυσιας, ανδρειας και ελευθεριας. Πολλα κειμηλια από την εποχη αυτή φυλασσονται στο μουσειο της Μονης, όπως το ιερο λαβαρο του αρκαδικου δραματος, εικονες μσταβυζαντινης κυριοσ περιοδου, οπλα της επαναστασεωσ, διαφορα αντικειμενα λατρειας, αμφια, χειρογραφα, σφραγιδες και αλλα.

ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ

Εικόνα 9 Λίμνη Κουρνά <http://el.wikipedia.org/wiki>

Η λίμνη Κουρνά αποτελεί τη μοναδική φυσική [λίμνη](#) γλυκού νερού της [Κρήτης](#). Η ονομασία της λίμνης Κορησσία τοποθετείται κατά την περίοδο της Αραβοκρατίας στην Κρήτη, αλλά η προέλευση του ονόματος άλλοτε αποδίδεται σε [αραβική](#) λέξη που σημαίνει λίμνη ή λουτήρα και άλλοτε ως παράφραση της [ελληνικής](#) λέξης κρουνός. Η λίμνη βρίσκεται στα όρια του δήμου [Αποκορώνου](#) στα ανατολικά του νομού [Χανίων](#), κοντά στα όρια με τον νομό [Ρεθύμνου](#) και είναι τοποθετημένη στις βόρειες παρυφές των [Λευκών Ορέων](#). Η λίμνη φαίνεται να έχει σχήμα [αγλαδιού](#) και καταλήγει σε [τεχνητό φράγμα](#) ελέγχου της [ροής του ύδατος](#), που κατασκευάστηκε το [1962](#) από την Υπηρεσία Εγγείων Βελτιώσεων του [Υπουργείου Γεωργίας](#). Η λίμνη είναι υδροβιότοπος αφού στα νερά της ζούν [χέλια](#), [αθερίνα](#), [ποταμοσαλιάρα](#) και [χρυσόψαρο](#). Στην ορνιθοπανίδα της λίμνης εντάσσονται κοινές [πάπιες](#), βαλτόπαπιες, πορφυροτσικνιές, αργυροτσικνιές, νερόκοτες, φερεντίνα και πολλά άλλα είδη. Η λίμνη τροφοδοτείται από δύο υπόγειες [πηγές](#) και την επιφανειακή απορροή, ενώ η πηγή Μάτι ή Αμάτι είναι ορατή στην υποχώρηση των υδάτων που παρατηρείται στην λίμνη τους καλοκαιρινούς μήνες. Η λίμνη είναι σημαντικός σταθμός για αποδημητικά πουλιά, έχει ενταχθεί στο

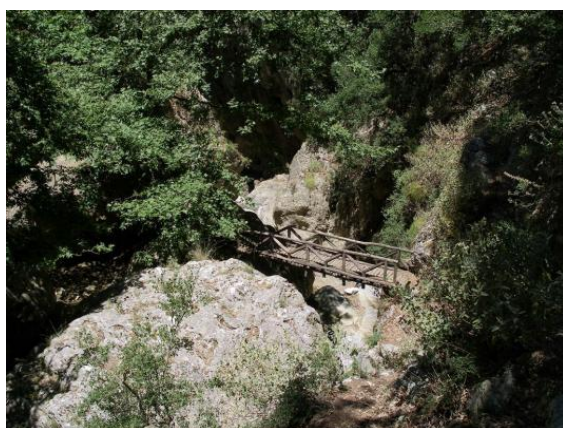

δίκτυο [Natura 2000](#) και αποτελεί προστατευόμενη Περιοχή Προστασίας Ορνιθοπανίδας.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Στην παλιά πόλη του Ρεθύμνου ένα βενετσιάνικο αρχοντικό έχει ανοίξει τις αίθουσες του και στεγάζει το ιστορικό και λαογραφικό μουσείο της πόλης. Οι εκθεσιακοί χώροι του Μουσείου εκτείνονται σε πέντε αίθουσες και περιλαμβάνουν κυρίως αντικείμενα της παραδοσιακής χειροτεχνίας και λαϊκής τέχνης. Στόχος του Ιστορικού - Λαογραφικού Μουσείου Ρεθύμνης είναι να εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο ερευνητικό και εκπαιδευτικό κέντρο για τη διάσωση του Λαϊκού πολιτισμού της Κρήτης. Στο ισόγειο στεγάζονται περιοδικές εκθέσεις και πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (ΠΑΤΣΟΥ)

Εικόνα 10 φαράγγι της Πατσού "<http://www.amari.gov.gr/index.php?id=52,114,0,0,1,0>"

Το φαράγγι της Πατσού βρίσκεται 8 km νοτιοδυτικά της Μονής Αρκαδίου, στην καταπράσινη επαρχία Αμαρίου. Πρόκειται για επισκέψιμο φαράγγι με υποδομή για πικ-νικ, με πηγή με συνεχώς τρεχούμενο νερό δίπλα στο ποτάμι, ενώ ξεχωρίζει μέσα στα βράχια ο σπηλαιώδης ναός του Αγ. Αντωνίου. Ακολουθείστε τα μονοπάτια του φαραγγιού κι αφήστε το τοπίο να σας συνεπάρει. Το όνομα του φαραγγιού προέρχεται από το ομώνυμο χωριό της περιοχής. Το χωριό Πατσός Γύρω του ευρίσκονται τα χωριά Καρίνες, Σπήλι και Γερακάρι. Η ευρύτερη περιοχή διαθέτει πλούσια βλάστηση. Όλη η βλάστηση και οι καλλιέργειές του οφείλονται στις πολλές πηγές νερού που διαθέτει .

ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΙ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Το Ρέθυμνο είναι πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού (περιφερειακής ενότητας) της Κρήτης και έδρα του μητροπολιτικού ομώνυμου Δήμου της περιφέρειας Κρήτης(πρόγραμμα Καλλικράτης). . Ο πληθυσμός της πόλης ανέρχεται σε 28.987 κατοίκους (απογραφή 2001)[1]. Είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης μετά το Ηράκλειο και τα Χανιά. Μαρτυρίες για την ύπαρξη της πόλης υπάρχουν από τον 5ο-4ο αι. π.Χ. Είναι περιορισμένες οι πληροφορίες που έχουμε στη διάθεσή μας για τη βυζαντινή περίοδο. Το 1538 Οι Ενετοί αποφάσισαν να κατασκευάσουν ορισμένα οχυρωματικά έργα. Περιέβαλαν την πόλη με τείχος μήκους 1400 μ. Και κατασκεύασαν το περίφημο κάστρο της Φορτέτζας, σωζόμενο σήμερα. Η Φορτέτζα αποτελεί το έμβλημα του Ρεθύμνου. Ο 16ος αιώνας βρίσκει την πόλη σε μεγάλη πνευματική άνθηση. Πολλοί Ρεθυμνιώτες καλλιτέχνες και λόγιοι εργάζονται όχι μόνο στην Κρήτη αλλά και στην Βενετία. το 1669 η Κρήτη κατακτήθηκε από τους Τούρκους. Με την έκρηξη της Επανάστασης του 1821 η Κρήτη ξεσηκώθηκε. Χωρίς δυσκολία οι Τούρκοι κατέπνιξαν την επανάσταση στο νησί, Το 1866 ξέσπασε νέα επανάσταση. Το πιο χαρακτηριστικό γεγονός αυτής της επανάστασης είναι το ολοκαύτωμα της Μονής Αρκαδίου (8 Νοεμβρίου 1866), ενός μοναστηριού 22 χλμ. ανατολικά του Ρεθύμνου. Με την ανεξαρτητοποίηση της Κρήτης (1897) η πόλη άρχισε και πάλι να αναπτύσσεται για να διακοπεί με τη Μάχη της Κρήτης στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, κατά την οποία η πόλη υπέστη αρκετές καταστροφές. Διασώθηκε, ωστόσο, σημαντικό μέρος της (ενετικής) παλιάς πόλης, η οποία είναι μέχρι σήμερα μια από τις καλύτερα διασωζόμενες ενετικές πόλεις στην Ελλάδα

ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Το Μουσείο Ευλογλυπτικής βρίσκεται στους πρόποδες του Ψηλορείτη και είναι μια μόνιμη συλλογή του γλύπτη Γεωργίου Κουτάντου. Στην Αξό Μυλοποτάμου, μία ώρα από τις πόλεις του Ρεθύμνου και του Ηρακλείου, μέσα στο φυσικό περιβάλλον, εκτίθενται σε ένα διώροφο νεόκτιστο χώρο 300 τ.μ., περισσότερα από εκατό γλυπτά, χειροποίητα έργα τέχνης από ένα σφυρί και ένα σκαρπέλο. Οι διαστάσεις των γλυπτών είναι σε φυσικό μέγεθος, ενώ ορισμένα από αυτά παρουσιάζονται σε μεγαλύτερες διαστάσεις,

ΣΠΗΛΙΑ ΔΙΚΤΑΙΟΥ ΑΝΤΡΟΥ

Εικόνα 11 Δικταίο Άντρο "<http://el.wikipedia.org/wiki/>"

Το Δικταίο Άντρο βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του βουνού Δίκη στην Κρήτη, πάνω από το χωριό Ψυχρό στο δήμο Οροπεδίου Λασιθίου Κρήτης, σε υψόμετρο 1020μ. Θεωρείται από τα σημαντικότερα διεθνώς γνωστά σπήλαια, με μεγάλο μυθολογικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Το σπήλαιο έχει συγκεντρώσει το ενδιαφέρον πλήθους Ελλήνων και ξένων αρχαιολόγων που έχουν κατά καιρούς ανασκάψει το εσωτερικό του. Ευρήματα νεολιθικά, μινωικά, υστερομινωικά, γεωμετρικά, αρχαϊκά, κλασικά, ελληνιστικά και ρωμαϊκά αποδεικνύουν τη συνεχή χρήση του από τον άνθρωπο, κυρίως για λατρευτικούς σκοπούς . Το σπήλαιο έχει έκταση 2.200 τμ και είναι επισκέψιμο. Το συνολικό μήκος της τουριστικής διαδρομής είναι 250 μ. Στο εσωτερικό του υπάρχει πλούσιος διάκοσμος σταλακτιτών, σταλαγμιτών και μία γραφική λίμνη. Το Δικταίο άντρο είναι το σπήλαιο στο οποίο κατέφυγε η Ρέα για να γεννήσει τον μελλοντικό πατέρα των θεών Δία, από φόβο μήπως και ο Κρόνος καταβροχθίσει και αυτόν τον γιο που θα γεννούσε (υπήρχε ένας χρησμός που έλεγε ότι ο Κρόνος θα σκοτωθεί από το γιο του και με αυτό τον τρόπο ο Κρόνος προστάτευε τον εαυτό του). Η Ρέα όμως τον ξεγέλασε και, αντί για το βρέφος, του έδωσε ένα βράχο τυλιγμένο στα σπάργανα του μορού. Στη συνέχεια άφησε τον Δία εκεί για να τον αναθρέψουν οι Δικταίοι Κουρήτες, κρυφά από τον πατέρα του .

ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΤΩ

Εικόνα 12 Λατώ "<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B1%CF%84%CF%8E>"

Η Λατώ ήταν μια από τις κυριότερες πόλεις – κράτη των Δωριέων στην Κρήτη. Ήταν κτισμένη σε διάσελο δυο λόφων σε φυσικά οχυρή και στρατηγική θέση. Πηρέ το όνομα από την Λάτω, την μητέρα του Απόλλωνος και της Αρτέμιδος, αν και η κυριότερη θεά της πόλης ήταν η Ειλειθυία, η οποία εικονιζόταν και στα νομίσματα. Από την βόρεια μεριά της περιοχής, στον ψιλότερο λόφο, μπορούσε κανείς όλη την περιοχή των Λατίων, στην οποία περιλαμβάνονταν οι σημερινές περιοχές του Αγίου Νικολάου, της Κριτσάς και του Κρούστα με το οροπέδιο Καθαρού, του Καλού Χωριού και της Πρίνας. Γύρω από το άστυ υπήρχαν νεκροταφεία, μικρά φρούρια για τον έλεγχο της επικράτειας, ιερά, μικρές κόμες και εγκαταστάσεις εξαρτημένων καλλιεργητών ή βοσκών. Παρόλο που τα ορατά οικοδομικά λείψανα στο αστικό κέντρο των Λατίων ανήκουν στον 4ο και 3ο αι. π.Χ. Το χώρο επισκέφθηκαν οι αρχαιολόγοι F. Halbherr, L. Mariani και A. Taramelli που αναγνώρισαν στα ερείπια την αρχαία Λατώ. Το 1894-6 ο A. Evans έκανε μικρής κλίμακας έρευνες στην περιοχή. Η συστηματική έρευνα αρχίζει το 1899-1901 από τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή με τον J. Demargne και επαναλαμβάνεται το 1968 ως τη δεκαετία του 1970 από τους P. Ducrey, O. Picard και B. Χατζημιχάλη.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ

Η Γεωργιούπολη είναι ένα τουριστικό θέρετρο που βρίσκεται 38km ανατολικά των Χανίων και 21km δυτικά του Ρεθύμνου. Είναι μια μικρή παραθαλάσσια κωμόπολη, χτισμένη μέσα σε μια καταπράσινη πεδιάδα, γεμάτη ποτάμια και πηγές. Η κωμόπολη βρίσκεται στο δυτικό άκρο μιας τεράστιας παραλίας μήκους 10km. Η παραλία της

Γεωργιούπολης εκτείνεται 2km ανατολικά του ποταμού Αλμυρού, έως την παραλία του Καβρού, η οποία αποτελεί φυσική συνέχεια της πρώτης. Όπως όλο το παραλιακό μέτωπο των 10km, η παραλία είναι αμμουδερή, με μεγάλους αμμόλοφους και ρηγά νερά. Είναι πάρα πολύ καλά οργανωμένη, με ναυαγοςώστη και ιδανική για παιδιά. Ωστόσο, αν φυσάει χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, λόγω των ρευμάτων της θάλασσας. Στην παραλία προσφέρονται ομπρέλες, ντους και φαγητό. Επίσης, μπορείτε να διασκεδάσετε με θαλάσσια σπορ, αλλά και ιπασία στην άμμο. 700m ανατολικά του λιμανιού, η παραλία «σπάει» από τον ποταμό Περαστικό και συνεχίζεται στα ανατολικά με μεγαλύτερο φάρδος αμμουδιάς. Το κομμάτι που βρίσκεται κοντά στο ποταμό είναι γνωστό κι ως παραλία Περαστικός και είναι καταπράσινο. Λόγω των ποταμών της περιοχής, η θάλασσα είναι παγωμένη.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΡΑΓΚΟΚΑΣΤΕΛΛΟ

Εικόνα 13 Φραγκοκάστελο "<http://www.green-e.gr/m/destination/view/Fragkokastello-Xania-Paralia>"

Στην νοτιοανατολική γωνιά του νομού Χανίων, περίπου 65km από την πόλη των Χανίων, 15 χιλιόμετρα ανατολικά της Χώρας Σφακίων βρίσκεται το Φραγκοκάστελο. Χτίστηκε από τους Ενετούς τον 14ο αιώνα. Το 1828, στην διάρκεια της Κρητικής εξέγερσης εναντίον της Οθωμανικής κυριαρχίας του νησιού, 5000 Τούρκοι στρατιώτες έσφαξαν πάνω από 600 Κρητικούς πολεμιστές που είχαν βρει καταφύγιο στο κάστρο. Από τότε, σύμφωνα με το θρύλο, στην επέτειο της σφαγής, τα φαντάσματα των νεκρών πολεμιστών, οι Δροσουλίτες, όπως αποκαλούνται, σηκώνονται από το παρακείμενο κοιμητήριο, αρματωμένοι σαν τότε, και σχηματίζουν μια πομπή που περνάει μέσα από το κάστρο και καταλήγει μέσα στην θάλασσα. Η παραλία είναι καθαρή και ρηχή με όμορφη άμμο και ωραία θέα το κάστρο από την παραλία.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΙΚΡΟ ΑΜΜΟΥΔΙ (ΚΛΕΙΣΙΔΙ)

Το Αμμούδι είναι ένα σύμπλεγμα κόλπων που βρίσκεται 32km νοτίως του Ρεθύμνου και 4km ανατολικά του Πλακιά. Για να έρθετε εδώ, θα πρέπει να οδηγήσετε από τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο που ξεκινάει από το χωριό Λευκόγεια. Ο ασφαλτοστρωμένος δρόμος σταματάει στην πρώτη παραλία της περιοχής, το Μεγάλο Αμμούδι ή απλώς Αμμούδι. Η παραλία αυτή είναι ελάχιστα οργανωμένη, με ομπρέλες και κάποιες ταβερνούλες και δωμάτια κοντά. Επίσης, στο Αμμούδι υπάρχει και μια σχολή scuba diving. Το Αμμούδι έχει χοντρή λευκή άμμο και βραχώδη βυθό, ιδανικό για κατάδυση και μάσκα και τα νερά έχουν ένα έντονο πρασινωπό χρώμα. Δίπλα στην παραλία υπάρχουν πολλά αλμυρικά, όπου μπορείτε να βρείτε σκιά και να κατασκηνώσετε.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΡΑΚΑΣ (ΡΟΔΑΚΙΝΟ)

Εικόνα 14 Ροδάκινο <http://www.2811.gr/beaches>

Το χωριό Ροδάκινο βρίσκεται 45km νοτιοανατολικά του Ρεθύμνου, στην έξοδο ενός απότομου φαραγγιού που κατεβαίνει από το όρος Κρυονερίτης, λίγα χιλιόμετρα δυτικά του Πλακιά και ανατολικά του Φραγκοκάστελου. Το παραδοσιακό αυτό χωριό είναι απλωμένο στις δύο μεριές του φαραγγιού, το οποίο το χωρίζει στο Κάτω και στο Άνω Ροδάκινο και έχει θέα στο απέραντο γαλάζιο του Λιβυκού πελάγους. Το όνομα του χωριού οφείλεται, λένε, σε μια Ροδακινιά που φύτρωσε εδώ, παρά το ξηρό κλίμα της περιοχής. Άλλοι λένε το φαράγγι παλαιότερα ονομαζόταν Ρίκινθος και αργότερα παραφράστηκε σε Ροδάκινο ή ότι οι κάτοικοι έχουν ροδοκόκκινο δέρμα. Στην έξοδο του ποταμού που διέρχεται από το φαράγγι, 2 χιλιόμετρα νοτιότερα του χωριού, υπάρχουν πολλές υπέροχες και ήρεμες παραλίες. Παρά το γεγονός ότι έχει

ένα μεγάλο παραλιακό μέτωπο, το Ροδάκινο δεν έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα, διατηρώντας την παραδοσιακή του μορφή και γαλήνη.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ

Εικόνα 15 Ελεούθερνα "<http://news.pathfinder.gr/media/culture/news/4696.html>"

Η Ελεούθερνα ήταν κατά την αρχαιότητα πόλη της [Κρήτης](#). Βρισκόταν στο σημερινό [Νομό Ρεθύμνου](#), 30 χιλιόμετρα ΝΑ της πόλης του [Ρεθύμνου](#). Ο αρχαιολογικός χώρος καταλαμβάνει μια οδοντωτή κορυφογραμμή του [Ψηλορείτη](#), σε ύψος 380 μέτρων. Από το 1985 και εξής συστηματικές ανασκαφικές έρευνες στην ευρύτερη περιοχή έχει αναλάβει το Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, σε τρεις διαφορετικούς τομείς σύμφωνα με τη γεωμορφολογία του χώρου. Την πόλη ίδρυσαν οι [Δωριείς](#) τον [9ο αιώνα π.Χ.](#) στη διασταύρωση των δρόμων που ένωναν τις πόλεις [Κυδωνία](#), [Κνωσσό](#) και το ιερό στο όρος Ίδη. Το [2010](#) ανακοινώθηκε η ανακάλυψη στην περιοχή διπλού τάφου ηλικίας 2.700 ετών, που έκρυβε περισσότερα από 3.000 φύλλα [χρυσού](#) και την πρώτη απεικόνιση της [μέλισσας](#) ως θεάς. Η Ελεούθερνα, κατά τη διάρκεια του [Πρώτου Κρητικού Πολέμου](#) ([205 π.Χ.](#) έως [200 π.Χ.](#)), τάχθηκε με στο πλευρό του βασιλιά της [Μακεδονίας](#), [Φιλίππου Ε'](#), ενάντια στη [Ρόδο](#) και την [Κνωσσό](#). Ο αρχαιολογικός χώρος της Ελεούθερνας της Κρήτης εκτείνεται σε ευρεία περιοχή, αλλά οι κύριοι πυρήνες της αρχαίας πόλης βρίσκονται στους λόφους Νησί και Πυργί, που ανήκουν στους οικισμούς Ελεούθερνας και Αρχαίας Ελεούθερνας.

ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Εικόνα 16 Φαράγγι της Αγίας Ειρήνης”<http://el.wikipedia.org/wiki/>”

Στη Δυτική πλευρά των [Λευκών Ορέων](#), στην [Επαρχία Σελίνου](#) ([Δήμος Ανατολικού Σελίνου](#)) βρίσκεται το μοναδικό σε ομορφιά και βλάστηση Φαράγγι της [Αγίας Ειρήνης](#). Το φαράγγι έχει πάρει το όνομά του από το ομώνυμο χωριό που βρίσκεται κοντά στη βόρεια είσοδό του. Το φαράγγι αποτελεί τμήμα του Ευρωπαϊκού μονοπατιού E4, έχει μήκος 7,5 χιλιόμετρα και η διάβαση του διαρκεί περίπου τρεις ώρες. Η Νότια είσοδος απέχει 5 χιλιόμετρα από το παραθαλάσσιο χωριό της Σούγιας. Αποτελεί τμήμα της περιοχής [NATURA 2000](#) με Κωδικό GR 4340008 και έχει επίσης χαρακτηριστεί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής από το Υπουργείο Γεωργίας. Το φαράγγι αποτελεί τμήμα του βιοτόπου του [Κρητικού Αίγαγρου](#) και χαρακτηρίζεται από ποικίλα μικροπεριβάλλοντα που αποτελούν καταφύγιο και ενδιαίτημα για πολλά είδη πανίδας. Χαρακτηριστικός είναι και ο πλούτος της δασικής βλάστησης τόσο από άποψη δένδρων ([Κυπαρίσσι](#), [Τραχεία πεύκη](#), [Σφενδάμι](#), [Πλάτανος](#), [Πουρνάρι](#), [Αριά](#)) αλλά και των θάμνων, φρυγάνων καθώς και των αρωματικών φυτών με κυριότερο τον [δίκταμο](#).

ΣΠΗΛΑΙΑ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ

Το Σπήλαιο Μελιδονίου βρίσκεται 18 χλμ από το ομώνυμο χωριό στο νομό Ρεθύμνου. Ονομάζεται και Γεροντόσπηλιος και αποτελεί ένα από τα πιο όμορφα σπήλαια στην [Κρήτη](#). Μέσα έχουν βρεθεί αρκετά ευρήματα από τα αρχαία χρόνια που μαρτυρούν ότι την Μινωική εποχή η σπηλιά χρησίμευε ως τόπος λατρείας του Τάλου του χάλκινου γίγαντα που η μυθολογία θέλει να ήταν ο προστάτης του νησιού. Το σπήλαιο ανά τα χρόνια έδωσε καταφύγιο σε πολλούς όπως τον Οκτώβριο

του 1823 όπου 370 γυναικόπαιδα και 30 άντρες κλείστηκαν εκεί για να αποφύγουν τους Τούρκους πολεμιστές. Οι Κρητικοί δεν ήθελαν με τίποτα να παραδοθούν οπότε οι Τούρκοι ύστερα από τρεις μήνες πολιορκίας έβαλαν φωτιά και τους έκαψαν ζωντανούς μέσα στο σπήλαιο.

Νομός Ηράκλειου

AQUAWORLD

Η ιδέα ήταν ενός Σκοτσέζου (Mc Larren) που ηρθε στην Κρήτη το 1991 και χόμπι του ήταν τα ενυδρεία. Όλα ξεκίνησαν από ένα μικρό χταπόδι που βρήκε στην ακτή τον χειμώνα, τον έβαλε στο ενυδρείο του και το ενδιαφέρον του κόσμου για να δουν το χταπόδι στο ενυδρείο ήταν εντυπωσιακό. Τότε γεννήθηκε η ιδέα και ήταν εύκολα να πραγματοποιηθεί. Ήταν το πρώτο ενυδρείο στην Κρήτη (τρίτο στην Ελλάδα), ανοικτό στο κοινό και να αφορά την τοπική θαλάσσια ζωή. Το "Aquaworld" άνοιξε τον Ιούλιο του 1995 με μερικά ενυδρεία και τρία ψαριά. Χάρη στις συμβουλές του Δρ Pascal Divanach του " Ελληνικού Κέντρου θαλάσσιων Ερευνών " (δείτε τη σελίδα Links), και χάρη στα χρήματα που συγκεντρώθηκαν από τους επισκέπτες, ο κλιματισμός άρχισε να εγκαθίσταται μέσα στο 2002, λειτουργώντας όλη τη νύχτα για να κρατάει τις δεξαμενές δροσερές και τα ψάρια ευτυχή και υγιή. Αργότερα αποκτήσανε μια νέα δεξαμενή 8000 λίτρων , 50τ.μ επέκταση και ερπετά.

ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ

Το μουσείο "Λυχνοστάτης" δημιουργήθηκε από τον επίκουρο καθηγητή οφθαλμολογίας και συλλέκτη-λαογράφο Γιώργο Μαρκάκη. Κτίστηκε κατά την περίοδο 1986-1992 με προσωπική εργασία της οικογένειας Μαρκάκη και τεσσάρων εργατών. Στην κατασκευή του χρησιμοποιήθηκαν μόνο πρωτογενή υλικά (πέτρα-ξύλο-πηλός) και αποφεύχθηκε η χρήση μηχανικών μέσων (εκσκαφείς-φορτωτές-μπετονιέρες, κλπ.).Ξεκίνησε το 1992 ως ιδιωτικό μουσείο. Το 1993 ιδρύθηκε ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου (ΝΠΙΔ), ο οποίος έχει αναλάβει αρκετές πρωτοβουλίες και εθελοντικές δράσεις για το μουσείο και τους σκοπούς που αυτό υπηρετεί. Ο σύλλογος αριθμεί σήμερα 143 μέλη (80 ενεργά). Στο μουσείο ήδη λειτουργούν τμήματα Οπτικοαουστικών μέσων & Εκδόσεων [έχει γίνει παραγωγή σε

8 ηχοράματα - 2 βιντεοταινίες - 1 βιβλίο], Εκπαιδευτικών προγραμμάτων, Παραδοσιακών προϊόντων, Τεκμηρίωσης. Μοναδικοί πόροι του μουσείου είναι τα έσοδα από τη λειτουργία του καθώς και ορισμένες ιδιωτικές χορηγίες. Το μουσείο ήταν υποψήφιο για το Βραβείο του Ευρωπαϊκού Μουσείου της Χρονιάς 1996, ενώ το 1997 έλαβε έπαινο από το Πανεπιστήμιο Κρήτης στο διαγωνισμό Περιβαλλοντικής Προστασίας "Ελευθέριος Πλατάκης". Έχει συμμετάσχει με εισηγήσεις και ηχοράματα σε 14 διεθνή και πανελλήνια συνέδρια - σεμινάρια και έχει οργανώσει 32 εκδηλώσεις σε Ελλάδα και Κρήτη με συνδιοργανωτές ποικίλους πολιτιστικούς και επιστημονικούς φορείς.

Εικόνα 17 Λυχνοστάτης "<http://www.crete.tournet.gr/el/crete-guide/6-museums-in-crete/1244-lychnostatis-museum>"

ΣΤΑΛΙΔΑ

Η Σταλίδα βρίσκεται ανατολικά του Ηρακλείου, ανάμεσα της Χερσονήσου και Μαλιών και ο παραθαλάσσιος οικισμός της αριθμεί σήμερα περίπου 1000 μόνιμους κατοίκους. Ο οικισμός της Σταλίδας αναπτύχθηκε και συγκροτήθηκε λόγω του τουρισμού τέλη δεκαετίας του 1960 και αξιοποιήθηκε ουσιαστικά μετά το 1980. Κολυμπι και θαλασσια σπορ μπορεί να κάνει κανείς τόσο σε αμμουδερές παραλίες, όσο και σε λιμανακία με βραχιά, όπου μπορεί κανείς να επιδοθεί και στο ψαροντουφεκό.

ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ)

Εικόνα 18 Δημοτικός Κήπος "www.crete.tournet.gr/.."

Ο Δημοτικός Κήπος της πόλης δημιουργήθηκε για να καλύψει την ανάγκη ενός περιπάτου και δραστηριοτήτων αναψυχής των στριμωγμένων εντός των τειχών κατοίκων, τα τελευταία χρόνια της τούρκικης κατοχής. Ο Κήπος είχε σχεδιασθεί το 1870 σε ευρωπαϊκά πρότυπα και ήταν το πρώτο κοινωφελές έργο της πόλης των Χανίων. Στον κήπο έχουν φυτευθεί κυρίως αιθαλή δέντρα, ενώ κάτω από την πυκνή σκιά τους καλλιεργήθηκαν ποικίλα λουλούδια. Οι δρόμοι του κήπου, χαραγμένοι σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά κηποτεχνικά πρότυπα και στρωμένοι με χονδρή άμμο, σε πολλά σημεία σκεπάζονταν με κληματίδες.

Εντός του κήπου τοποθετήθηκαν δύο αγάλματα και ένας "Ερμής" που προέρχεται από την αρχαία Κυδωνία. Εκεί άλλωστε πραγματοποιήθηκε το 1900 η Α΄ Διεθνής Έκθεση των Χανίων με 701 εκθέτες από την Κρήτη, την υπόλοιπη Ελλάδα και το εξωτερικό. Στο κτήριο στο κέντρο του Κήπου λειτούργησε η Κρητική Βουλή, ενώ αργότερα χρησιμοποιήθηκε ως θέατρο. Σε παλιά εφημερίδα αναφέρεται πως η χητηση του κτηριου καποιοα εποχή ήταν και ως ενος απλου καφενειού ενώ το 1905 οι ενοικιαστές του Κ. Μανωλικάκης και Δ. Σαββάκης έφεραν και λειτούργησαν τον πρώτο κινηματογράφο. Το 1928, αποστέλονταν φύτα για να φυτευτούν στην οικία του Ελευθερίου Βενιζέλου μέρος εκ των οποίων καταλήγουν στην διακόσμηση του κήπου .

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης (Ι.Μ.Κ.) ιδρύθηκε το 1953 από την Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών (Ε.Κ.Ι.Μ.) Ο στόχος των ιδρυτών του Ι.Μ.Κ. εξ αρχής υπήρξε η συγκέντρωση και διαφύλαξη ενός δυσέυρετου αρχαιολογικού, εθνογραφικού και ιστορικού υλικού από την μεσαιωνική και τη νεότερη περίοδο της ιστορίας της

Κρήτης.Ο εμπλουτισμός των συλλογών, η επέκταση των χώρων, παράλληλα με την ποικίλα ερευνητική και εκδοτική δραστηριότητα της Ε.Κ.Ι.Μ., τη διοργάνωση μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και τη χρήση εξελιγμένων οπτικοακουστικών μέσων αποτελούν πάντοτε την ανεξάντλητη αντζένα του Μουσείου.Ακόμα το Μουσείο επιδειώνει να προσφέρει ερεθίσματα για ποικίλες ομάδες επιστεπτών εκθέτοντας συνεχώς διαφορετικά εκθέματα που να εμπεριέχουν όλο το φάσμα της ιστορίας του κριτικού πολιτισμού. Στις συλλογές του Ι.Μ.Κ. περιλαμβάνονται η μεσαιωνική και αναγεννησιακή συλλογή, συλλογή Αγώνων για την Ελευθερία, Λαογραφική Συλλογή, η αίθουσα Νίκου Καζαντζάκη και η αίθουσα Εμμανουήλ Τσουδερού.

ΤΟ ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΙ

Τα Χανιά κατά την Ενετοκρατία και την Τουρκοκρατία είχαν αρκετά ανεπτυγμένο εμπόριο και ναυτιλία. Το λιμани κατασκευαστηκε για πρώτη φορά μεταξύ 1320 και 1356. Η υποδομή τους λιμανιού ήταν ελλειματική διότι διαυρώταν κατά τις προσκρούσεις των νερών πανώ του . Τα χρόνια της τουρκοκρατίας παραχωρήθηκε στον Αιγυπτίο Μεχμετ Αλη ο οποίος το καθαρίσε και επισκευασε. Στην εποχή μας το γραφικό Ενετικό λιμάνι των Χανίων συγκεντρώνει πλήθώρα επισκεπτών και αλλά και γηγενών , κυρίως τους θερινούς μήνες. Η περιοχή είναι ανεπτύγμενη και παρέχει χώρους αναψυχής και ψυχαγωγίας όπως εστιατόρια, ταβέρνες, καφετέριες, μπαρ κατά μήκος της παραλίας .

ΓΟΥΡΝΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τα Γουρνιά είναι το ενδεικτικό ανασκαμμένο παράδειγμα ενός μεσαιού μεγέθους οικισμού της εποχής της μινωικής ακμής (Υστερομινωική Ι περίοδος : 1550-1450 π.Χ.). Βρίσκεται σε ιδιαίτερα καλή κατάσταση,εξ αυτού το ονόμασαν "Πομπηία της μινωικής Κρήτης". Ητοποθεσία του είναι σε χαμηλό λόφο, πολύ κοντά στη θάλασσα, στον Ισθμό της Ιεράπετρας. Οι ανασκαφές πραγματοποιήθηκαν τα έτη 1901-1904 από την Αμερικανίδα αρχαιολόγο Harriet Boyd-Hawes. Οι πρώτοι κάτοικοι εγκαταστάθηκαν στην Πρωτομινωική ΙΙΙ περίοδο (2300 π.Χ.). Σώζονται απομεινάρια της Μεσομινωικής περιόδου (2000-1600 π.Χ.), ενώ στο τέλος της κτίστηκε το ανάκτορο, το οποίο καταστράφηκε μαζί με την πόλη γύρω του το 1450 π.Χ., την ίδια εποχή που συνέβη το ίδιο και στα άλλα μινωικά κέντρα.. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως και άλλα πολυτελέστερα αγγεία (όπως ρυτά και τελετουργικά αγγεία).Το ανάκτορο βρίσκεται στην κορυφή του λόφου, δυτικά της ορθογώνιας αυλής από την

οποία έχουν είσοδο αρκετές ιδιωτικές κατοικίες. Πρόκειται δηλαδή για έναν υποτυπώδη "θεατρικό χώρο".

ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΚΚΙΝΗ ΑΜΜΟΣ

Εικόνα 19 Κόκκινη Άμμος " <http://www.cretanbeaches.com/paralies/iraklei%CE%BF/kokkini-ammos/>"

Η Κόκκινη Άμμος χαρτογραφείται 68km νοτιοδυτικά του Ηρακλείου, μόλις 800m νότια των διάσημων [Ματάλων](#), στην περιοχή Μούδια. Για να οδηγηθείτε εκεί θα πρέπει να περπατήσετε ένα μονοπάτι που ξεκινάει βόρεια του οικισμού των Ματάλων και διασχίζει το λόφο που χωρίζει τα Μάταλα με την Κόκκινη Άμμο. Και για όσους δεν είναι λάτρεις της πεζοπορίας, μπορούν να πάρουν βάρκα από το λιμάνι. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της παραλίας, είναι η, με τα τόσο γήινα χρώματα, άμμος που προέρχεται από τα κοκκινωπά πετρώματα της περιοχής. Τα χρώματα της θάλασσας, λόγω της άμμου, αποκτούν ένα υπέροχο σμαραγδένιο χρώμα, που κάνει το τοπίο εξωτικό και παραδεισένιο. Η Κόκκινη Άμμος αποτέλεσε έναν από τους αγαπημένους προορισμούς των χίπις, κατά τις δεκαετίες του 60' και 70'. Έκτοτε, πολλοί λάτρεις της περιοχής εξακολουθούν να έρχονται στην παραλία χαρακτηριστικό δε της παραλίας αυτής είναι πως έχει ψηφιστεί ως μια από τις καλύτερες παραλίες για γυμνισμό στον κόσμο. . Εκεί θα δείτε πολλές πελεκημένες πέτρες που αναπαριστούν υπέροχες Μινωϊκές και Αιγυπτιακές θαλασσινές μορφές. Τα γλυπτά αυτά δεν είναι αρχαία, αλλά τα έχει χαράξει ο ρομαντικός Βέλγος Gerard, παλιός λάτρης των Ματάλων. Τα γλυπτά αυτά αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της παραλίας. Αυτή η σπηλιά παρέχει καταφύγιο σε άγρια περιστέρια και στην Μεσογειακή φώκια.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του Πανεπιστημίου Κρήτης έχοντας όλες τις απαραίτητες προδιαγραφές και ενέργειες

ενος σύγχρονου μουσείου. Όπως να διατηρεί και να αναπτύσσει συλλογές, να πραγματοποιεί έρευνες για το φυσικό περιβάλλον, ακόμα συνεισφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και τέλος να προβάλλει στους εκθεσιακούς του χώρους τις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντος της Κρήτης και της Μεσογείου. Η εντυπωσιακή του ανάπτυξη κατά την τελευταία δεκαετία αντικατοπτρίζει από τη μια τη μεγάλη ανάγκη της κοινωνίας για τη σωστή περιβαλλοντική ενημέρωση και από την άλλη τη συνέπεια και τον επαγγελματισμό των εργαζόμενων σε αυτό.

ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Το [Ναυτικό Μουσείο Κρήτης](#) βρίσκεται στην είσοδο του Ιστορικού Φρουρίου Φιρκά. Ιδρύθηκε το 1973, ώστε να στεγάσει και να διαφυλάξει τις ναυτικές μας παραδόσεις και να αναδείξει το φυσικό πλούτο που έχει η Ελλάδα στο υγρό στοιχείο, αλλά και το πόσο έχει εξελιχθεί ανα τα χρόνια . Το Ν.Μ.Κ. έχει θέσει ως βασικό στόχο την ανάπτυξη επαφής με άλλα Ναυτικά μουσεία της Ελλάδας και του εξωτερικού. Είναι το 2ο Ναυτικό Μουσείο στην Ελλάδα τόσο από πλευράς παλαιότητας όσο και δυναμικού. Περιλαμβάνει 2.500 εκθέματα όπως κειμήλια σε μονιμη βάση , αντικείμενα που ανασύρθηκαν από το βυθό, ζωγραφικούς πίνακες, χάρτες, φωτογραφικό υλικό, μακέτες πλοίων, διάφορα ναυτικά όργανα κ.λπ. Μεγαλεπίβολος στόχος του Ναυτικού Μουσείου Κρήτης ήταν η κατασκευή ομοιώματος [Μινωικού πλοίου](#),ο οποίος και υλοποιήθηκε με βάση ερευνητικό πρόγραμμα πειραματικής αρχαιολογίας, με την χρήση αυθεντικών υλικών, εργαλείων και διαδικασιών της εποχής που αφορά (15ος αι. π.Χ).

ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΤΑΛΑ

Εικόνα 20 Μάταλα "<http://www.2811.gr/beaches/%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%9B%CE%91>"

Τα Μάταλα βρίσκονται νομό Ηρακλείου, περίπου 70 χλμ από την πόλη. Η διάσημη αμμώδης παραλία του. τα καθαρά, καταγάλανα νερά και συνάμα με τα τεχνητά μικρά σπήλαια στους βράχους είναι τα στοιχεία που κάνουν την παραλία των Ματάλων μοναδική! Τα Μάταλα έχουν αναπτυχθεί και υποδέχονται κάθε χρόνο πλήθωρα τουριστών Την δεκαετία του '70 είχαν βρεί καταφύγιο εκεό οι λεγόμενοι χίπις. Μεταξύ τους και κάποιοι διάσημοι καλλιτέχνες της εποχής από τη σκηνή της rock μουσικής όπως ο Bob Dylan, η Janis Joplin και ο Cat Stevens. Όμως της περίοδο της χούντας στη Ελλάδα , με εντολή του Μητροπολίτη Γόρτυνας, οι χίπις απομακρύνθηκαν από τα Μάταλα. Έπειτα απο αυτό οι σπηλιες προφυλάσσονται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία η διαμονή εχει κυρηχθεί απαγορευμένη . Τα Μάταλα κατά τα Μινωικά χρόνια ήταν επίγειο της Φαιστου και κατά τα Ρωμαϊκά της Γόρτυνας. Πλήθως ναυαγίων έχουν βρεθεί στην περιοχή. Το πιο σημαντικό είναι αυτό του Μενέλαου που εικάζεται ότι έγινε μεταξύ Ματάλων και Κομμού. Φαίνεται πως ο οικισμός στα μέρη αυτα υπήρξε απο αρχαιοτάτων χρόνων .διότι υπάρχουν ίχνη , όπως τάφοι από τα Ελληνορωμαϊκά και τα Προχριστιανικά χρόνια, ενώ κάποιοι υποθέτουν ότι οι σπηλιές χρησιμοποιούνταν ως κατοικίες στα Προϊστορικά χρόνια. Αξίζει να σημειώσουμε ότι μέσα σε βράχο βρέθηκε λαξευμένη η εκκλησία της Παναγίας.

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ

Δίπλα στο Μικρό ναό του Αγίου Μηνά και της Υπαπαντής κτίζεται ο νέος Μητροπολιτικός ναός αφιερωμένος και αυτός στον Πολιούχο Άγιο Μηνά, τον προστάτη Άγιο των Καστρινών, συνδυάζοντας έτσι το θρύλο με την παράδοση και

την ιστορία της πόλης. Οι εργασίες ανέγερσης ξεκίνησαν το 1862 για να ολοκληρωθούν το 1895. Η νέα Μητρόπολη είναι μέχρι σήμερα ένας από τους πιο μεγαλοπρεπείς και επιβλητικούς ναούς της Ελλάδας. Ανήκει στον τύπο του σταυροειδούς εγγεγραμμένου με τρούλο, που εδράζεται σε υψηλό τύμπανο, ενώ εσωτερικά συνδυάζει και στοιχεία τρίκλιτης βασιλικής. Έχει δύο κωδωνοστάσια, ένα στη βορειοανατολική και ένα στη νοτιοανατολική γωνία. Λίγα μέτρα από την Αγία Αικατερίνη ορθώνεται ο [Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Μηνά](#)([αρχείο βίντεο](#)), που είναι ο προστάτης Άγιος του Ηρακλείου και διέσωσε τους Χριστιανούς της πόλης από την σφαγή, όταν οι Τούρκοι, νωρίς τον 19ο αιώνα επιχείρησαν να τους εξολοθρεύσουν. Ο ναός χτιζόταν τριάντα περίπου χρόνια και εγκαινιάστηκε το 1896 με μεγαλόπρεπες τελετές και λαμπρό εορτασμό. Δίπλα του βρίσκεται η [μικρή εκκλησία του Αγίου Μηνά](#), παρχειότερη και υπερλαμπρή με τις αγιογραφίες στους τοίχους και έργα σπουδαίων Αγιογράφων.

ΦΑΙΣΤΟΣ

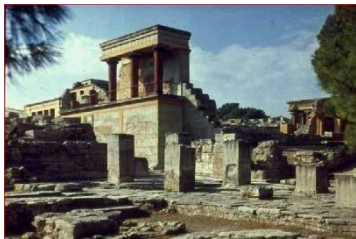
Εικόνα 21 Φαιστός "http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:Crete_-_Phaistos_disk_-_side_B.JPG"

Η Φαιστός ήταν η δεύτερη σημαντικότερη πόλη της [Κρήτης](#) κατά τη δεύτερη χιλιετία προ Χριστού, μετά από την [Κνωσό](#), και αποτελεί σήμερα σημαντικό αρχαιολογικό χώρο. Βρίσκεται στα νοτιοδυτικά του [Ηρακλείου](#). Υπό τον έλεγχο της Φαιστού βρίσκονταν τα αρχαία λιμάνια των [Ματάλων](#) και του [Κομμού](#). Η πρώτη αναφορά στην Φαιστό γίνεται από τον Όμηρο στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια. Η πόλη ήταν ανεξάρτητη και αυτόνομη και έκοβε πολλά νομίσματα στα οποία εικονιζόταν η [Ευρώπη](#) καθισμένη σε ταύρο και ένα κεφάλι λιονταριού με τις λέξεις ΦΑΙΣΤΙΩΝ ΤΟ ΦΑΙΜΑ. Στη Φαιστό βασίλευσε η δυναστεία που είχε ιδρύει ο [Ραδάμανθυς](#), γιος του Δία. Στη Φαιστό η μινωική εποχή αρχίζει το 2.600 π. Χ. Το πρώτο ανάκτορο βρισκόταν στη δυτική πλευρά του αρχαιολογικού χώρου[6], οικοδομήθηκε το 2.000

π.Χ. σε αλληπάλληλα επίπεδα και οι τοίχοι του ήταν κτισμένοι με αργολιθοδομή. Το ανάκτορο καταστράφηκε από σεισμό το 1730 π.Χ., όπως και η [Κνωσός](#). Στη θέση των ερείπιων κτίστηκε ανάκτορο, μεγαλοπρεπέστερο του πρώτου. Η σημαντικότητα του ανακτόρου της Φαιστού έγκειται στο γεγονός ότι παρέχει εξαιρετική στρωματογραφία αλλά και πληροφορίες για τη σχέση μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου ανακτόρου και των δύο διαφορετικών φάσεων του Μινωικού πολιτισμού εν γένει.

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΗΣ ΚΝΩΣΟΥ

Εικόνα 22 Κνωσό "<http://www.eloundastar.gr/articles.asp?mlang=gr&aid=87&id=126>

Το μινωικό ανάκτορο είναι ο κύριος επισκέψιμος χώρος της Κνωσού, σημαντικής πόλης κατά την αρχαιότητα, με συνεχή ζωή από τα νεολιθικά χρόνια έως τον 5ο αι. μ.Χ. Είναι χτισμένο στο λόφο της Κεφάλας, με εύκολη πρόσβαση στη θάλασσα αλλά και στο εσωτερικό της Κρήτης. Κατά την παράδοση, υπήρξε η έδρα του σοφού βασιλιά Μίνωα. Συναρπαστικοί μύθοι, του Λαβύρινθου με το Μινώταυρο και του Δαίδαλου με τον Ικαρο, συνδέονται με το ανάκτορο της Κνωσού. Τα παλαιότερα ίχνη κατοίκησης στο χώρο του ανακτόρου ανάγονται στη νεολιθική εποχή (7000-3000 π.Χ.). Η κατοίκηση συνεχίζεται στην προανακτορική περίοδο (3000-1900 π.Χ.), στο τέλος της οποίας ο χώρος ισοπεδώνεται για την ανέγερση ενός μεγάλου ανακτόρου. Το πρώτο αυτό ανάκτορο καταστρέφεται, πιθανότατα από σεισμό, το 1700 π.Χ. περίπου. Δεύτερο, μεγαλοπρεπέστερο ανάκτορο ανεγείρεται πάνω στα ερείπια του παλαιού. Μετά από μερική καταστροφή γύρω στο 1450 π.Χ., Μυκηναίοι εγκαθίστανται στην Κνωσό. Γύρω από το ανάκτορο εκτεινόταν ο μινωικός οικισμός και, στους λόφους, τα νεκροταφεία. Σημαντικά οικοδομήματα της ίδιας περιόδου είναι: η Νότια Οικία, η Οικία του ιερού Βήματος, το Μικρό Ανάκτορο, ο Ξενώνας, η Βασιλική Επαυλη και ο Τάφος-Ιερό. Από τη ρωμαϊκή Κνωσό σημαντικό οικοδόμημα είναι η Βίλλα του Διονύσου με ψηφιδωτά δάπεδα (2ος αι. μ.Χ.). Τα πολυάριθμα, εξαιρετικής τέχνης, ευρήματα από το ανάκτορο, αγγεία, σκεύη, ειδώλια, το αρχείο πινακίδων της Γραμμικής Β γραφής, καθώς και τα πρωτότυπα των τοιχογραφιών, φυλάσσονται στο Μουσείο Ηρακλείου.

ΘΑΛΑΣΣΟΚΟΣΜΟΣ

Εικόνα 23 θαλασσοκοσμος "www.tripadvisor.gr"

Πρόκειται για το μεγαλύτερο κέντρο έρευνας, τεχνολογίας και αναψυχής στην μεσόγειο και περιλαμβάνει το ενυδρείο έκτασης 5000 μ² και τα κτίρια του ΕΛΚΕΘΕ. Ο "Θαλασσόκοσμος" καταλαμβάνει συνολικά έκταση 60 στρεμμάτων στο παραλιακό βόρειο-δυτικό τμήμα της πρώην Αμερικανικής βάσης στις Γούρνες Ηρακλείου. στο ενυδρείο δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη των Ελληνικών θαλασσών και της ανατολικής Μεσόγειου.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΨΑΡΟΜΟΥΡΑ

Η Ψαρομούρα βρίσκεται 22km βορειοδυτικά του Ηρακλείου μόλις 500m βόρεια της Αγίας Πελαγίας. Το όνομα Ψαρομούρα προέρχεται από τις λέξεις ψάρι και μουρί. Είναι δηλαδή το μουρί (ακρωτήριο) όπου έχει πολλά ψάρια. Η παραλία έχει βότσαλο και είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στους ντόπιους και λιγότερο στους ξένους. Στα βόρεια υπάρχει ένας μεγάλος χαρακτηριστικός βράχος με πολλές πτυχώσεις που προστατεύει την παραλία από τα κύματα. Η Ψαρομούρα μέχρι πριν λίγα χρόνια δεν ήταν καθόλου οργανωμένη και ήταν μια από τις πιο όμορφες παραλίες της Κρήτης. Όσοι πρόλαβαν να γνωρίσουν την Ψαρομούρα πριν την αλλοίωση της, κατανοούν απόλυτα όσους νοσταλγούν την παλιά μορφή της. Για να έρθετε στη Ψαρομούρα, οδηγείστε ως την Αγία Πελαγία. Μετά το ξενοδοχείο Capsis, συνεχίστε δυτικά για 100m και στρίψτε δεξιά στο στενάκι.

ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΙΚΟ ΚΑΣΤΡΟ (ΚΟΥΛΕΣ)

Εικόνα 24 Βενετσιάνικο θαλάσσιο φρούριο <http://www.heraklion.gr/city/koule/koule.html>

Βενετσιάνικο θαλάσσιο φρούριο που βρίσκεται στην είσοδο του παλιού λιμανιού. Κτίστηκε από τους Βενετούς, πριν την κατασκευή της νέας ενετικής οχύρωσης, Την τελική του μορφή παίρνει μεταξύ 1523-1540 αντικαθιστώντας άλλη κατασκευή που καταστράφηκε από σεισμό. Έχει δεχτεί επανειλημμένες επισκευές εξαιτίας της ορμητικής δύναμης της θάλασσας ,Είναι κτισμένο από ογκόλιθους και αποτελείται από δυο ορόφους. Στο ισόγειο υπάρχουν 26 διαμερίσματα Τα ανώτερα τμήματα και η βάση του μιναρέ αποτελούν τούρκικες επεμβάσεις. Εξωτερικά, στις κύριες πλευρές του φρουρίου, δεσπόζουν οι ανάγλυφες πλάκες με το λιοντάρι του Αγίου Μάρκου, το σύμβολο της Βενετίας.

ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο Χάνδακας, με την εγκατάσταση των Ενετών στα 1211 (ονομάζεται Candia από τους νέους αποίκους) εξελίσσεται στο σπουδαιότερο κέντρο της πολιτικής, στρατιωτικής, πνευματικής και εμπορικής ζωής του Νησιού.Αραβοβυζαντινό τείχος: Οι Ενετοί αρχικά αρκέστηκαν στην οχύρωση που ήδη υπήρχε (αραβική - βυζαντινή), τμήματα της οποίας σώζονται και σήμερα επιφέροντας όμως κάποιες επιδιορθώσεις, προκειμένου να προστατευθούν από τις εσωτερικές αναταραχές. Όταν, όμως διαπίστωσαν ότι ο τουρκικός κίνδυνος γινόταν ολοένα και πιο ορατός άρχισαν το σχεδιασμό και την ανοικοδόμηση του νέου οχυρωματικού περιβόλου.Νέα οχύρωση: Η νέα οχύρωση του Χάνδακα άρχισε να υλοποιείται στα 1462 . Ο σχεδιασμός έγινε με βάση τις νέες αρχές της οχυρωματικής τέχνης και τις ανάγκες που προέκυψαν από την εφεύρεση της πυρίτιδας. . Ο φρουριακός περίβολος του Χάνδακα αποτελεί έργο θαυμαστό όσον αφορά την έμπνευση και το σχεδιασμό του για ολόκληρη τη μεσογειακή λεκάνη και αποτελεί πλέον ένα σημαντικό ιστορικό μνημείο για την πόλη του Ηρακλείου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Εικόνα 25 Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου <http://nylou.com/html/ent/638/ent.18638.2.asp>

Το σημερινό Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου άρχισε να οικοδομείται το 1935. Το αντισεισμικής κατασκευής κτήριο είναι ένα σημαντικό παράδειγμα μοντέρνας αρχιτεκτονικής και βραβεύθηκε με έπαινο Bauhaus. Τα χρώματα και, κυρίως, τα υλικά δομής που χρησιμοποιήθηκαν, όπως τα πολύχρωμα φλεβωτά μάρμαρα, ανακαλούν τις μινωικές τοιχογραφίες, οι οποίες μιμούνταν περίτεχνες ορθομαρμαρώσεις. Το μουσείο είναι Ειδική Περιφερειακή Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι αρμοδιότητές του ανάγονται σε θέματα σχετικά με την απόκτηση, φύλαξη, συντήρηση, τεκμηρίωση, μελέτη, δημοσίευση και προβολή της κρητικής πολιτιστικής κληρονομιάς από την προϊστορική έως την υστερορωμαϊκή περίοδο. Το εργαστήριο συντήρησης συγκροτείται από τα τμήματα γλυπτικής-κεραμικής, μετάλλινων αντικειμένων και τοιχογραφιών. Οι συλλογές του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου άρχισαν να συγκροτούνται στα τέλη του 19ου αιώνα. Το πρώτο μουσείο οικοδομήθηκε κατά την περίοδο 1904 έως 1907. Μετά την προσθήκη μίας επιπλέον πτέρυγας το 1912, σχεδιασμένης από τον αρχιτέκτονα W.Doerpfeld και τον γραμματέα της Αρχαιολογικής Εταιρείας Αθηνών, Π. Καβαβιά, το πρώτο αυτό κτήριο παρέμεινε ημιτελές.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ

Εικόνα 26 Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας "<http://www.archaiologia.gr>"

Το Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας (ΜΚΕ) αποτελείται από ένα εκθεσιακό συγκρότημα και από ένα Ερευνητικό και Συνεδριακό Κέντρο σε χωριστό κτίριο. Το μουσείο διαθέτει για την παρουσίαση των εκθεμάτων του ένα διώροφο κτίριο συνολικής επιφανείας 500 τ.μ. και σχεδιάζεται η επέκταση σε γειτνιάζον παραδοσιακό συγκρότημα 300 τ.μ. Η εθνογραφική έρευνα του μουσείου και τα εκθέματα του καλύπτουν την 2η χιλιετία μ.Χ. στην Κρήτη. Στην διάρκεια των 700 επόμενων ετών κατοχής από τους Ενετούς και τους Τούρκους, ο λαός αυτός θα εξελιχθεί δημιουργικά μέσα στους αιώνες συντηρώντας τα πρότυπα της αυτοκρατορίας. Η Έκθεση παρουσιάζει 3000 εκθέματα απ' όλη την Κρήτη και ακολουθεί την εθνολογική ταξινόμηση των κοινωνικών εργασιών του Ανθρώπου.

Το Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας (ΜΚΕ) ήταν το 6ο κατά σειρά Ελληνικό Μουσείο που λάβαινε διάκριση, από την ίδρυση του θεσμού το 1977.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΛΙΩΝ

Εικόνα 27 Το ανάκτορο των Μαλίων http://www.geocaching.com/seek/cache_details.aspx?guid=0c47338d-46ae-40b4-ac40-014841c93d0b

Τα Μάλια βρίσκονται 37 χιλιόμετρα ανατολικά από το Ηράκλειο, στη βόρεια ακτή της Κρήτης. Ανατολικά από τα σημερινά Μάλια βρίσκεται το μινωικό ανάκτορο των Μαλίων και είναι το τρίτο σε μέγεθος ανάκτορο της μινωικής Κρήτης.

Το ανάκτορο των Μαλίων κατά τη μυθολογία χρησίμευε σαν κατοικία του Σαρπηδόνα, αδερφού του Μίνωα, και πρωτοχτίζεται το 1900 π.Χ. Ο προϋπάρχων ισχυρός οικισμός, από τον οποίο σώζονται συνοικίες γύρω από το ανάκτορο, μετατρέπεται έτσι σε ανακτορικό κέντρο-πόλη. Το πρώτο αυτό ανάκτορο καταστρέφεται γύρω στα 1700 π.Χ. και ανοικοδομείται γύρω στα 1650 π.Χ., στην ίδια θέση και με το ίδιο βασικό σχέδιο του παλιού. Τέλος, το 1450 π.Χ. καταστρέφεται και δεν κατοικείται ξανά. Μόνο στην περίοδο της μυκηναϊκής κυριαρχίας χτίζεται ανάμεσα στα ερείπιά του ένα μικρό οικοδόμημα που μάλλον ήταν ένα ιερό.

ΚΡΗΝΗ ΜΟΡΟΖΙΝΙ

Εικόνα 28 Κρήνη Μοροζίνι "<http://el.wikipedia.org/wiki>"

Η Κρήνη Μοροζίνι βρίσκεται στη πλατεία Λιονταριών (Ελευθερίου Βενιζέλου) απέναντι από τη Βασιλική του Αγίου Μάρκου, στο κέντρο του Ηρακλείου. Θεωρείται ένα από τα ωραιότερα ενετικά μνημεία του Χάνδακα (Ονομασία του Ηρακλείου Κρήτης) και σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση. Ο λόγος κατασκευής δεν ήταν αισθητικός αλλά η παροχή νερού στην πόλη του Ηρακλείου. Το νερό ερχόταν από το βουνό Γιούχτας στις Αρχάνες με ένα υδραγωγείο 15 χιλιομέτρων που έφτανε στο Ηράκλειο. Τα εγκαίνια έγιναν στις 25 Απριλίου του 1628 - γιορτή του Αγίου Μάρκου τότε πολιούχου της πόλης. Εμπνευστής του έργου ήταν ο Φραγκίσκος Μοροζίνι, που έδωσε στην κρήνη το όνομά του. Στο κάθε ημικύκλιο μπορούν να σταθούν πέντε, δηλαδή σ' όλη την κρήνη σαράντα άτομα συγχρόνως, να βουτήξουν τα δοχεία τους και να τα γεμίσουν. Βρύσες (κρουνοί) δεν υπήρχαν. Τα θέματα των ανάγλυφων παραστάσεων στους λοβούς, είναι παρμένα από την ελληνική μυθολογία και κυρίως από το θαλασσινό κόσμο (τρίτωνες, δελφίνια, μυθολογικά τέρατα, θαλάσσιους δαίμονες).

ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΟΝΟΝΑΥΤΗΣ

Εικόνα 29 Μονοναύτης "<http://www.evitaapts.gr/beaches.html>"

Ο Μονοναύτης είναι μια πανέμορφη βοτσαλωτή παραλία 24km βορειοδυτικά του Ηρακλείου και μόλις 1km βόρεια της Αγίας Πελαγίας. Σύμφωνα με την παράδοση, κάποτε έγινε εδώ ένα ναυάγιο και σώθηκε μόνο ένας ναύτης, δίνοντας έτσι το όνομα αυτό στην παραλία. Ωστόσο, ο "Μονοναύτης" είναι ένας μεγάλος βράχος που φτάνει στην επιφάνεια 50 μέτρα από την ακτή. Βρίσκεται στο βορειότερο τμήμα της χερσονήσου της Αγίας Πελαγίας και είναι προστατευμένη από τους βοριάδες, καθώς κοιτάζει ανατολικά. Αυτό το χαρακτηριστικό κάνει το Μονοναύτη, αλλά και τις τριγύρω παραλίες, πολύ δημοφιλείς στους ντόπιους, ειδικά όταν φυσάει βορειοδυτικός άνεμος. Η παραλία έχει χοντρή άμμο και βότσαλα ενώ τα νερά έχουν ένα χαρακτηριστικό πρασινωπό χρώμα. Είναι πολύ καλά οργανωμένη, με ομπρέλες, ξαπλώστρες, θαλάσσια sports κλπ. Επίσης, δίπλα στην παραλία υπάρχουν πολλές καφετέριες, ταβέρνες αλλά και πολλές επιλογές για διαμονή. Η περιοχή είναι γεμάτη πλακούρες και βράχια, που την κάνει ιδανικό προορισμό για ψάρεμα, αλλά και για οργανωμένη κατάδυση.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ

Το παραθαλάσσιο χωριό της Αγίας Μαρίνας βρίσκεται μόλις 9km δυτικά των Χανίων. Αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή θέρετρα της Κρήτης, καθώς στην περιοχή υπάρχουν χιλιάδες ξενοδοχεία και όλα τα είδη τουριστικών υποδομών. Το όνομα της περιοχής προέρχεται από την ομώνυμη Εκκλησία της Αγίας Μαρίνας. Η παραλία της Αγίας Μαρίνας είναι φανταστική, με υπέροχη άμμο και πεντακάθαρα νερά. Η δυτική πλευρά της, κοντά στο λιμανάκι του Πλατανιά είναι διάσπαρτη με μικρούς τεχνητούς κόλπους, όπου μπορείτε να απολαύσετε το μπάνιο σας. Στα ανατολικά η παραλία γίνεται ενιαία και η αμμουδιά εκτείνεται ως το Σταλό. Σε όλο το μήκος της, θα βρείτε όλες τις υπηρεσίες που προσφέρονται σε μια καλά

οργανωμένη παραλία. 1.5km νότια από το χωριό, υπάρχει το σπήλαιο της Νεροσπηλιάς, με πλούσιο σπηλαιολογικό διάκοσμο, το οποίο υπήρξε τόπος λατρείας κατά τη Μεσομινωϊκή εποχή

ΚΤΙΡΙΟ ΛΟΤΖΙΑ

Εικόνα 30 Λότζια "<http://www.ethnos.gr>"

Η Λότζια (Loggia) βρίσκεται στο κέντρο του Ηρακλείου, στην οδό 25ης Αυγούστου, λίγα μέτρα παρακάτω από τη Βασιλική του Αγίου Μάρκου και τα Λιοντάρια. Η Λότζια είναι ένα κομψότατο οικοδόμημα, από τα ομορφότερα μνημεία που έχει να αναδείξει η ενετική αρχιτεκτονική στην Κρήτη. Η Λότζια που σώζεται σήμερα στο Ηράκλειο, χτίστηκε το 1626-28 από τον Φραγκίσκο Μοροζίνι, αυτόν που επίσης έχτισε την κρήνη με τα λιοντάρια (κρήνη Μοροζίνι) στην πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου. Πρόκειται για την τέταρτη και τελευταία Λότζια που χτίστηκε στην περίοδο της ενετοκρατίας, ενώ για τις προηγούμενες τρεις ελάχιστες πληροφορίες σώζονται για να μπορεί κάποιος να αποκτήσει μία ικανοποιητική εικόνα. Σήμερα η ανακατασκευασμένη πια Λότζια μαζί με το κτίριο της Αρμερία στεγάζουν υπηρεσίες του Δήμου. Στον α΄ όροφο έχει διαμορφωθεί ειδική αίθουσα τελετών και συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου που έχει επιπλωθεί και διακοσμηθεί ανάλογα. Επιστέγασμα όλων αυτών των προσπαθειών είναι η βράβευση το 1988 από το Διεθνή Οργανισμό Europa Nostra, για την πλέον επιτυχή αναστύλωση ιστορικού κτιρίου με σύγχρονη χρήση στον ελληνικό χώρο.

ΓΟΡΤΥΝΑ

Η Γόρτυνα ήταν αρχαία πόλη και αρχαιολογικός χώρος σήμερα της Κρήτης, 45 χιλιόμετρα νότια του Ηρακλείου. Η Γόρτυνα, η οποία αποτέλεσε την πρωτεύουσα της Κρήτης και της Κυρηναϊκής κατά την Ρωμαϊκή εποχή, κατοικήθηκε το 3000 π.Χ. περίπου και γνώρισε άνθηση κατά τη Μινωική περίοδο,

μεταξύ του 1600 – 1100π.Χ..Καταστράφηκε δύο φορές από σεισμούς,την δεύτερη μάλιστα ολοσχερώς. Στα ερείπιά της είναι χτισμένα τα χωριά Άγιοι Δέκα, Μητρόπολη και Αμπελούζος. Υπάρχουν αποδείξεις ανθρώπινης παρουσίας στην αρχαία Γόρτυνα που χρονολογούνται από την Νεολιθική εποχή (7000 π.Χ.). Τα περισσότερα τέχνηρα που αποκάλυψαν οι αρχαιολογικές ανασκαφές χρονολογούνται στη Μινωική εποχή, καθώς και κάποια της Δωρικής (1100 π.Χ.). Η πόλη της Γόρτυνας κατόρθωσε να ξεπεράσει ακόμα και την Φαιστό κατά την πρώτη χιλιετία π.Χ., η οποία ήταν η σημαντικότερη πόλη της Κρήτης κατά την Μινωική εποχή. Η Γόρτυνα συνέχισε να αναπτύσσεται και υπό την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, οπότε και έγινε η μεγαλύτερη πόλη και πρωτεύουσα της ρωμαϊκής επαρχίας Κρήτης και Βόρειας Αφρικής. Η πόλη καταστράφηκε το 828 μ.Χ. από Άραβες εισβολείς. Στη Γόρτυνα οικοδομήθηκε ένας από τους πρώτους χριστιανικούς ναούς, ο καθεδρικός ναός του Αγίου Τίτου, πρώτου επισκόπου της Κρήτης. Η βασιλική ανεγέρθηκε τον 6 αιώνα μ.Χ. και τα ερείπιά της σώζονται μέχρι σήμερα.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΜΟΣ

Η παραλία Κομμός βρίσκεται ανάμεσα στα [Μάταλα](#) και το [Καλαμάκι](#), περίπου 66 χλμ νότια του νομού Ηρακλείου. Εκεί ήταν κάποτε το λιμάνι της [Φαιστού](#) που κατασκευάστηκε το 2000 π.Χ. Πρόκειται για μια αμμώδη παραλία με ένα ιδιαίτερο γκρι χρώμα στην άμμο. Είναι μια από τις μεγαλύτερες σε μήκος και καθαρότερες παραλίες στην Κρήτη κι εκεί θα συναντήσετε και τις φωλιές από το προστατευόμενο είδος χελώνας Καρέτα - Καρέτα. Είναι καλά προφυλαγμένη και γι' αυτό εκεί συχνάζουν οι λάτρες του γυμνισμού κυρίως στο βόρειο σημείο της παραλίας. Εκεί υπάρχουν πολλά αλμυρικά και αμμόλοφοι, και η πρόσβαση γίνεται είτε αφήνοντας το αυτοκίνητό και περπατώντας μέσα από τους αμμόλοφους που καταλήγουν στην παραλία, είτε περπατώντας κατά μήκος της παραλία ξεκινώντας από το σημείο με τις αρχαιότητες. Νοτιότερα, μπροστά από τις αρχαιότητες, υπάρχει μια οργανωμένη παραλία με ομπρέλες, ξαπλώστρες και ταβερνάκι. Αν θέλετε διαμονή, θα πρέπει να επισκεφθείτε τα Μάταλα ή το γειτονικό Καλαμάκι. Σ' αυτό το σημείο κάθε τέλος του καλοκαιριού φυτρώνουν τα πανέμορφα λευκά κρίνα της άμμου. Αν σας αρέσουν η

ηρεμία και οι παραλίες μακριά από τη φασαρία και τις οργανωμένες ακτές, αξίζει να επισκεφθείτε τον Κομμό!

ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ

Εικόνα 31 Λίμνη Βουλισμένη "<http://www.holidays2crete.com/lake-Voulismeni.jpg>"

Η Λίμνη Βουλισμένη (ή απλώς 'Λίμνη' για τους Αγιονικολιώτες) είναι μια μικρή λιμνοθάλασσα στο κέντρο της πόλης. Έχει κυκλικό σχήμα, διάμετρο 137 μέτρα και βάθος 64 μέτρα. Ενώνεται με τη θάλασσα με ένα στενό κανάλι. Ένα μικρό πάρκο με πεύκα πάνω από τη Λίμνη προσφέρει μια πανοραμική θέα της πόλης, κι ένα μικρό πετρόχτιστο μονοπάτι που ξεκινάει από αυτό ελίσσεται ανάμεσα σε αλμυρίκια και καταλήγει στη Νότια πλευρά της Λίμνης, εκεί όπου δένουν μικρά σκάφη αλιείας. Στο μικρό θεατράκι της Λίμνης ντόπιοι και επισκέπτες της πόλης απολαμβάνουν ενδιαφέρουσες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Πολλοί μύθοι υπάρχουν για τη Λίμνη, οι αρχαιότεροι από τους οποίους θέλουν τις θεές Αθηνά και Άρτεμη να λούζονται σε αυτή. Επίσης με τη λίμνη συνδέονται πολλοί αστικοί μύθοι, όπως ότι δεν υπάρχει πυθμένας, και ότι η Λίμνη συνδέεται με το ηφαίστειο της Σαντορίνης. Ο τελευταίος μύθος στηρίζεται στο ότι κατά την τελευταία έκρηξη του ηφαιστείου, τα νερά της Λίμνης φούσκωσαν και πλημμύρισαν τις γύρω από αυτήν αποθήκες. Στον πυθμένα της λίμνης υπάρχει πολεμικό υλικό που εγκαταλείφθηκε από τους Γερμανούς στρατιώτες προτού αποχωρήσουν στο τέλος του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου.

ΣΠΗΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΤΑΛΑ

Εικόνα 32 Μάταλα "<http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-Matala-spilies.html>"

Τα Μάταλα έχουν ταυτιστεί με τις τεχνητές σπηλιές που λαξεύτηκαν χιλιάδες χρόνια πριν στους απότομους βράχους, που ορθώνονται στην βόρεια πλευρά του κόλπου και της παραλίας. Στην πραγματικότητα κανείς δεν είναι βέβαιος πότε δημιουργήθηκαν οι σπηλιές στα Μάταλα. Η επικρατούσα άποψη αναφέρει ότι πρόκειται για Ρωμαϊκούς τάφους, ή και χριστιανικούς – της πρώιμης χριστιανικής περιόδου. Οι ιστορικοί πιστεύουν ότι κάποιες από τις σπηλιές χρησιμοποιήθηκαν και ως κατοικίες στο μακρινό παρελθόν, αλλά και πιο πρόσφατα, όταν έφτασαν στα Μάταλα τα «παιδιά των λουλουδιών». Οι χίπις ήρθαν από κάθε γωνιά της γης στα Μάταλα και βρήκαν έτοιμες κατοικίες στις σπηλιές. Επίσης εδώ γυρίστηκε η ελληνική ταινία "Η θεία μου η Χίπισσα" με τη Ρένα Βλαχοπούλου. Η αίσθηση ελευθερίας, η πανέμορφη παραλία, ο φιλόξενος κόλπος και τα καταγάλανα νερά δημιούργησαν το ιδανικό σκηνικό για τους χίπις, που βρήκαν στα Μάταλα τον τόπο όπου μπορούσαν να εκφραστούν, να χαρούν τον έρωτα, να δημιουργήσουν. Φανταστείτε το πολιτισμικό σοκ που δέχτηκαν οι κάτοικοι στα Μάταλα της δεκαετίας του 1960 και 1970 ζώντας δίπλα στους χίπις με τον ελεύθερο τρόπο ζωής, ειδικά αν αναλογιστούμε ότι οι Κρητικοί της εποχής εκείνης σ' αυτή την απομακρυσμένη (τότε) γωνιά του νησιού πιθανότατα δεν είχαν αντικρύσει τουρίστα ξανά. Η αντίδραση των ντόπιων οργανώθηκε από τον Μητροπολίτη Γορτύνης που έδιωξε τους χίπις από την περιοχή. Πολλοί ωστόσο παρέμειναν στην Κρήτη και βρήκαν καταφύγιο σε απομακρυσμένα μέρη την εποχή εκείνη, όπως τα Καπετανιανά, το [φοινικόδασος στο Βάι](#) και στην Πρέβελη. Σήμερα στην Κρήτη εξακολουθούν να ζουν λιγοστοί άνθρωποι σε «χίπικη» κατάσταση στην παραλία Δισκό στον Λέντα.

Νομός Λασιθίου

ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ

Εικόνα 33 Η Σπιναλόγκα "<http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-spinalonga.html>"

Η Σπιναλόγκα είναι ένα μικρό νησάκι το οποίο κλείνει από τα βόρεια τον κόλπο της Ελούντας. Το αρχαίο του όνομα ήταν Καλυδών αλλά μετά την κατάληψη του από τους Ενετούς ονομάστηκε Σπιναλόγκα που σημαίνει «μακρύ αγκάθι». Ο Ενετός [χαρτογράφος](#) Βιντσέντσο Κορονέλλι υποστηρίζει πως η Σπιναλόγκα δεν ήταν πάντα νησί, αλλά ήταν φυσικά ενωμένη με την γειτονική [χερσόνησο](#) Κολοκύθα. Οχυρώθηκε άριστα από τους Ενετούς τόσο από κατασκευαστικής και αρχιτεκτονικής άποψης όσο και από απόψεως αισθητικής του όλου τοπίου που και σήμερα ακόμη διατηρεί την αξεπέραστη ομορφιά του. Για διάστημα 65 χρονων εβρισκαν καταφυγιο οι "Χαινιδες", επαναστατες Κρητικοι, αργότερα χρησιμοποιηθηκε ως Λεπροκομειο οπου οδηγηθηκαν ολοι οι λεπροι της Κρητης. Μετά το 1957 αρκετές δεκαετίες έμεινε αναξιοποίητη και μετά τον ενδιαφέρον των πολυάριθμων τουριστών άρχισε να γίνεται συστηματική αναστήλωση και επισκευή των παλαιων κτισματων. Πλεον χιλιάδες επισκέπτες επισκέπτονται κάθε χρόνο το πανέμορφο αυτό νησάκι με караβάκια που ξεκινούν κάθε μία ώρα από τα απεναντη λιμανακια.

ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

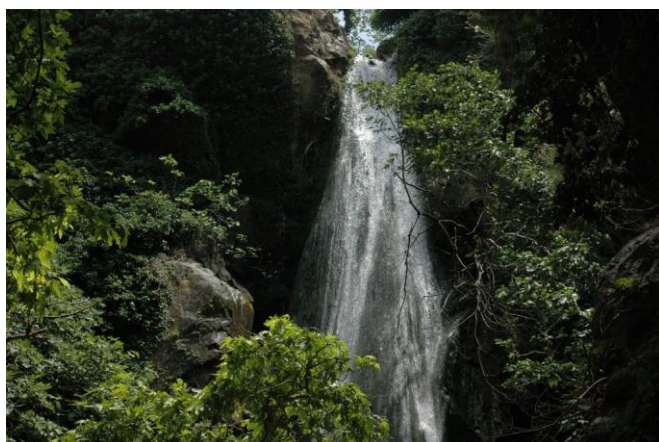
Το Οροπέδιο Λασιθίου είναι ένα μαγευτικο τοπίο που μαγνητίζει το ενδιαφερον χιλιάδων τουριστών καθε χρονο. Συνδιάζει τη φυσική ομορφια της γης στο περας της ιστοριας αναδικνύοντας το παραδοσιακό τρόπο ζωής. Από τα αρχαιοτάτων χρόνων υπήρξαν αναφορές στο Οροπέδιο Λασιθίου κυρίως λόγω του Δικταίου Άνδρου, που κατά τη μυθολογία ήταν ο τόπος γέννησης και λατρειας του Δια, ο οποίος ήταν ο

Πατέρας των Θεών της Αρχαίας Ελλάδας. Αναμφίβολα είναι τα ποικίλα στοιχεία που μαρτυρούν πως εκεί ήταν τόπος λατρείας του Δία, καθώς έχουν βρεθεί πάρα πολλά κειμήλια, που βρίσκονται στο Μουσείο του Ηρακλείου. Το Δικταίο Άνδρο είναι μία εντυπωσιακή σπηλιά που βρίσκεται πάνω από το χωριό Ψυχρό και στο εσωτερικό της έχει πολλούς και μεγάλους σταλακτίτες, οι οποίοι αποστομώνουν τους λάτρεις του είδους και όχι μόνο με την είσοδό τους στη σπηλιά.

ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ

Οι γηγαινείς την ονομάζουν και "νησί". Τα βασικά πετρώματα της Χρυσής τα χρώματα των οποίων αφήνουν εκθαμβούς τους επισκέπτες είναι καστανοκόκκινο, γκριζοπράσινο, μαύρο, και δημιουργήθηκαν με τη στερεοποίηση λάβας, που εκχύθηκε από υποθαλάσσιο ηφαίστειο εκατομμύρια χρόνια πριν. Το μεγαλύτερο μέρος της Χρυσής καλύπτεται από άμμο. Πριν από 350.000 έως 70.000 χρόνια, η Χρυσή ήταν ακόμη βυθισμένη στο νερό. Η θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* έχει παρατηρηθεί πολλές φορές στο νησί. Στην αρχαία εποχή υπήρχαν μικροί οικισμοί και αυτο αποδεικνύεται και από την εκκλησία του Αγίου Νικολάου που υπάρχει στα βορειοδυτικά και χτίστηκε πιθανότατα το 13ο αιώνα. Ένα κατάλειπο του οικισμού είναι μια παλιά αλυκή, και το μοναδικό σπίτι του νησιού, που είναι χτισμένο πάνω σε αρχαίες εγκαταστάσεις. Νότια και νοτιοδυτικά του Αγίου Νικολάου υπάρχουν πηγάδια και λαξευτοί τάφοι. Η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος της Χρυσής πέρα από τις ηθικές διαστάσεις που έχει, επιβάλλεται και από ένα αυστηρό εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό καθεστώς προστασίας.

ΦΑΡΑΓΓΙ ΡΙΧΤΗ

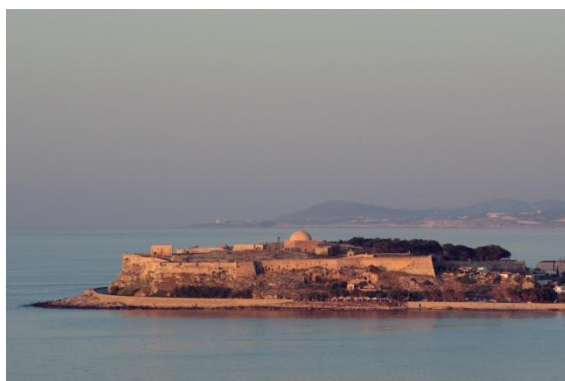
Εικόνα 34 φαράγγι του Ρίχτη "<http://www.cretanbeaches.com/faraggia/faraggia-lasithi%CE%BFy/faraggi-rixti/>"

Το φαράγγι του Ρίχτη βρίσκεται στο Νομό Λασιθίου, στην βόρεια πλευρά, ανάμεσα στον Αγ Νικόλαο και τη Σητεία.. Το φαράγγι και τους καλοκαιρινούς μήνες εξακολουθεί να έχει αρκετό νερό, το οποίο χρησιμοποιείται μέσω δεξαμενής. Η διαδρομή διαρκεί τρεις με τεσσερις ώρες και ξεκινά από το πέτρινο τοξωτό γεφύρι του Λαχανά. Εκεί σύμφωνα με την ιστορία το 1922 με την ανταλλαγή των πληθυσμών λόγω της μικρασιατικής καταστροφής λέγεται ότι οι χριστιανοί σκότωσαν τους Τούρκους της περιοχής, οι οποίοι προσπαθούσαν να κατέβουν στην Σητεία, για να φύγουν με καράβια για την Τουρκία. Έπειτα το φαράγγι συνεχίζει σε ένα μαγευτικό καταπράσινο τοπίο μέσα στο ποτάμι,.. Τα πλατάνια, οι πικροδάφνες και οι φασκομηλιές είναι πολλά , και οι ευωδία από την ύπαρξη διαφόρων αρωματικών φυτών κάνει το τοπίο δελεαστικό . Το στολίδι του τοπίου είναι ο καταρράκτης ύψους άνω των 15 μ. που μόνο σε περιοχές της Βόρειας Ελλάδας περιμένει κανείς να δει. Εντυπωσιαζουν τον επισκέπτη οι παλιοί νερόμυλοι που συναντά στο διάβα του. Εν κατακλείδι απαντάται το Κρητικό πέλαγος. Στην όμορφη βοτσαλωτή παραλία του Ρίχτη υπάρχουν αρκετά αλμυρικά με πέτρινα καθίσματα και τραπέζια. Επίσης, υπάρχει μια πέτρινη βρύση που τρέχει νερό όλο το χρόνο

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ

Σύμφωνα με την παράδοση που επιβεβαιώνεται και από έγγραφα των αρχείων της Βενετίας, κτίστηκε από τους αδελφούς Ιερεμία και Λαυρέντιο Τζαγκαρόλους που καταγόταν από μεγάλη Βενετοκρητική οικογένεια και είχαν ισχυρή επιρροή τόσο στον Ορθόδοξο πληθυσμό όσο και στους Καθολικούς Βενετούς. Στη θέση της Αγίας Τριάδος υπήρχε μικρή Μονή που ανήκε στον ιερομόναχο Ιωακείμ Σοφιανό και η οποία ήταν σε παρακμή μετά το θάνατό του. Για το λόγο αυτό ανατέθηκε από τις Βενετσιάνικες αρχές στον ιερομόναχο της Μονής της Αγίας Κυριακής Ιερεμία Τζαγκαρόλο η ανασυγκρότησή της το 1611. Ο Ιερεμίας αρχίζει την ανοικοδόμηση ενός πολύ μεγάλου συγκροτήματος που θα συνεχίσει ο αδελφός του Λαυρέντιος μετά το θάνατό του, γύρω στα 1634. Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας η Μονή είναι γνωστή ως Selvili Manastir (το Μοναστήρι με τα κυπαρίσσια) και βρίσκεται συχνά σε δύσκολη θέση. Στη μεγάλη ελληνική επανάσταση του 1821 οι μοναχοί φεύγουν χωρίς όμως να προλάβουν να κρύψουν τα πολύτιμα κειμήλια που καίγονται από την πυρπόλησή της, ή αρπάζονται.

ΦΡΟΥΡΙΟ ΦΟΡΤΕΤΖΑΣ

Εικόνα 35 Φορτέτζας "http://lexifilia.blogspot.gr/2012/08/blog-post_7282.html"

Το βενετσιάνικο φρούριο της Φορτέτζας είναι κτισμένο πάνω στο λόφο του Παλαιοκάστρου, στα δυτικά της σημερινής πόλης. Στο λόφο αυτό υπήρχε η ακρόπολη της αρχαίας πόλης της Ρίθυμνας και το ιερό της Ροκκαίας Αρτέμιδος. Τα λαξεύματα που εντοπίστηκαν σε διάφορα σημεία του λόφου, μαρτυρούν την ύπαρξη της ακρόπολης πάνω στο βράχο. Το φρούριο της Φορτέτζας κατασκευάστηκε μεταξύ 1573-1580 από τους Βενετούς και έχει αστερόμορφο σχήμα, τρεις πύλες και έξι προμαχώνες. Επιλέχθηκε ο λόφος Παλαιόκαστρο, που έχει απέραντη θέα και από στεριά και από θάλασσα. Το συνολικό μήκος του είναι 1307 μ. και περιλαμβάνει τέσσερις προμαχώνες και τρεις αιχμές. Για την ολοκλήρωσή του χρειάστηκαν 76800 αγγαρείες των κατοίκων όλου του νομού και κατασκευάστηκε από κανονικές ορθογωνικές πέτρες από τον πρωτομάστορα Γ. Σκορδίλη. Στο κέντρο ο ναός του S. Nicolo μετατράπηκε στο Τζαμί του Σουλτάν Ιμπραήμ Χάν. Υπήρχε το οίκημα του Διοικητή, του Συμβούλου, χώροι στρατωνισμού και σταυλισμού, αποθήκες πυρομαχικών, δεξαμενή ύδρευσης και κατοικίες που καταστάφθηκαν μεταγενέστερα. Το κάστρο της Φορτέτζας, στο οποίο μεχρι σήμερα δεν έχουν πραγματοποιηθεί συστηματικές ανασκαφές, «φιλοξενεί» τους εξής χώρους, την κεντρική πύλη, την κατοικία του Ρέκτορα, τον καθεδρικός ναό, τις πυριτιδαποθήκες, δεξαμενές, αποθήκη πυροβολικού, πιθανό Επισκοπικό Μέγαρο κά.

ΣΠΗΛΑΙΟ ΜΙΛΑΤΟΥ

Εικόνα 36 σπήλαιο της Μιλάτου "<http://www.cretanbeaches.com/spilaia/spilaia-lasithi%CE%BFy/spilaio-milatoy/>"

Το σπήλαιο της Μιλάτου, γνωστό κι ως σπήλαιο του Ραπά, βρίσκεται 3km βορειοανατολικά της Μιλάτου, σε υψόμετρο 155m.. Το σπήλαιο είναι εύκολα επισκέψιμο, ανοικτό για τους επισκέπτες. Το σπήλαιο της Μιλάτου είναι γνωστό για την τραγωδία που έλαβε χώρα τον Φεβρουάριο του 1823. Το χειμώνα του 1822-23, ο Χασάν Πασάς κατάστρεψε και ερήμωσε το Οροπέδιο Λασιθίου. Έπειτα, επέδραμε στην περιοχή του Μιραμπέλλου και οι κάτοικοι, προβλέποντας την καταστροφική του manía, κατέφευγαν σε σπηλιές. . Το σπήλαιο έχει 8 εισόδους που εκτείνονται σε ένα μήκος 40m. Η κεντρική είσοδος έχει πλάτος 9m και ύψος 2m. Η δεξιότερη είσοδος αφήνει το φως της ημέρας να φωτίζει την αίθουσα στην οποία υπάρχει το εκκλησάκι του Αγίου Θωμά. Και οι δύο εισοδοί οδηγούν στο κυρίως σπήλαιο.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΒΑΙ

Το Φοινικόδασος του Βάι βρίσκεται στην Κρήτη, στο νομό Λασιθίου. Είναι ένα από τα 19 Αισθητικά Δάση της Ελλάδας με έτος ίδρυσης το 1973. Το μοναδικό φοινικόδασος στην Ευρώπη με την όμορφη παραλία και την πεντακάθαρη θάλασσα στο βόρειο άκρο της επαρχίας πάνω στο ακρωτήριο Σίδερο, αποτελεί μια μοναδικής ομορφιάς γωνιά της Κρητικής γης. Ο λόγος για τον οποίο ανήκει σε αυτή τη κατηγορία προστατευόμενων φυσικών περιοχών είναι η ύπαρξη του ενδημικού Κρητικού Φοίνικα. Οι φοίνικες εδώ είναι αυτοφυείς και οι συστάδες τους καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της μικρής ρεματιάς μέχρι τη θάλασσα. Το Βάι εκτός από αισθητική έχει και μεγάλη βιολογική αξία. Ο υδροβιότοπος που δημιουργείται ανάμεσα στο Φοινικόδασος και στην παραλία είναι σημαντικός για την ορνιθοπανίδα, ενώ μέσα στη θάλασσα αναπτύσσεται τεράστιος πλούτος θαλάσσιας ζωής. Η έκταση του αισθητικού δάσους είναι 20 εκτάρια και η ονομασία του προέρχεται από τα φοινικόδεντρα που στην Κρήτη ονομάζονται Βάγιες - Βάγια -

Βάι. Ο συγκεκριμένος φοίνικας είναι γνωστός από τη Μινωική εποχή και ονομάζεται και φοίνικας του Θεόφραστου.

ΜΟΝΗ ΤΟΠΛΟΥ

Η μονή Τοπλού είναι ένα ξακουστό μοναστήρι στην ανατολική πλευρά της Κρήτης και βρίσκεται 10χλμ ανατολικά της Σητείας και 6χλμ βόρεια του Παλαικάστρου της επαρχίας Σητείας. Η αρχική ονομασία της μονής είναι «Παναγία η Ακρωτηριανή» όπως προκύπτει από επίσημα έγγραφα και σφραγίδες του 15ου ή του 16ου αιώνα. Με την ονομασία «Τοπλού» αναφέρεται πρώτη φορά σε τουρκικό έγγραφο του 1673. Για την προέλευση του ονόματος της μονής Τοπλού έχουν ειπωθεί πολλές εκδοχές με πιο επικρατέστερη την άποψη ότι προέρχεται από την τουρκική λέξη Τοπ (= κανόνι) εξαιτίας ενός μικρού κανονιού που υπήρχε εκεί από την περίοδο της Ενετοκρατίας και το οποίο όχι μόνο προφύλασσε τη μονή από τους πειρατές αλλά και ειδοποιούσε τα γύρω χωριά εάν διέτρεχε κίνδυνο. Η πιο αληθοφανής όμως εκδοχή από τις υπόλοιπες είναι ότι προέρχεται από τη συκοπή της λέξης πλού(σιο) καθώς το μοναστήρι διέθετε και διαθέτει ακόμα και σήμερα τεράστια ακίνητη περιουσία (κτήματα, αμπελώνες, ελαιώνες). Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ακόμα και σήμερα όταν αναφέρονται στη μονή την προσφωνούν με το όνομα «Το Μεγάλο Μοναστήρι».

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Αγίου Νικολάου δημιουργήθηκε με σκοπό να εκθέτει ευρήματα από την ανατολική Κρήτη που μέχρι τότε μεταφέρονταν στο Μουσείο Ηρακλείου. Η έκθεση δεν έχει την οριστική της μορφή, καλύπτει όμως ένα τεράστιο χρονικό διάστημα από τη Νεολιθική Εποχή ως το τέλος της Ελληνορωμαϊκής περιόδου. Μεγαλύτερα και σπουδαιότερα σύνολα αποτελούν τα κτερίσματα από το πρωτομινωικό νεκροταφείο της Αγίας Φωτιάς κοντά στη Σητεία (3.000-2.300 π.Χ.) στην πρώτη αίθουσα και τα ευρήματα από το ανάκτορο των Μαλλίων που έφεραν στο φως οι έρευνες της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής, στην τέταρτη αίθουσα. Πιο διάσημο αντικείμενο θεωρείται το σπονδικό αγγείο που έγινε γνωστό ως "η θεά της Μύρτου". Το κτίριο του Μουσείου είναι ορθογώνιο με οκτώ αίθουσες για τα εκθέματα, που διατάσσονται κυκλικά γύρω από κεντρικό ορθογώνιο και πλακόστρωτο αίθριο. Μπροστά του ανοίγεται αυλή στεγασμένη που οδηγεί στα γραφεία της Υπηρεσίας (πρώην Εφορείο) και στο εργαστήριο συντήρησης από τη μια και σε κήπο που σε σχήμα Π πλαισιώνει το κεντρικό κτίριο. Στο παρελθόν έχουν

φιλοξενηθεί περιοδικές εκθέσεις όπως: "Λασιθι 5.000 χρόνια καλλιτεχνικής έκφρασης: Νίκος Σωτηριάδης, προσωπεία-ειδώλια 1997 μ.Χ.", "Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Το αθάνατο νερό" κλπ. Στο άμεσο μέλλον οι αίθουσες θα λάβουν την τελική τους μορφή, καθώς προτίθεται να γίνει επανέκθεση των αντικειμένων στα πλαίσια ένταξης του Μουσείου στο Γ' ΚΠΣ από την ΚΔ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, στην οποία ανήκει.

ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Ένα από τα πρώτα και σπουδαιότερα έργα των Ενετών αποίκων ήταν η ανοικοδόμηση στο κέντρο της πόλης και απέναντι από το ανάκτορο του εκάστοτε δούκα, ενός ναού αφιερωμένου στον προστάτη τους, τον Άγιο Μάρκο. Κατά την πολύχρονη πολιορκία της πόλης από τους Τούρκους, οι καμπάνες έδιναν το σύνθημα του συναγερμού σε περιπτώσεις βομβαρδισμού και όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν το Κάστρο, ο Άγιος Μάρκος παραχωρήθηκε στον Δεφτερδάρ Αχμέτ Πασά που τον μετέτρεψε σε τζαμί που έφερε το όνομά του. Το κωδωνοστάσιο κατεδαφίστηκε και στη θέση του υψώθηκε μιναρές. Οι νέοι κατακτητές μη σεβόμενοι την ιερότητα του χώρου κατέστρεψαν τις τοιχογραφίες και τους χριστιανικούς τάφους. Μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών και την αποχώρηση των Τούρκων, ο Άγιος Μάρκος περιήλθε στη δικαιοδοσία της Εθνικής Τράπεζας, μετά στο Δήμο Ηρακλείου και το 1956 υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του Δήμου και της Εταιρείας Κρητικών Ιστορικών Μελετών και αρχίζει έτσι η αποκατάστασή του.

ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ (ΚΑΤΩ ΖΑΚΡΟΣ)

Εικόνα 37 Κάτω Ζάκρο "<http://www.explorecrete.com/hiking/GR-faraggi-Zakrou.html>"

Σε μικρή απόσταση από τη Επάνω Ζάκρο, σχεδόν 100km νοτιοανατολικά του Αγίου Νικολάου ξεκινά το πανέμορφο φαράγγι της Κάτω Ζάκρου ή των Νεκρών, που τελειώνει στην Κάτω Ζάκρο. Η ομορφιά του τοπίου, η ιστορική του σπουδαιότητα αλλά και η προσβασιμότητα του, προσελκύουν μεγάλο αριθμό επισκεπτών κάθε

χρόνο. Πρόκειται για εξαιρετικής ομορφιάς φαράγγι που στα ψηλά του τείχη υπάρχουν μεγάλες σπηλιές. Στις σπηλιές αυτές βρέθηκαν τάφοι από τη Μινωική εποχή και μέσα σε αυτούς ευρήματα μεγάλης αρχαιολογικής αξίας. Λόγω των τάφων αυτών μάλιστα το φαράγγι ονομάζεται "Φαράγγι των Νεκρών" και οι σπηλιές "Σπηλιές των Νεκρών".

ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΙΣΤΡΟΥ

Το Ίστρο(ν) βρίσκεται 12km ανατολικά του Αγίου Νικολάου και πολύ κοντά στο Καλό Χωριό. Είναι ένα ήρεμο γραφικό χωριό, κτισμένο σε μια κοιλάδα κατάφυτη με ελαιώνες και με πολλά νερά, το οποίο έχει αναπτυχθεί τουριστικά. Κύριος μοχλός ανάπτυξης του Ίστρου είναι αδιαμφισβήτητα οι σμαραγδένιες ακρογιαλιές του, οι οποίες είναι διασκορπισμένες στους τρεις συνεχόμενους κόλπους του, αλλά και η εύκολη πρόσβαση του μέσω του βόρειου οδικού άξονα της Κρήτης. Το Ίστρο είναι κτισμένο στην τοποθεσία της αρχαϊκής πόλης Ίστρων. Ερείπια μιας μινωικής πόλης με άγνωστο όνομα σώζονται ακόμη στο λόφο Βρόκαστρο νότια του Καλού Χωριού. Η πρώτη παραλία στα δυτικά, 1km δυτικά του χωριού είναι η πιο απόμερη της περιοχής και ονομάζεται Καραβοστάσι. Στον ίδιο κόλπο, ανατολικά από το Καραβοστάσι υπάρχει η παραλία του Αγίου Παντελεήμονα. Ο δεύτερος κόλπος του Ίστρου βρίσκεται 500m ανατολικά του χωριού. Εδώ βρίσκεται μια από τις ωραιότερες παραλίες της Ελλάδος που φιγουράρει σε πάρα πολλές card postals της Κρήτης. Το Βούλισμα ή Χρυσή Άμμος είναι μια υπέροχη αμμουδιά με άσπρη άμμο που της δίνει ένα υπέροχο εξωτικό γαλάζιο χρώμα. Μια ακόμη μεγάλη παραλία του Ίστρου βρίσκεται 1km ανατολικά, η Πήλος. Ανάμεσα στον Πηλό και στο Βούλισμα βρίσκεται η άγνωστη παραλία του Χαρταλάμη Κόλυμπος, ιδανική για απομόνωση. Ανατολικά υπάρχει ένας μικρός κόλπος όπου σχηματίζονται τρεις μικρές παραλίες με πανέμορφα νερά. Οι παραλίες είναι προσβάσιμες από μονοπάτι και ονομάζονται Βρυονήσι (ή Πρασονήσι), λόγω του ομώνυμου μικρού νησιού που βρίσκεται ακριβώς απέναντι.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ

Ο Πλατανιάς βρίσκεται 12km από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι η κατεξοχήν κοσμική παραλία μαζί με την παραλία της Αγίας Μαρίνας με πληθώρα ξενοδοχείων, ταβερνών και δημοφιλών κέντρων διασκέδασης. Η παραλία του είναι μεγάλη αλλά δεν έχει άμμο και σε αρκετά σημεία είναι απότομη και απαιτεί προσοχή

από τους λουόμενους. Από την <ακρόπολη> του πλατανιά μπορείτε να απολαύσετε την ομορφιά του κόλπου των Χανίων.

Μεθοδολογία έρευνας

Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί κατά πόσο η βαθμολογία του tripadvisor και των google clicks αναδεικνύουν τα τουριστικά αξιοθέατα της Κρήτης και βοηθούν στην προώθηση του τουρισμού.

Επίσης σκοπός είναι να παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα της διωνυμικής κατανομής των αποτελεσμάτων της έρευνας μας και την επίδραση στην ανάδειξη του τουρισμού της Κρήτης.

Μεθοδολογία της έρευνας

Σχετικά με την έρευνα μας θα ακολουθηθεί θετικιστική προσέγγιση και το είδος της μεθοδολογίας της έρευνας θα είναι ποσοτική. Όσο αφορά τις τεχνικές θα γίνει συλλογή στοιχείων από το tripadvisor.com και θα γίνει σύγκριση με την σημαντικότητα στην αναζήτηση του λήμματος στο google.com με σκοπό την άντληση στατιστικών δεδομένων. (Μπαμπινιώτης, Γ., 1998)

Αυτό το τμήμα της έρευνας, αποτελείται από την συστηματική συλλογή πληροφοριών από ήδη δημοσιευμένες πηγές με σκοπό την κατανόηση και την διωνυμική κατανομή του δείγματος. Η ανάλυση των δεδομένων θα γίνει με την χρήση του στατιστικού προγράμματος Excel της Microsoft.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι ότι:

- επιτρέπει τη διευκρίνιση των ασαφών απαντήσεων της βιβλιογραφίας
- έχει τη δυνατότητα προσαρμογής,
- μπορούν να βγουν πολλαπλά συμπεράσματα,
- έχει μικρό κόστος
- επιτυγχάνει σχετικά καλή εποπτεία

Χρησιμότητα και χρήση της βαθμολογίας από το tripadvisor

Η βαθμολογία είναι ένας γρήγορος τρόπος για να μοιραστείτε με άλλους ταξιδιώτες τη γνώμη σας για την εμπειρία που είχατε σε ένα κατάλυμα, εστιατόριο ή αξιοθέατο.

Η κλίμακα της βαθμολογίας σας είναι από 1 έως 5 κύκλοι, όπου 5 είναι η καλύτερη βαθμολογία. Οι βαθμολογίες δεν περιλαμβάνουν γραπτή κριτική. Ωστόσο, μπορείτε να προσθέσετε μια γραπτή κριτική στη βαθμολογία σας οποιαδήποτε στιγμή από τη σελίδα Βαθμολογίες στο Κέντρο Μελών.

Συμφωνα με το www.goviral.gr: «Η βαθμολογία στο Trip Advisor βασίζεται σε ένα δικό της τρόπο μέτρησης που ονομάζεται, “The popularity Index”. Αυτός ο δείκτης είναι στην πραγματικότητα, ένας αλγόριθμος που καθορίζεται από την ποσότητα, την ποιότητα και την συχνότητα των κριτικών για ένα κατάλυμα. Αυτός ο δείκτης όμως πως μεταφράζεται σε κρατήσεις;

Γνωρίζουμε εδώ και καιρό ότι ακόμη και μια μικρή αλλαγή στην κατάταξη του Trip Advisor μπορεί να έχει σημαντική επιρροή στην επισκεψιμότητα online, όσο υψηλότερη η κατάταξη, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η κίνηση στο site του ξενοδοχείου.

Αλλά η κίνηση σε ένα site ξενοδοχείου στις μέρες μας δεν σημαίνει πολλά. Αυτό που χρειάζεται ένα κατάλυμα είναι “μετρήσιμη κίνηση”. Πόση από αυτή την κίνηση από το Trip Advisor μετατρέπεται σε online κρατήσεις;

Αυτό είναι δύσκολο να μετρηθεί. Δεν πρέπει όμως να παραβλέπουμε το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό των τουριστών ειδικά στο εξωτερικό αναζητούν την επιχείρησή σας στο Trip Advisor και η κατάταξη του ξενοδοχείου σας, παίζει για αυτούς σημαντικό ρόλο για να πραγματοποιήσουν την κράτησή τους.

Σε πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε η εταιρεία MICROS eCommerce, από ένα τυχαίο δείγμα του πελατολογίου της, αποδείχθηκε ότι όσο πιο ψηλά στην κατάταξη είναι ένα κατάλυμα, τόσο μεγαλύτερες είναι οι απευθείας online κρατήσεις.

Η κατάταξή σας στο Trip Advisor μπορεί γρήγορα να βελτιωθεί με τους ακόλουθους τρόπους:

- Προσφέροντας υπηρεσίες και παροχές που ξεπερνούν τις προσδοκίες
- Παρακολουθώντας και απαντώντας άμεσα στις κριτικές των πελατών σας (μερικές φορές γίνονται πριν καν φύγουν από το ξενοδοχείο σας)
- Απαντώντας άμεσα και με ειλικρίνεια

- Ζητώντας ευγενικά από τους πελάτες σας να γράψουν μια κριτική στο Trip Advisor. Προσοχή, να είστε προσεκτικοί όταν απαντάτε και να χρησιμοποιείτε τη σειρά εργαλείων “Free Marketing Tools” που σας προσφέρει το Trip Advisor.

Το ιδανικό είναι να απαντάτε σε όλες τις κριτικές, είτε για να διορθώσετε μια εσφαλμένη εντύπωση είτε για να αναδείξετε περαιτέρω ένα θετικό τομέα του ξενοδοχείου σας. Αυτή είναι η καλύτερη στρατηγική για ένα ξενοδοχείο που θέλει να αυξήσει την κατάταξή του στο Trip Advisor και πιθανόν και η πιο αποτελεσματική.»

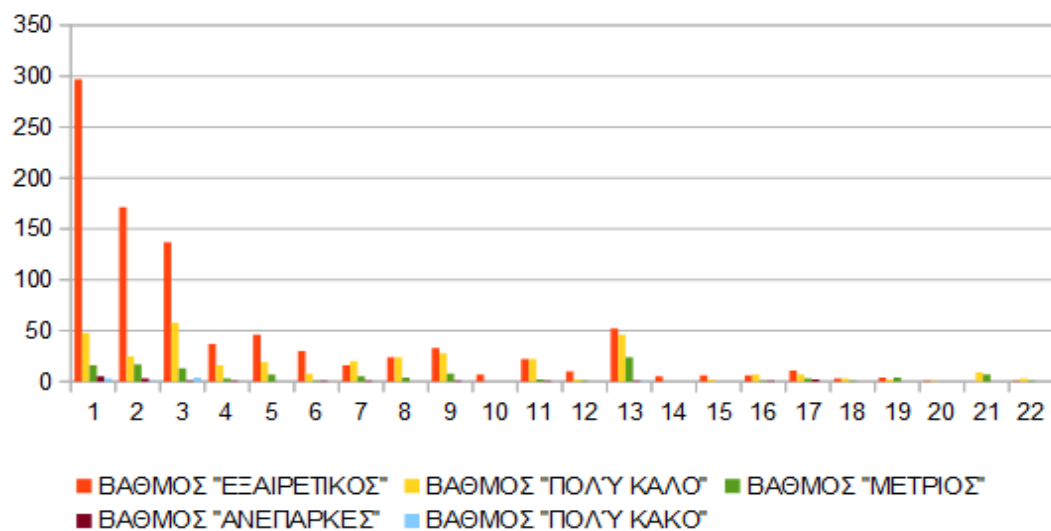
Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Νομός Χανίων

Στο νομό Χανίων είχαμε 22 αξιοθέατα που αξιολογήθηκαν από χρήστες του tripadvisor. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζουμε τα στοιχεία και τα αποτελέσματα αξιολογήσεων για τα αξιοθέατα των Χανίων

A/A	ΟΝΟΜΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΟΥ	ΔΗΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟ GOOGLE "LINKS"	M.O. ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ TRIPADVISOR	Βαθμολογία από Διωνυμική	Σφάλμα Διωνυμικής
3	ΕΛΑΦΟΝΗΣΙ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	243000	94,20%	369	0,00268
5	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟΥ ΜΠΑΛΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	236000	93,36%	217	0,00819
6	ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΦΑΡΑΓΓΙ	277000	90,33%	213	0,00103
11	ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ)	ΧΑΝΙΩΝ	ΚΗΠΟΣ	94300	91,23%	57	0,00038
13	ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	282000	90,83%	72	0,00332
14	ΛΟΥΤΡΟ	ΣΦΑΚΙΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ	330000	93,50%	40	0,00093
16	ΤΟ ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΗ	ΧΑΝΙΩΝ	ΛΙΜΑΝΗ	72000	84,29%	42	0,00605
19	ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΜΟΥΣΕΙΟ	1820000	87,69%	52	0,00732
20	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ	ΜΟΥΣΕΙΟ	1120000	86,57%	70	0,00015
23	ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ	ΣΦΑΚΙΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ	808000	100,00%	7	0,00000
24	ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΤΕΡΑ	ΣΟΥΔΑΣ	ΜΟΥΣΕΙΟ	22500	87,66%	47	0,01227
25	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ	ΣΦΑΚΙΩΝ	ΒΟΥΝΑ	802000	93,85%	13	0,00541

26	ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ	ΑΠΟΚΟΡΩΝ ΟΥ	ΛΙΜΝΗ	40900	83,71%	124	0,00353
30	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΘΡΗΣΚΕΥ ΤΙΚΕΣ ΤΟΠΟΘΕ ΣΙΕΣ	1400000	100,00%	5	0,00000
35	ΦΑΡΑΓΓΙ ΙΜΠΡΟΥ	ΣΦΑΚΙΩΝ	ΦΑΡΑΓΓΙ	49500	95,00%	8	0,00118
46	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΡΑΘΙ	ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ	139000000	84,00%	15	0,01239
51	ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΠΟΚΟΡΩΝ ΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	1660000	83,48%	23	0,01183
53	ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΡΑΓΚΟΚΑΣΤΕΛΛΟ	ΣΦΑΚΙΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ	178000	85,71%	7	0,00108
57	ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ	1250000	80,00%	10	0,09309
63	ΣΠΗΛΛΑΙΟ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΣΠΗΛΛΑΙΟ	92500	90,00%	2	0,02650
69	ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	ΠΛΑΤΑΝΙΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ	285000	71,25%	16	0,09086
72	ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	ΚΑΝΤΑΝΟΥ- ΣΕΛΙΝΟΥ	ΦΑΡΑΓΓΙ	339000	80,00%	5	0,04366

Πίνακας 1: Διάγραμμα σημαντικότητας αξιοθέατων νομού Χανίων

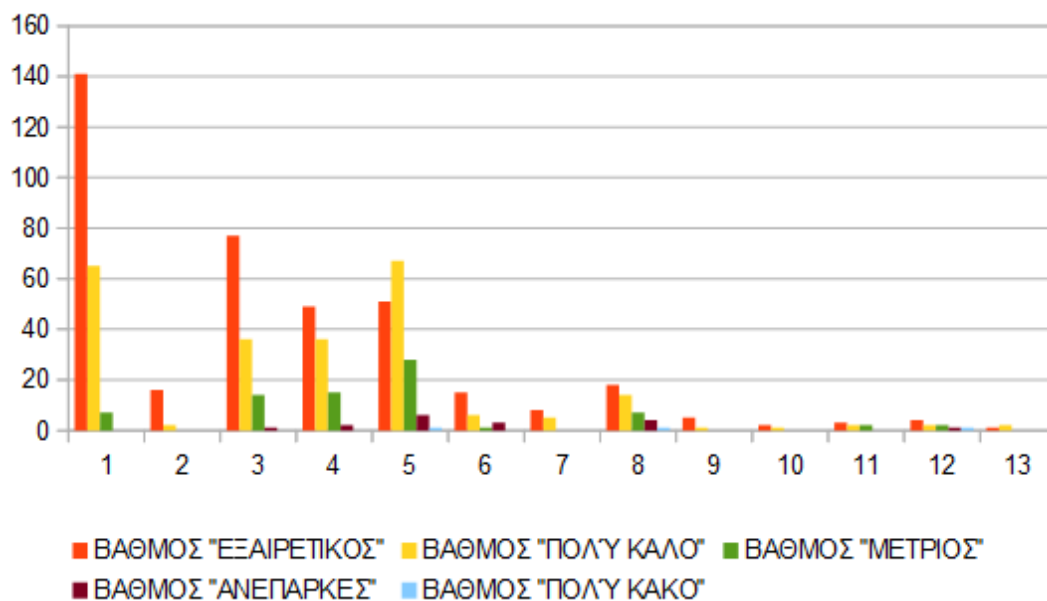
Νομός Ρεθύμνου

Στο νομό Ρεθύμνου είχαμε 13 αξιοθέατα που αξιολογήθηκαν από χρήστες του tripadvisor. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζουμε τα στοιχεία και τα αποτελέσματα αξιολογήσεων για τα αξιοθέατα του Ρεθύμνου

Πίνακας 2 Αποτελέσματα αξιοθεάτων νομού Ρεθύμνου

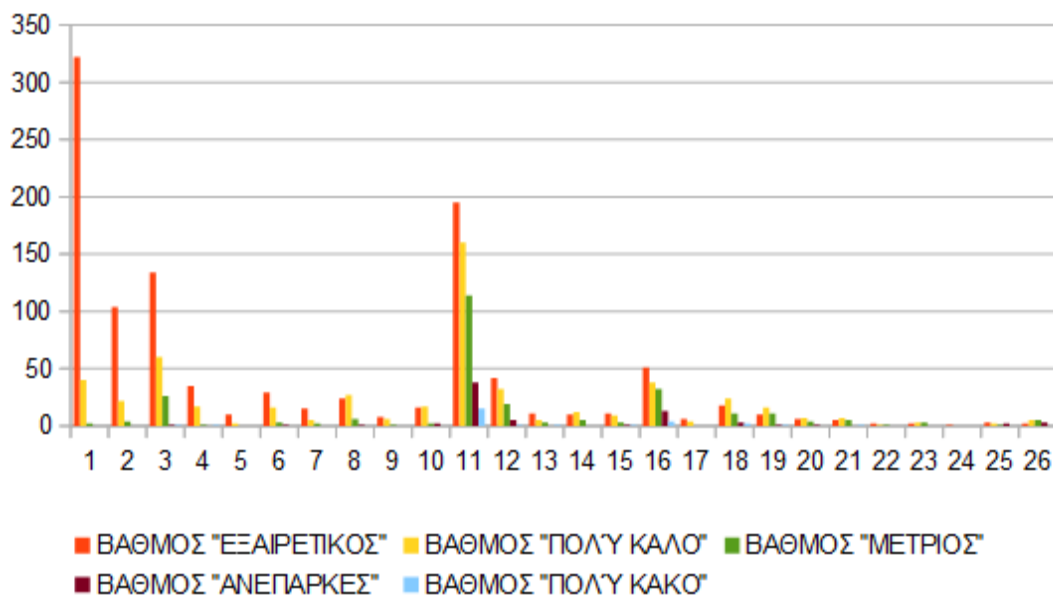
A/A	ΟΝΟΜΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΟΥ	ΔΗΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟ GOOGLE "LINKS"	Μ.Ο. ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ TRIPADVISOR	Βαθμολογία από Διωνυμική	Σφάλμα Διωνυμικής
4	ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ	485000	92,58%	213	0,00048
7	ΤΟ ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ	ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	ΦΑΡΑΓΓΙ	14000	97,78%	18	0,00004
10	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ	52800	89,53%	128	0,00377
21	ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΡΕΒΕΛΗ	ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	129000	85,88%	102	0,00207
31	ΦΡΟΥΡΙΟ ΦΟΡΤΕΤΣΑΣ	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΑΣΤΡΟ	8500	81,05%	153	0,00050
37	ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	453000	86,40%	25	0,01905
39	ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ(ΠΑΤΣΟΥ)	ΑΜΑΡΙΟΥ	ΦΑΡΑΓΓΙ	22000	92,31%	13	0,00805
40	ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΗ	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΛΙΜΑΝΗ	81600	80,00%	44	0,01305
41	ΜΟΥΣΕΙΟ ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	25800	96,67%	6	0,00021
56	ΜΙΚΡΟ ΑΜΜΟΥΔΙ	ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	61300	93,33%	3	0,00422
61	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΡΑΚΑΣ (ΡΟΔΑΚΙΝΟ)	ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	60800	82,86%	7	0,03342
67	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	29900	74,00%	10	0,06139
73	ΣΠΗΛΙΑ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΣΠΗΛΑΙΟ	217000	86,67%	3	0,09504

Πίνακας 3: Διάγραμμα σημαντικότητας αξιοθεάτων νομού Ρεθύμνου

Νομός Ηρακλείου

Στο νομό Ηρακλείου είχαμε 26 αξιοθέατα που αξιολογήθηκαν από χρήστες του tripadvisor. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζουμε τα στοιχεία και τα αποτελέσματα αξιολογήσεων για τα αξιοθέατα του Ηρακλείου

Πίνακας 4: Διάγραμμα σημαντικότητας αξιοθεάτων νομού Ηρακλείου

Πίνακας 5 Αποτελέσματα αξιοθεάτων νομού Ηρακλείου

A/A	ΟΝΟΜΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΟΥ	ΔΗΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟ GOOGLE "LINKS"	Μ.Ο. ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ TRIPADVISOR	Βαθμολογία από Διωνυμική	Σφάλμα Διωνυμικής
1	ΕΝΥΔΡΕΙΟ AQUAWORLD	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΕΝΥΔΡΕΙΟ	71900	97,58%	364	0,00000
2	ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	26900	95,38%	130	0,00038
8	ΣΤΑΛΙΔΑ	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	3680000	89,28%	222	0,00550
12	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	761000	91,48%	54	0,00173
15	ΓΟΥΡΝΙΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	122000	96,67%	12	0,00021
17	ΚΟΚΚΙΝΗ ΑΜΜΟΣ	ΦΑΙΣΤΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	32100	89,80%	49	0,00027
18	ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	945000	91,82%	22	0,00440

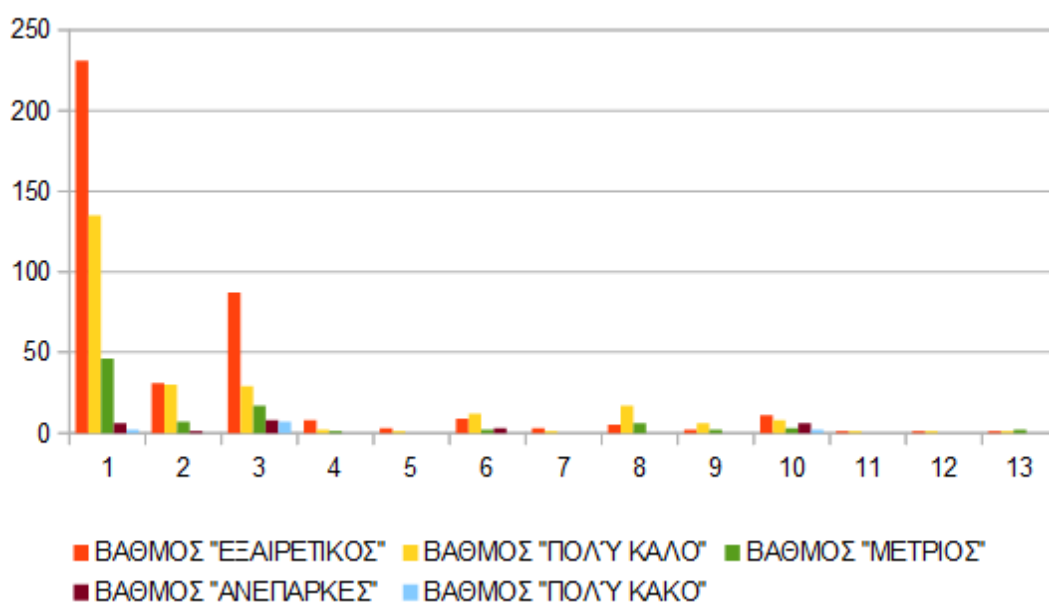
28	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΤΑΛΑ	ΦΑΙΣΤΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	1720000	85,52%	58	0,00548
32	ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ	416000	89,33%	15	0,00213
33	ΦΑΙΣΤΟΣ	ΦΑΙΣΤΟΥ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	241000	85,41%	37	0,01136
34	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΝΩΣΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	2860000	78,47%	522	0,01617
36	ΘΑΛΑΣΣΟΚΟΣΜΟΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΕΝΥΔΡΕΙΟ	20400	82,02%	99	0,00974
38	ΠΑΡΑΛΙΑ ΨΑΡΟΜΟΥΡΑ	ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	123500	85,00%	20	0,01696
42	ΚΟΥΛΕΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΑΣΤΡΟ	8630000	83,70%	27	0,00190
43	ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΑΣΤΡΟ	53000	82,40%	25	0,00358
44	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	1140000	77,25%	138	0,02698
45	ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	26600	92,00%	10	0,00961
48	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΜΑΛΙΩΝ	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	1120000	78,28%	58	0,00149
54	ΚΡΗΝΗ ΜΟΡΟΖΙΝΙ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΙΝΤΡΙΒΑΝΙΑ	4060	76,92%	39	0,00304
55	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΟΝΟΝΑΥΤΗΣ	ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	26200	80,00%	18	0,00156
58	ΚΤΙΡΙΟ ΛΟΤΖΙΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ	23800	76,67%	18	0,00852
62	ΓΟΡΤΥΝΑ	ΓΟΡΤΗΝΑΣ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	146000	85,00%	4	0,03694
64	ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ	136000	77,50%	8	0,01835
68	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΜΟΣ	ΑΡΧΑΝΩΝ-ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ	1500000	100,00%	1	0,00000
71	ΣΠΗΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΤΑΛΑ	ΦΑΙΣΤΟΥ	ΣΠΗΛΑΙΟ	68900	75,00%	8	0,07750
74	ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	198563	68,00%	15	0,00263

Νομός Λασιθίου

Στο νομό Λασιθίου είχαμε 14 αξιοθέατα που αξιολογήθηκαν από χρήστες του TripAdvisor. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζουμε τα στοιχεία και τα αποτελέσματα αξιολογήσεων για τα αξιοθέατα του Λασιθίου

Πίνακας 6 Αποτελέσματα αξιοθεάτων νομού Λασιθίου

A/A	ΟΝΟΜΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΟΥ	ΔΗΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟ GOOGLE "LINKS"	Μ.Ο. ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ TRIPADVISOR	Βαθμολογία από Διωνυμική	Σφάλμα Διωνυμικής
9	ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΝΗΣΙ	501000	87,95%	420	0,00168
22	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΒΟΥΝΑ	127000	86,38%	69	0,00232
27	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	ΝΗΣΙ	50900	84,46%	148	0,02246
29	ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΟΥ ΡΙΧΤΗ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΦΑΡΑΓΓΙ	205000	92,73%	11	0,00660
47	ΣΠΗΛΑΙΟ ΜΙΛΑΤΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΣΠΗΛΑΙΟ	41100	95,00%	4	0,00118
49	ΣΠΗΛΙΑ ΔΙΚΤΑΙΟΥ ΑΝΤΡΟΥ	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΣΠΗΛΑΙΟ	6290	80,77%	26	0,01912
50	ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΤΩ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	70200	95,00%	4	0,00118
52	ΠΑΡΑΛΙΑ ΒΑΙ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ	767000000	79,29%	28	0,04874
59	ΜΟΝΙ ΤΟΠΛΟΥ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ	404000000	80,00%	10	0,04366
60	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΜΟΥΣΕΙΟ	162000	73,33%	30	0,05973
65	ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΦΑΡΑΓΓΙ	92700	90,00%	2	0,02650
66	ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΙΣΤΡΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΠΑΡΑΛΙΑ	363000	90,00%	2	0,02650
70	ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΛΙΜΝΗ	43700	75,00%	4	0,06981

Πίνακας 7: Διάγραμμα σημαντικότητας αξιοθεάτων νομού Λασιθίου

Σύνολο Κρήτης

Παρατηρώντας κανείς τα αποτελέσματα παρατηρεί ότι τα 8 πιο γνωστά αξιοθέατα της Κρήτης, σύμφωνα με το tripadvisor είναι 1 Ενυδρείο, 3 Παραλίες, 1 Νησί, 1 Αρχαιολογικός χώρος, 1 Γειτονιά και 1 Φαράγγι, εκ των οποίων τα 4 είναι στο νομό Ηρακλείου, τα 2 στο νομό Χανίων, το 1 στο νομό Λασιθίου και το 1 στο νομό Ρεθύμνου.

Εν αντίθεση όμως τα 8 πιο γνωστά αξιοθέατα της Κρήτης, σύμφωνα με τα google links είναι 4 Παραλίες, 1 Θρησκευτική τοποθεσία, 1 Κάστρο, 1 Αρχαιολογικό χώρο και 1 Μουσείο, εκ των οποίων τα 4 είναι στο νομό Ηρακλείου, τα 2 στο νομό Χανίων, τα 2 στο νομό Λασιθίου και κανένα στο νομό Ρεθύμνου. Και συγκρίνοντας τα παραπάνω μόνο ο Αρχαιολογικός χώρος της Κνωσού και η Σταλίδα είναι και στα δύο.

Με βάση τα παραπάνω μπορεί να δει κανένας ότι τα google links δεν συνάδουν με την Βαθμολογία του tripadvisor. Παρολαυτά, εξετάζοντας εκτενέστερα τους πίνακες παρατηρεί ότι σε χαμηλότερες βαθμολογίες υπάρχει μια ταύτιση. Αυτό επίσης φαίνονται και στα ποσοστά της διωνυμικής κατανομής καθώς και στα σφάλματα αυτής.

Συμπεράσματα

Η Κρήτη με την είσοδο πέρα των οκτώ εκατομμυρίων τουριστών ολόχρονα έχει γίνει ένας από τους πιο γνωστούς προορισμούς από το οποίο σήμερα η ελληνική κυβέρνηση ωφελείτε. Απώτερος σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η παρουσίαση και η διερεύνηση των τουριστικών προορισμών και η μελέτη της σπουδαιότητας του βάσει της βαθμολογίας των site του tripadvisor και των google clicks που έχουν αναπτυχθεί από την διαφήμιση τους στο διαδίκτυο. Μέσα από την προσπάθεια μελέτης έχουν προκύψει σημαντικά συμπεράσματα.

Πραγματοποιήθηκαν αρκετές ενέργειες με απώτερο σκοπό τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Κρήτης ώστε να προσφέρει ένα ποιοτικά αναβαθμισμένο προορισμό για τους επισκέπτες της. Οι ενέργειες αυτές αφορούσαν την αξιοποίηση και την ένταξη στο τουριστικό προϊόν νέων αξιοθέατων σε συνδυασμό με την ανάδειξη του φυσικού, του πολιτιστικού πλούτου όπως και της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και Κρητικής κουζίνας. Όλα αυτά προσδίδουν στον νομό τη μοναδικότητα του και αποτελούν κύρια συστατικά στοιχεία για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Απαραίτητη είναι και η συμμετοχή των ντόπιων κατοίκων στην προσπάθεια ανάδειξης της Κρήτης στους ξένους μέσα από την διαβίωση και τη συνέχιση της παράδοσης του τόπου στην καθημερινότητα τους χωρίς οι ίδιοι να την υποτιμούν.

Αξίζει να σημειώσουμε πως ο κυρίαρχος και σημαντικότερος φορέας του τουρισμού είναι ο ΕΟΤ ο οποίος κατέχει κυρίως συντονιστικό ρόλο όλων των υπόλοιπων τοπικών και ιδιωτικών φορέων. Σημαντικό ρόλο παίζει όμως και η προσπάθεια των ξένων πρακτορείων και των διαφημιστικών εταιριών.

Σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας

Όσο αφορά τα αποτελέσματα της έρευνας πιστεύουμε ότι απαντήθηκε ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας. Από την έρευνα διερευνηθήκε ότι η αντιλαμβανόμενη αξία των τουριστικών αξιοθέατων της Κρήτης έχει γίνει μερικώς κατανοητή.

Από την έρευνα προκύπτει επίσης και ο βαθμός σπουδαιότητας και ανάδειξης του ενδιαφέροντος για τα τουριστικά αξιοθέατα της Κρήτης. Στην Κρήτη αρκετές ξενοδοχειακές μονάδες έχουν τις υποδομές για να υποστηρίξουν το πλήθος και τις

ιδιαιτερότητες των τουριστικών αξιοθέατων παρόλα αυτά τους λείπουν οι τρόποι οργάνωσης και προσέγγισης των τουριστών. Συγκεκριμένα υπάρχουν: α) οι τόποι που θα μπορούσαν να προσελκύσουν ένα αξιόλογο αριθμό τουριστών αλλά δεν έχουν προβληθεί κατάλληλα ή δεν έχουν οργανωθεί ως πρέπει (πχ Ναυτικό Μουσείο Ρεθύμνου), β) υπάρχουν που δέχονται μεγάλο μέρος τουριστών (πχ Βάι, Σαμαριά) αλλά δεν έχουν πώς να τους απασχολήσουν ή πως τους δραστηριοποιήσουν. Όποτε υπάρχει ανάγκη για χρήση του εναλλακτικού Τουρισμού και των μορφών αυτού.

Επίσης οι ξενοδόχοι και οι τουριστικοί φορείς της Κρήτης δεν έχουν ενημερωθεί πλήρως για τα προγράμματα ανάπτυξης και προώθησης του τουρισμού της Κρήτης από κάποιον αρμόδιο φορέα ούτε έχουν ασχοληθεί ιδιαίτερος με την σωστή χρήση του tripadvisor. Αυτό φαίνεται από τις λίγες ελληνικές κριτικές και την μη σωστή πολλές φορές περιγραφής των αξιοθέατων.

Προτάσεις

Το κλειδί προς αυτή την κατεύθυνση είναι η συνεργασία όλων των τοπικών και κρατικών τουριστικών φορέων αλλά και των ντόπιων κατοίκων για μια οργανωμένη παρέμβαση στην ανάδειξη και προώθηση των χαρακτηριστικών αυτών και τον επαναπροσδιορισμό της τουριστικής ταυτότητας και δραστηριότητας της Κρήτης. Ειδικότερα:

Οι δημόσιες σχέσεις ως λειτουργία και ως μοχλός ανάπτυξης στις επιχειρήσεις του τουρισμού της Κρήτης

Οι δημόσιες σχέσεις, ως λειτουργία απαιτούν καλό προγραμματισμό και ακρίβεια κινήσεων και βημάτων υλοποίησης των στόχων τους, ώστε να οδηγήσουν σε ικανοποιητικά αποτελέσματα. Προγραμματισμός είναι ένα σύνολο λελογισμένων ενεργειών και μέσων κατάρτισης, εφαρμογής και έλεγχου και - εν τέλει πραγμάτωσης ενός προγράμματος, που εκπονήθηκε αποκλειστικώς για την επίτευξη συγκεκριμένων επιδιωκόμενων σκοπών και στόχων.

Ο σχεδιασμός ενός προγράμματος δημόσιων σχέσεων για μια επιχείρηση εναλλακτικού τουρισμού, διακρίνεται σε δυο σκέλη:

α) στρατηγικός προγραμματισμός, είναι αυτός που ασχολείται με τους μακροπρόθεσμους στόχους της τουριστικής επιχείρησης και τις στρατηγικές και που χρησιμοποιεί τεχνικές προβλέσεων, ώστε να μπορεί να κάνει μακροπρόθεσμες

προγνώσεις για τις εξελίξεις στον τουριστικό χώρο, για χρονική διάρκεια μεγαλύτερη της πενταετίας.

β) τακτικός προγραμματισμός, είναι αυτός που ασχολείται με τις συγκεκριμένες αποφάσεις που πρέπει να παίρνονται για την λειτουργία της τουριστικής επιχείρησης προκειμένου να πραγματοποιούν οι στόχοι που τίθενται από τον στρατηγικό προγραμματισμό.

Οι τρόποι προώθησης των επιχειρήσεων μέσω διαφόρων μορφών τουρισμού όπως του εναλλακτικού

Η στρατηγική της τουριστικής επιχείρησης και η γνώση της κατάστασης της, με βάση την αξιολόγηση του κόστους και του αναμενόμενου κέρδους αποσκοπεί στο να προσδιορίσει και να επαναπροσδιορίσει το στόχο της καθώς και τις προτεραιότητες της οι οποίες σχετίζονται με:

- τη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των εργαζομένων
- τη φιλοσοφία και την επιδίωξη να γίνει η τουριστική επιχείρηση γνωστή σε κάθε νέα τουριστική αγορά
- την παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής της επιχείρησης και
- την ανάδειξη των επιτευγμάτων της
- την προσπάθεια ανάδειξης της εικόνας της επιχείρησης, αν έχει υιοθετήσει σύγχρονες οικονομικές τεχνικές ή νέες τεχνικές διείσδυσης στην τουριστική αγορά
- την προετοιμασία για νέες επενδυτικές δραστηριότητες που θα διευρύνουν το μέγεθος της και το κύκλο των εργασιών της
- την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των σχέσεων της με τους κατοίκους των τοπικών κοινωνιών
- την επιμόρφωση των εργαζομένων σε αυτή ώστε να μπορούν να διαθέτουν όσο πιο αποτελεσματικά το τουριστικό προϊόν προς τουρίστες —καταναλωτές ή προς διανομείς τουριστικών πακέτων την απόκτηση εμπιστοσύνης των τουριστών —καταναλωτών ή

- την επαναπόκτηση της εμπιστοσύνης, εάν αυτή έχει χαθεί από κάποιο ατυχές συμβάν
- τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής ταυτότητας και προβολής προς τα έξω
- τη γνωστοποίηση των κοινωνικών δραστηριοτήτων της τουριστικής επιχείρησης αλλά και των δραστηριοτήτων των ανθρώπων της

Μελλοντικές ερευνες

Σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο θα μπορούσαν να γίνουν:

- Έρευνες για την εφαρμογή του εναλλακτικού τουρισμού στην Κρήτη και σε άλλες περιοχές της Ελλάδος.
- Μελέτη χρήσης στρατηγικών μάρκετινγκ από τις ξενοδοχειακές μονάδες;.
- Υποβολή και εφαρμογή προτάσεων για τον τουρισμό σε τοπικό, περιφερειακό και κρατικό επίπεδο.
- Και τέλος δημιουργία σχολής σχετιζόμενης με τον τουρισμό στην ευρύτερη περιοχή

Βιβλιογραφία

Γενική

1. Myrray R. Spiegel - Larry J. Stephens, (2007) Στατιστική 3η Εκδοσή, Εκδόσεις Τζιόλα Θεσσαλονίκη
2. Maniatis, G., & Μανιάτης, Γ. (2012). Contemporary methods of estimation of genetic parameters in broiler chicken populations.
3. Δίκαιος, Α. (2010). *Αρνητική διωνυμική κατανομή και εκτίμηση των παραμέτρων της* (Doctoral dissertation).
4. Πεντελή, Ξ. Ξ. (2011). Modelling multivariate time series for count data.
5. Κοκολάκης, Γ., & Σπηλιώτης, Ι. (1999). Εισαγωγή στη θεωρία πιθανοτήτων και στατιστική. *Αθήνα, Εκδόσεις Συμεών, Έκδοση 3η, Οκτώβριος.*

Διαδικτυακές

1. "Ιστότοπος για το Aquaworld <http://www.aquaworld-crete.com/aboutgr.html>"
2. Ιστότοπος για το Aquaworld
"http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3469"
3. Ιστότοπος για το Ελαφονήσι
<http://www.kissamos.gr/tourism/elafonhsi/elafonhsi-beach.html>"
4. Ιστότοπος για το Ρέθυμνο "http://www.rethymno.gr/city/old-city/old-city.html"
5. Ιστότοπος για τον Κίσσαμο
"http://www.kissamos.gr/tourism/balos/gramvousa.html"
6. Ιστότοπος για τα Χανιά "http://www.chania-info.gr/"
7. "Ιστότοπος για το Κουρταλιώτικο Φαράγγι"
<http://www.xania.net/rethimno/faraggiarethimnou/141-kourtaliotikofaraggi.html>"
8. Ιστότοπος για την Χερώνησσο
"http://www.hersonissos.gr/hersonisos/maliadivision/maliapage.html"

9. Ιστότοπος για τον Άγιο Νικόλαο "<http://www.aghiosnikolaos.gr/>"
10. Ιστότοπο για το Ρέθυμνο
"<http://www.rethymnon.gr/index.php?id=35,2711,0,0,1,0>"
11. Ιστότοπο για τον Δημοτικό Κήπο των Χανίων
"<http://www.chania.gr/city/monuments/municipal-garden.html>"
12. Ιστότοπος για το Ιστορικό Μουσείο Ηρακλείου
"<http://www.heraklion.gr/visitor/historical-museum>"
13. Ιστότοπος για την Φαλάρσαινα
"<http://www.kissamos.gr/history/falasarna.html>"
14. Ιστότοπος για το Λουτρό "<http://www.loutro.gr/>"
15. "Ιστότοπος για το Βενετσιάνικο Καστρο
<http://www.chania.gr/city/monuments/venetain-harbour.html>"
16. "http://lexifilia.blogspot.gr/2013/01/blog-post_3.html"
17. "Ιστότοπος για τις Κρητικές Παραλίες
<http://www.cretanbeaches.com/paralies/iraklei%CE%BF/kokkini-ammos/>"
18. Ιστότοπος για το Μουσείο Ναυτικής Ιστορίας
"<http://www.heraklion.gr/city/museum-of-natural-history/natural-history-museum.html>"
19. "Ιστότοπος για το Ναυτικό Μουσείο Χανίων
<http://www.chania.gr/city/museums/museum-nautical.html>"
20. Ιστότοπος για το Οροπέδιο Λασιθίου "<http://www.oropedio.gr/>"
21. Ιστότοπος για την Παραλία Γλυκά Νερά
"<http://www.cretanbeaches.com/paralies/hania/paralia-glyka-nera-sfakia/>"
22. Ιστότοπος για την Σούδα (Άπτερα) "<http://www.souda.gr/our-space/aptera/aptera>"
23. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B5%CF%85%CE%BA%CE%AC_%CE%8C%CF%81%CE%B7"

24. ["http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AF%CE%BC%CE%BD"](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AF%CE%BC%CE%BD)
25. "Ιστότοπος για την Ιεράπετρα <http://www.ierapetra.gr/tabid/75/language/el-GR/Default.aspx>"
26. ["http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%AC%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B1_%CE%97%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85"](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%AC%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B1_%CE%97%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85)
27. Ιστότοπος για την Σητεία ["http://www.sitia.gr/visitor/rixti/rixti.html"](http://www.sitia.gr/visitor/rixti/rixti.html)
28. Ιστότοπος για την Μονή Αγία Τριάδος ["http://www.agiatriada-chania.gr/the_monastery_history.php"](http://www.agiatriada-chania.gr/the_monastery_history.php)
29. "Ιστότοπος για το Κάστρο Ρεθύμνου <http://www.rethymno.gr/city/castel/castel.html>"
30. Ιστότοπος για την παλιά πόλη Ηρακλείου <http://www.heraklion.gr/visitor/walking-town/sight-seeing.html>"
31. ["http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CE%B1%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%82"](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CE%B1%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%82)
32. Ιστότοπος για την Κνωσό <http://www.heraklion.gr/city/knossos/knossos.html>"
33. "Ιστότοπος για το Φαράγγι της Ιμβρού <http://www.cretanbeaches.com/faraggia/faraggia-hanion/faragi-imbrou/>"
34. Ιστότοπος για τα Χανιά ["http://www.chania.eu/tourism/index.php?option=com_content&view=article&id=415:2-&catid=49:gorges&Itemid=201"](http://www.chania.eu/tourism/index.php?option=com_content&view=article&id=415:2-&catid=49:gorges&Itemid=201)
35. "Ιστότοπος για την Χερώνησσό <http://www.hersonissos.gr/hersonisos/Modernresources/modernpages.html>"
36. Ιστότοπος για το Ιστορικό Μουσείο Ρεθύμνου ["http://www.rethymno.gr/city/historical-museum/historical-museum.html"](http://www.rethymno.gr/city/historical-museum/historical-museum.html)

37. Ιστότοπος για την Παραλία Ψαρομούρα
“<http://www.cretanbeaches.com/paralies/iraklei%CE%BF/paralia-psaromoura/>”
38. Ιστότοπος για το Αμάρι
<http://www.amari.gov.gr/index.php?id=52,114,0,0,1,0>”
39. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CE%AD%CE%B8%CF%85%CE%B C%CE%BD%CE%BF>”
40. Ιστότοπος για το Μουσείο Ξυλογλυπτικής
“http://www.woodenmuseum.gr/index_gr.html”
41. Ιστότοπος για το Κουλέ Ηρακλείου
“<http://www.heraklion.gr/city/koule/koule.html>”
42. Ιστότοπος για τα Βενετσιάνικα Τείχη Ηξρακλείου
“<http://www.heraklion.gr/city/new-venetian-walls/new-venetian-walls.html>”
43. “http://www.yppo.gr/1/g1540.jsp?obj_id=784”
44. “http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3346”
45. Ιστότοπος για τα Χανιά “<http://www.xania.eu>”
46. Ιστότοπος για το Σπήλαιο Μιλάτου
“<http://www.cretanbeaches.com/spilaia/spilaia-lasithi%CE%BF/spilaio-milatoy/>”
47. “Ιστότοπος για τα Μάλλια
http://www.explorecrete.com/archaeology/GR_Malia-palace.html”
48. “http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1628”
49. “http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2444”
50. “<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B1%CF%84%CF%8E>”
51. Ιστότοπος για την Παραλία Γεωργούπολης
<http://www.cretanbeaches.com/paralies/hania/paralia-georgioupolis/>”

52. Ιστότοπος για το Βάι ["http://www.sitia.gr/visitor/bai/bai.html"](http://www.sitia.gr/visitor/bai/bai.html)
53. ["http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=7229"](http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=7229)
54. Ιστότοπος για το Βάι ["http://www.hellenica.de/Griechenland/Geo/GR/FoinikodasosVai.html"](http://www.hellenica.de/Griechenland/Geo/GR/FoinikodasosVai.html)
55. Ιστότοπος για την Παραλία Μονάφτης ["http://www.cretanbeaches.com/paralies/iraklei%CE%BF/paralia-mononaftis/"](http://www.cretanbeaches.com/paralies/iraklei%CE%BF/paralia-mononaftis/)
56. Ιστότοπος για το Αμμούδι ["http://www.cretanbeaches.com/paralies/rethymn%CE%BF/paralia-ammoudi-plakias/"](http://www.cretanbeaches.com/paralies/rethymn%CE%BF/paralia-ammoudi-plakias/)
57. Ιστότοπος για την Αγία Μαρίνα ["http://www.xania.net/beaches/citybeaches/63-saintmarina.html"](http://www.xania.net/beaches/citybeaches/63-saintmarina.html)
58. Ιστότοπος για την Αγία Μαρίνα ["http://www.cretanbeaches.com/paralies/hania/paralia-agia-marina/"](http://www.cretanbeaches.com/paralies/hania/paralia-agia-marina/)
59. <http://grypas.heraklion.gr/heraklion-site/sig.php?lang=&id=1065&sid=4032&level=3>
60. ["http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3523"](http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3523)
61. Ιστότοπος για την Παραλία Κόρακα ["http://www.cretanbeaches.com/paralies/rethymn%CE%BF/paralia-korakas-rodakino/"](http://www.cretanbeaches.com/paralies/rethymn%CE%BF/paralia-korakas-rodakino/)
62. ["http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=9931"](http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=9931)
63. Ιστότοπος για τον Άγιο Μάρκο <http://www.heraklion.gr/city/st-mark/st-mark.html>
64. Ιστότοπος για το φαράγγι των Νεκρών <http://www.cretanbeaches.com/faraggia/faraggia-lasithi%CE%BFy/faraggi-ton-nekron/>
65. Ιστότοπος για την παραλία Ίστρου ["http://www.cretanbeaches.com/paralies/lasithi/paralia-istro/"](http://www.cretanbeaches.com/paralies/lasithi/paralia-istro/)

66. Ιστότοπος για τον Δήμο Μυλοποτάμου
<http://www.dimosmylopotamou.gr/sightseeing/sights/eleutherna.html>
67. <http://www.2811.gr/beaches/%CE%9A%CE%BF%CE%BC%CF%8C%CF%82>
68. Ιστότοπος για τον Άγιο Νικόλαο
http://www.aghiosnikolaos.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=24&lang=el
69. Ιστότοπος για τις Σπηλιές στα Μάταλα "<http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-Matala-spilies.html>"

Παράρτημά

A/A	ΟΝΟΜΑ ΛΕΞΙΟΘΕΑΤΟΥ	ΑΠΟΤΕΛΕ ΣΜΑΤΑ ΣΤΟ GOOGLE "LINKS"	ΣΥΝΟ ΛΟ ΒΑΘΜ ΟΛΟΓ ΙΑΣ	% ΕΞΑΙΡΕΤΙ ΚΟΣ	% ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ	% ΜΕΤΡΙΟ	% ΑΝΕΠ ΑΡΚΕ Σ	% ΠΟΛΥ ΚΑΚΟ	% ΣΥΝΟΛΟ
1	ΕΝΥΔΡΕΙΟ ΑQUAWORLD ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗ	71900	364	88,46%	10,99%	0,55%	0,00%	0,00%	100,00%
2	Σ	26900	130	80,00%	16,92%	3,08%	0,00%	0,00%	100,00%
3	ΕΛΑΦΟΝΗΣΙ	243000	369	80,49%	13,01%	4,34%	1,36%	0,81%	100,00%
4	ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣ ΣΑ ΤΟΥ	485000	213	66,20%	30,52%	3,29%	0,00%	0,00%	100,00%
5	ΜΠΑΛΟΥ ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ	236000	217	78,80%	11,52%	7,83%	1,38%	0,46%	100,00%
6	ΣΑΜΑΡΙΑΣ ΤΟ ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙ	277000	213	64,32%	27,23%	6,10%	0,47%	1,88%	100,00%
7	ΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ	14000	18	88,89%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
8	ΣΤΑΛΙΔΑ	3680000	222	60,36%	27,03%	11,71%	0,45%	0,45%	100,00%
9	ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ	501000	420	55,00%	32,14%	10,95%	1,43%	0,48%	100,00%
10	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ	52800	128	60,16%	28,13%	10,94%	0,78%	0,00%	100,00%
11	ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ)	94300	57	64,91%	28,07%	5,26%	1,75%	0,00%	100,00%
12	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	761000	54	64,81%	31,48%	1,85%	0,00%	1,85%	100,00%
13	ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ	282000	72	63,89%	26,39%	9,72%	0,00%	0,00%	100,00%
14	ΛΟΥΤΡΟ	330000	40	75,00%	20,00%	2,50%	2,50%	0,00%	100,00%
15	ΓΟΥΡΝΙΑ	122000	12	83,33%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
16	ΤΟ ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΗ ΚΟΚΚΙΝΗ	72000	42	38,10%	47,62%	11,90%	2,38%	0,00%	100,00%
17	ΑΜΜΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	32100	49	59,18%	32,65%	6,12%	2,04%	0,00%	100,00%
18	ΚΡΗΤΗΣ	945000	22	68,18%	22,73%	9,09%	0,00%	0,00%	100,00%
19	ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚ Ο ΜΟΥΣΕΙΟ	1820000	52	46,15%	46,15%	7,69%	0,00%	0,00%	100,00%
20	ΧΑΝΙΩΝ	1120000	70	47,14%	40,00%	11,43%	1,43%	0,00%	100,00%
21	ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΡΕΒΕΛΗ	129000	102	48,04%	35,29%	14,71%	1,96%	0,00%	100,00%
22	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	127000	69	44,93%	43,48%	10,14%	1,45%	0,00%	100,00%

23	ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ	808000	7	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
24	ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΤΕΡΑ	22500	47	46,81%	46,81%	4,26%	2,13%	0,00%	100,00%
25	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΛΙΜΝΗ	802000	13	76,92%	15,38%	7,69%	0,00%	0,00%	100,00%
26	ΚΟΥΡΝΑ ΝΗΣΟΣ	40900	124	41,94%	37,10%	19,35%	0,81%	0,81%	100,00%
27	ΧΡΥΣΗ ΠΑΡΑΛΙΑ	50900	148	58,78%	19,59%	11,49%	5,41%	4,73%	100,00%
28	ΜΑΤΑΛΑ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΟΥ	1720000	58	41,38%	46,55%	10,34%	1,72%	0,00%	100,00%
29	ΡΙΧΤΗ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ	205000	11	72,73%	18,18%	9,09%	0,00%	0,00%	100,00%
30	ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ	1400000	5	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
31	ΦΡΟΥΡΙΟ ΦΟΡΤΕΤΣΑΣ	8500	153	33,33%	43,79%	18,30%	3,92%	0,65%	100,00%
32	ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ	416000	15	53,33%	40,00%	6,67%	0,00%	0,00%	100,00%
33	ΜΗΝΑ ΦΑΙΣΤΟΣ	241000	37	43,24%	45,95%	5,41%	5,41%	0,00%	100,00%
34	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚ ΟΣ ΧΩΡΟΣ	2860000	522	37,36%	30,65%	21,84%	7,28%	2,87%	100,00%
35	ΚΝΩΣΟΥ ΦΑΡΑΓΓΙ	49500	8	75,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
36	ΙΜΠΡΟΥ ΘΑΛΑΣΣΟΚΟΣ	20400	99	42,42%	32,32%	19,19%	5,05%	1,01%	100,00%
37	ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ	453000	25	60,00%	24,00%	4,00%	12,00%	0,00%	100,00%
38	ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΡΑΛΙΑ	123500	20	55,00%	25,00%	15,00%	0,00%	5,00%	100,00%
39	ΨΑΡΟΜΟΥΡΑ ΦΑΡΑΓΓΙ	22000	13	61,54%	38,46%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
40	ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ(	81600	44	40,91%	31,82%	15,91%	9,09%	2,27%	100,00%
41	ΠΑΤΣΟΥ) ΕΝΕΤΙΚΟ	25800	6	83,33%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
42	ΛΙΜΑΝΗ ΜΟΥΣΕΙΟ	8630000	27	37,04%	44,44%	18,52%	0,00%	0,00%	100,00%
43	ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ	53000	25	44,00%	36,00%	12,00%	4,00%	4,00%	100,00%
44	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚ Ο ΜΟΥΣΕΙΟ	1140000	138	36,96%	27,54%	23,19%	9,42%	2,90%	100,00%
45	ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΙΚΗΣ	26600	10	60,00%	40,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
46	ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑ	139000000	15	40,00%	46,67%	6,67%	6,67%	0,00%	100,00%
47	ΜΑΡΑΘΙ ΣΠΗΛΑΙΟ	41100	4	75,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
48	ΜΙΛΑΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚ	1120000	58	31,03%	41,38%	18,97%	5,17%	3,45%	100,00%
	ΟΣ ΧΩΡΟΣ								

ΜΑΛΙΩΝ

49	ΣΠΗΛΙΑ ΔΙΚΤΑΙΟΥ ΑΝΤΡΟΥ	6290	26	34,62%	46,15%	7,69%	11,54 %	0,00%	100,00%
50	ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΤΩ ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟ	70200	4	75,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
51	ΛΗΣ	1660000	23	47,83%	30,43%	13,04%	8,70%	0,00%	100,00%
52	ΠΑΡΑΛΙΑ ΒΑΙ	767000000	28	17,86%	60,71%	21,43%	0,00%	0,00%	100,00%
53	ΠΑΡΑΛΙΑ ΦΡΑΓΚΟΚΑΣΤ ΕΛΛΟ	178000	7	42,86%	42,86%	14,29%	0,00%	0,00%	100,00%
54	ΚΡΗΝΗ ΜΟΡΟΖΙΝΙ	4060	39	25,64%	41,03%	28,21%	2,56%	2,56%	100,00%
55	ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΟΝΟΝΑΥΤΗ Σ	26200	18	33,33%	38,89%	22,22%	5,56%	0,00%	100,00%
56	ΜΙΚΡΟ ΑΜΜΟΥΔΙ	61300	3	66,67%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
57	ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ	1250000	10	40,00%	20,00%	40,00%	0,00%	0,00%	100,00%
58	ΚΤΙΡΙΟ ΛΟΤΖΙΑ	23800	18	27,78%	38,89%	27,78%	0,00%	5,56%	100,00%
59	ΜΟΝΙ ΤΟΠΛΟΥ	404000000	10	20,00%	60,00%	20,00%	0,00%	0,00%	100,00%
60	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚ Ο ΜΟΥΣΕΙΟ	162000	30	36,67%	26,67%	10,00%	20,00 %	6,67%	100,00%
61	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΡΑΚΑΣ (ΡΟΔΑΚΙΝΟ)	60800	7	42,86%	28,57%	28,57%	0,00%	0,00%	100,00%
62	ΓΟΡΤΥΝΑ	146000	4	50,00%	25,00%	25,00%	0,00%	0,00%	100,00%
63	ΣΠΗΛΛΑΙΟ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ	92500	2	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
64	ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ	136000	8	25,00%	37,50%	37,50%	0,00%	0,00%	100,00%
65	ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ	92700	2	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
66	ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΙΣΤΡΟΥ	363000	2	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
67	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ	29900	10	40,00%	20,00%	20,00%	10,00 %	10,00 %	100,00%
68	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΜΟΣ	1500000	1	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
69	ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	285000	16	0,00%	56,25%	43,75%	0,00%	0,00%	100,00%
70	ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ	43700	4	25,00%	25,00%	50,00%	0,00%	0,00%	100,00%
71	ΣΠΗΛΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΤΑΛΑ	68900	8	37,50%	25,00%	12,50%	25,00 %	0,00%	100,00%
72	ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	339000	5	20,00%	60,00%	20,00%	0,00%	0,00%	100,00%
73	ΣΠΗΛΙΑ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ	217000	3	33,33%	66,67%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%

74	ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ	198563	15	13,33%	33,33%	33,33%	20,00 %	0,00%	100,00%
----	-----------	--------	----	--------	--------	--------	------------	-------	---------